Dzisiaj 14 stron

Wydanie wieczorne

Cena 20 groszy

KURJER POZNAŃSKI

wychodzi dwa razy dziennie

w wydaniu porannem i wydaniu wieczornem, — w niedziele i święta tylko wydanie poranne, — natomiast w dni poświąteczne tylko wydanie wieczorne

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr. Marjan Chełmikowski wiadomości potocznych Wiktor Ujma, za inne działy odpowiada Antoni Konieczny, wszyscy w Poznaniu

Dyrektor wydawnictwa: Roman Leitgeber

Wydawnictwo Sp. Akc. Drukarnia Polska w Poznaniu, św. Marcin 70

Redaktor naczelny: Dr. Marjan Seyda

Nr. 424

Poznań, piątek dnia 16 września 1932

Rok XXVII

Nad Ich mogiłą

Korespondent nasz warszawski (H. W.) przesyła nam poniższe uwagi, skreślone bezpośrednio po pogrzebie śp. por. Żwirki i inż. Wigury:

Nigdy bodaj od czasu niepodległości Warszawa nie przeżywała tak emocjonujących chwil, jak dzisiaj, odprowadzając na wieczyste spocznienie Żwirkę i Wigurę. Warszawa? Nietylko ona sama. Do stolicy przybyli przedstawiciele licznych organizacyj z całego kraju. Równocześnie cały kraj bił zgodnym rytmem serc.

Zaległa nad miastem bolesna powaga. Zwarły się zmartwiałe serca. Kiedy szedł ulicami kondukt, kiedy zakołysały się nad lasem nieprzebranym głów spowite w całunami biało-amarantowemi trumny obu Orłów, wszędzie tam rozlegał się spontaniczny szloch: szedł przez publiczność jakiś wstrząs, który zatargał najgłębszemi uczuciami. W obu tych trumnach każdy Polak żegnał coś z siebie.

Łzy, które padały na policzki nietylko kobiet, łzy, które świeciły się niemal w każdem oku, zespalały wszystkich: i tych, co za konduktem żałobnym szli, i tych, co hołd oddawali, zalegając ulice na całej przestrzeni pochodu, rozciągającego się na kilka kilometrów.

Obliczyć udział uczestników? To niemożliwe. I zbyteczne. Niemożliwe, bo prócz tysięcy, co brało udział bezpośredni jako delegacje — a rozpostarły się one od kościoła św. Krzyża, aż do ul. Dzikiej —, wszędzie, na całej przestrzeni pięciokilometrowej wędrówki tłumy zalegały trotuary zwarcie i milcząco.

I doprawdy każdy, kto był świadkiem smutnej tej manifestacji, mógł zadać sobie pytanie: w czem tkwi bezmierna siła Orłów, którzy zespolili dusze całego narodu w jednym porywie uczuć?

Ów poryw uczuć nie był wyłącznie udziałem Polaków. Ogarnął także cudzoziemców. Wzruszeniu poddał się i członkowie korpusu dyplomatycznego, ulegli jego sile nawet attachés wojskowi, a przybyli właśnie dziennikarze łotewscy nie mogli mu się również oprzeć, niektórzy zaś z nich wręcz płakali. Bodajże w sedno rzeczy trafił jeden z członków korpusu dyplomatycznego, który w rozmowie rzekł do piszącego te słowa: Naród polski uczcił dzisiejszą manifestacją bohaterstwo!

Czyż, stojąc zubocza, nie ujął najgłębiej istoty zagadnienia?

Tu przychodzimy do innej kwestji, która niepokoi wszystkich: czemu to się stało?

To pytanie nęka wszystkich: i tych, co bezpośrednio dotykają się zagadnień lotnictwa, i tych, co, umiejąc nawet czytać, z relacyj ustnych dowiadywali się szczegółów katastrofy.

Jakież to u nas ogromne marnotrawstwo sił! Szałas, Idzikowski, a teraz oni obaj. Wszystko jednostki, wybijające się daleko nawet ponad silne indywidualności.

Nie mamy nadmiaru ludzi przodujących. Ale i tych, których mamy, nie umiemy oszczędzać i szanować. Gdy Lindbergh przeleciał ocean, nie pozwolono mu na dalsze szafowanie sobą; stał się własnością powszechną; dzisiaj (iście po amerykańsku) każdego jego kroku strzegą policjanci. Mollison przezwyciężył również ocean: na powrót, mniej już ryzykowny, nie uzyskał pozwolenia.

A Żwirko i Wigura po zwycięstwie na Challenge'u, po przebyciu 8.000 kilometrów, po fascynującej walce berlińskiej, gdzie lecieli oni po zwycięstwo lub śmierć, nie zaznali wypoczynku, lecz musieli — bo tak rzecz stała — odbywać loty propagandowe. Powszechnie wiadomo, jak bardzo Żwirko tęsknił do wypoczynku. Nie krył się ni on, ni Wigura z tem, że loty po zwycięstwie berlińskiem odbywa z pewną niechęcią. Ogarniało go przemęczenie nerwowe, to też z dziesięcą radością roił o wypoczynku w Zakopanem czy Jugosławji. A Wigura zapowiadał, że poświęci się odtąd wyłącznie pracy konstruktywnej, że lot praski będzie jego lotem ostatnim...

Czyż zwycięska maszyna RDW 6 nie wołała o spoczynek? Przezwyciężyła kilka tysięcy kilometrów bez remontu. W Berlinie Żwirko brał na niej szybkość wyższą ponad dopuszczalne obliczenia. Zyskała sławę i

Ogólny widok opodal cmentarza i bramy św. Honoraty.

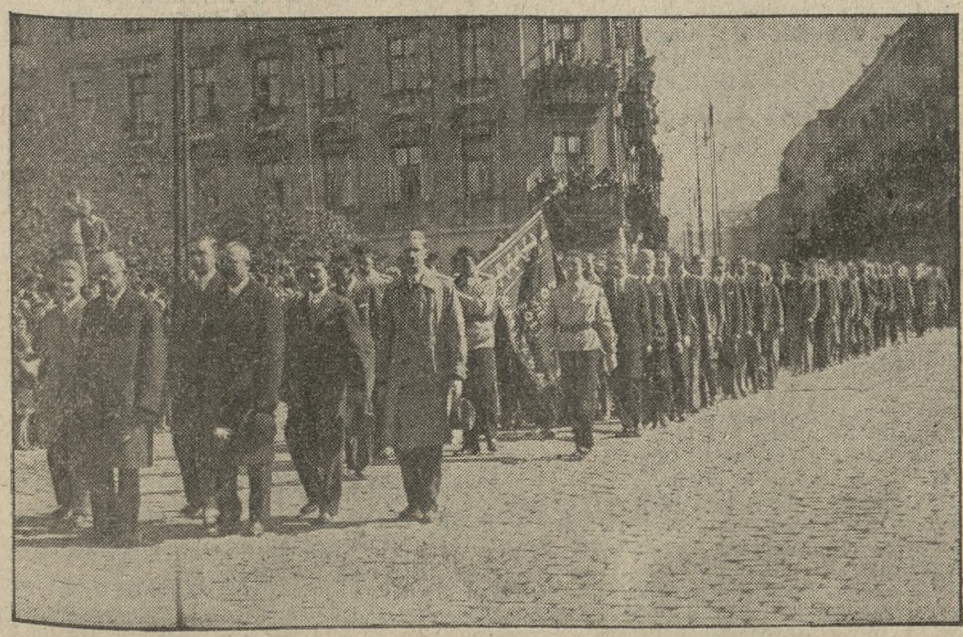

Obóz Wielkiej Polski na ul. Powązkowskiej.

Harcerki w pochodzie pogrzebowym.

wywołała zdumienie u obcych, którzy pragnęli ten typ maszyn zakupić dla siebie. Pocóż ją było forsować dalej? Fakt, że uległa w starciu z żywiołem, czyż może nie wzbudzi u kogo powątpiewania co do jej wewnętrznej wartości?

Przed paru laty katastrofy lotnicze wywołały w społeczeństwie i w parlamencie ogromną dyskusję, dociekania i badania. Dzisiaj katastrofa cierliska wysuwa znów w opinji wszystkich żywą troskę o los lotników, woła o oszczędność materjału ludzkiego, budzi nadzieję, że wstrząs, jaki wywołała wszędzie, zniewoli tych, co są do tego powołani, do rewizji dotychczasowych metod i lepszego zabezpieczenia niosących na srebrnych skrzydłach ku słońcu nietylko sławę Polski, ale i własne życie.

H. W.

Gdzie dwóch się bije, tam cierpi — trzecia

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Berlin, 15 września

Najbiedniejsza jest w Niemczech obecnie konstytucja. Od jakiegoś czasu uwzięli się jej najwięksi przeciwnicy, żeby jej bronić. Bronią też jej zapamiętale jeden przed drugim, i co jeden ją naruszy, to drugi krzyczy w niebogłosy, bez względu na to, czy naruszenie było prawdziwe, czy urojone. Jest taki wyścig legalizmu dzisiaj w Niemczech, że — prawo stanowczo nadążyć w nim nie może. Największą obrazą jest obecnie zarzut złamania konstytucji. Hitlerowiec Goering skarży nawet z tego powodu o obrazę kanclerza Papena. Tak to bywa jednak, że gdy się obrońcy o całość pupilki pokłócą, ona właśnie na tem najbardziej cierpi.

*

Losy konstytucji wejmarskiej są w każdym razie w Niemczech przesądzone. Oprócz socjalistów i małej grupy demokratów nikt się za nią nie opowiada. Centrowcy zajmują ostrożne stanowisko, przestrzegając przed nielegalnością, ale uznając jednak potrzebę reform. Rząd Papena zdanie swoje o konstytucji wejmarskiej wypowiedział niedwuznacznie, już w czasie obchodu jej rocznicy. W mowie radjowej, przygotowanej dla Reichstagu, a wygłoszonej potem przez radjo, kanclerz Papen raz jeszcze podkreślił, że jednem z głównych zadań rządu będzie przebudowa życia państwowego. „Stoimy przed duchowym punktem zwrotnym epoki, — mówił — przed duchowym punktem zwrotnym wieku liberalnego, i chodzi o to, ażeby jasno zdać sobie sprawę, że jest najwyższym obowiązkiem państwowopolitycznym wezwać naród do wyciągnięcia wynikających z tego konsekwencyj dla przebudowy naszego życia państwowego".

Najzaciętszy dzisiaj przeciwnik rządu Papena, hitlerowcy, zdawna już potępili konstytucję wejmarską w właściwy im, namiętny sposób. Ich umysłowość odbiega jeszcze bardziej od jej zasad, niż umysłowość obecnego rządu. Opowiadają się oni za moralnością i etyką polityczną, która wogóle nie ma nic wspólnego już nietylko z konstytucją wejmarską, ale z dotychczasowemi podstawami prawa wogóle. Jeżeli Papen mówi o odwróceniu się od wieku liberalnego i doktryn czysto formalnej demokracji, to pozostaje on jednak w łączności światopoglądowej z podstawami cywilizacji chrześcijańskiej. Natomiast hitleryzm buduje zupełnie nową i niezgodną bezwzględnie z duchem chrześcijaństwa teorję moralną, która się tak jaskrawo uwydatniła podczas niedawnej afery bytomskiej z powodu skazania morderców Piecucha. Opowiadając się ciągle za warstwami ludowemi, odwraca się jednak hitleryzm również od zasad rządów demokratycznych, wprowadzając raczej strukturę wojskową, jako podstawę organizacyjną narodu i państwa.

Tak więc o konstytucję wejmarską nie dba w gruncie rzeczy ani rząd, ani jego najzaciętszy obecnie przeciwnik, partja hitlerowska. Z obu stron zapowiedziano jej śmierć. I jeżeli dzisiaj obie strony nagle się na nią powołują i jej bronią, to dzieje się to tylko ze względów taktycznych. Hitlerowcy poprostu dlatego chronią się za nią, bo chwilowo służyć im może za parawan i z jej pomocą mogą robić trudności Papenowi — rząd zaś narazie jej przestrzega, bo nie chce dać przeciwnikom autut w rękę dla posunięć nielegalnych, a także dlatego, żeby nie wprowadzić chaosu zupełnego do życia politycznego Niemiec.

Ale jak zmienić konstytucję legalnie? Dzisiaj te właśnie czynniki, któreby to mogły uczynić w jakiś sposób, gdyby szły razem, są w najzaciętszej walce, to znaczy rząd i hitlerowcy. Jedni drugim poprostu tylko z motywów tej walki przeszkodzą w dokonaniu legalnej reformy. Jednak w ten sposób jej broniąc, narażają ją na ciągłe jeżeli już wprost nie łamanie, to w każdym razie nadłamywanie. Bo przecież jasnem jest, że ostatnie rozwiązanie Reichstagu, będąc może formalnie w porządku, jak twierdzi część prawników, duchowi konstytucji wejmarskiej nie odpowiada. Z drugiej strony postępowanie prezydenta Reichstagu Goeringa również było conajmniej niezgodne z istotną treścią jej przepisów.

Jaka jest więc w istocie sytuacja? Otóż bardzo przecież szerokie ramy konstytucji wejmarskiej nie wystarczają już, ażeby pomieścić i wytrzymać napięcie walk wewnętrznych w Niemczech. Gdy jednak tak daleko rzeczy zaszły, konstytucja zawsze jest narażona, i to tembardziej, im więcej strony, które zresztą wogóle ją w gruncie rzeczy uważają za nic, zaczynają jej poprostu używać jako broni wobec przeciwnika. Może się w takim wypadku zdarzyć, że zaczną się one z nią obchodzić tak nieostrożnie — gdy nie czują do niej zgoła miłości — że złamią ją, same nie wiedząc kiedy, przeciwstawiając ją zbyt silnemu naporowi przeciwnika, albo rozbijając ją o jego głowę w roznamiętnieniu starcia.

Dlatego właśnie dzisiaj, mimo wszelkich zapewnień legalności stron walczących, konstytucja wejmarska narażona jest na największe niebezpieczeństwo rozbicia. Jest już zawsze bardzo źle, gdy takie stronnictwa, jak hitlerowcy, i taki rząd, jak rząd Papena, wywieszają sztandar praworządności. Legalność jest wtedy najpewniejsza, gdy o niej nie potrzeba mówić, i co trzy zdania zamiaru jej przestrzegania podkreślać.

JERZY DROBNIK.

O miejsce Polski w Radzie Ligi Narodów

W poniedziałek, 26 września b. r., rozpoczyna swe obrady 13 Zgromadzenie Ligi Narodów. Porządek dzienny wskazuje m. in. w punkcie trzecim: wybory trzech niestałych członków Rady. Polska, która uzyskała miejsce na trzy lata w r. 1926, a ponownie na trzy lata w r. 1929, musi się znowu poddać nowemu wyborowi w r. 1932, gdyż trzechlecie wygasło.

We wrześniu r. 1926, gdy Niemcy uzyskały stałe miejsce, Polska dostała miejsce niestałe na trzy lata, a zarazem, wobec nowych postanowień, przyjętych wówczas, o sposobie wybierania członków niestałych Rady, odrazu wtedy, w r. 1926, uzyskała wymaganą większością 2/3 głosów Zgromadzenia prawo ponownego wyboru po trzech latach, t. j. w r. 1929. Lecz w r. 1929 zadowolił się rząd pomajowy już tylko wyborem zwykłą większością na trzy lata, natomiast wolał nie starać się równocześnie odrazu o prawo dalszego wyboru po trzech latach w r. 1932. Wskutek tego obecnie zbiega się konieczność uzyskania naprzód prawa ponownego wyboru większością 2/3 głosów, a potem samego wyboru zwykłą większością Zgromadzenia.

W tym stanie rzeczy, tuż przed temi ważnemi wyborami, odezwały się z kół obozu rządzącego głosy, że — właściwie nie warto ubiegać się o miejsce w Radzie Ligi.

Wysunął się naprzód w tej sprawie warszawski „Kurjer Polski" w artykule pt. „Nie kandydować!". Jego długie, bardzo nieszczere kręcenie, polegające na twierdzeniu, jakoby stanowisko członka Rady Ligi było mniej dogodne, niż zwykłego członka Ligi (gdy obowiązki wszystkich członków Ligi są jednakowe, a tylko prawa członków Rady są większe, oraz gdy Niemcy są w Radzie z głosem stanowczym, a Polska zjawiałaby się w swoich sprawach jako strona w sporze ,a w innych wogóleby się nie zjawiała) oraz udawanie, że nie chce się robić tego interesu, przyjęte zostało przez pisma polskie, jak na to zasługiwało, ironicznie.

Gdy ta pierwsza próba wmawiania w społeczeństwo, że — nie warto, jakoś się nie powiodła, jako drugi wystąpił warszawski „Kurjer Poranny", który już nieco ostrożniej (p. t.: „Czy Polska winna zabiegać o reelekcję do Rady L. N.?"), po długich kluczeniach, tak powiada:

„Gdyby opinja w Polsce była więcej zrównoważona, światła i gdyby miała tylko interes państwa na względzie, to kto wie, czy nie należałoby raczej zrezygnować z zabiegów o reelekcję, ażby Liga Narodów zrozumiała, że Polska ma takie walory, które wymagają dla niej stałego miejsca w Radzie Ligi Narodów, albo obalenia wszystkich miejsc stałych, a dokonywania perjodycznych wyborów Rady Ligi. Skłanialibyśmy się raczej do takiej koncepcji, którą uważamy za korzystniejszą dla Polski, zwłaszcza że przecenia się doniosłość Rady Ligi Narodów. Takie stanowisko zajęlibyśmy wówczas, gdyby opinja polska była jednolita co do tego faktu. Tak nie jest. Opozycja polska, która jest sztuką dla sztuki, uderzylaby na alarm, który wobec masowego bezkrytycyzmu mógłby wywołać szkodliwe zamieszanie dla naszego państwa. Z takiego stanowiska ukręciłaby bat przeciw rządowi, nie licząc się, że byłoby to smaganiem w dzisiejszych warunkach państwa. Toteż zapewne z podobnych racyj Polska będzie zabiegała o reelekcję..."

Długo trzeba będzie na to czekać, by opinja w Polsce była tak... światła, żeby uważać, że lepiej nie być w Radzie Ligi, niż być. Narazie, wobec wyzywającego stanowiska Niemiec w polityce międzynarodowej, wyparcie Polski z Rady Ligi jest czemś nie do pomyślenia.

UWAGA RADJOAMATORZY!
SEZON ROZPOCZYNA SIĘ!
Do każdej baterji anodowej
„TYTAN" począwszy od 100 wolt
nabytej między 20 września a 10 października dodaje się bezpłatnie jako
nw 5391
PREMJĘ SEZONOWĄ
patentowaną latarkę bez pochewki
„BOBO" lub „LADY"

Wyższy
Kurs Dziennikarski
Kurs roczny, wykłady 6—8 wiecz.
Poznań, zw 15 924
Wały Zygmunta Starego 2/3, W. S. H.

Na „Dzień Katolicki"

(KAP.) J. Em. ks. kardynał Prymas August Hlond wydał z racji zbliżającego się „Dnia Katolickiego" orędzie następującej treści:

Od szeregu lat odbywa się w archidiecezjach naszych „Dzień Katolicki" jako święto akcji katolickiej. W ostatnich czasach został ten obchód złączony z uroczystością Chrystusa Króla, przez co chciano zaznaczyć, że jego celem jest szerzenie Królestwa Chrystusowego na ziemi.

W bieżącym roku „Dzień Katolicki" przypada na dzień 30 października. Przygotowanie i przeprowadzenie obchodu poruczyłem Archidiecezjalnemu Instytutowi Akcji katolickiej i Związkom Katolickim przyjętym do Akcji katolickiej.

Myślą przewodnią tegorocznego „Dnia Katolickiego" jest hasło: „Walka z bezwstydem i pornografją w druku i w obrazach".

Tylko narody moralnie zdrowe ostana się wśród trudności dziejowych i tylko jednostki o wysokim poziomie etycznym spełnią w życiu ludów wybitniejszą rolę.

Nietylko wieczne dobro duszy, lecz i szczęście narodów wymaga naprawy obyczajów i wykorzenienia chorobliwych objawów, szerzącego się bezwstydu.

Wiara św. wskazuje nam w tym względzie przepisy prawa Bożego, a zarazem podaje słabej woli dostateczne hamulce i środki odrodcze.

„Dzień Katolicki" przypomni je wszechstronnie w kazaniach, wykładach, manifestacjach.

Z zadowoleniem stwierdzam, że duchowieństwo moje, złączone z wiernymi, wspólnym ideałem ewangelicznym, dało już w ubiegłych latach przepiękne dowody ofiarności, sprawności pracy, oraz zrozumienia, że w dobie obecnej wszelkie wysiłki hierarchji i laikatu katolickiego powinny być skierowane ku szerzeniu Królestwa Chrystusowego. Daje mi to rękojmię, że w tym bieżącym roku „Dzień Katolicki" wypadnie godnie i mocno zaważy w walce z zalewem bezwstydu.

W tej myśli wzywam Czcigodne Duchowieństwo obu archidiecezyj, aby z zarządami Parafjalnej Akcji katolickiej i przyłączonemi do nich organizacjami przystąpiło do urządzenia „Dnia Katolickiego" we wszystkich parafjach.

* * *

Stosownie do powyższego orędzia przedstawiciele Związków diecezjalnych utworzyli Generalny Komitet IX Dnia Katolickiego, który podjął już prace wstępne, a mianowicie zwrócił się do wszystkich parafij archidiecezyj gnieźnieńskiej i poznańskiej, by niezwłocznie przystąpiły do tworzenia Komitetów lokalnych i przygotowania Dnia Katolickiego.

Biuro Generalnego Komitetu Dnia Katolickiego mieści się w Archidiecezjalnym Instytucie Akcji Katolickiej w Poznaniu, pl. Nowomiejski 1 a, dokąd zwracać się należy po wszelkie informacje.

PRASA
organ Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism
Czasopismo poświęcone sprawom wydawniczo-prasowym
Wyszedł z druku nr. 6-7-8/1932 r.

Zawiera artykuły: Marjana Grzegorczyka — „Problem życiowy prasy perjodycznej", Jerzego Życkiego — „Upadek publicystyki", wspomnienie pośmiertne „ś. p. Józef Weyssenhoff", Władysława Wollerta — „O polski instytut prasoznawczy", Jerzego Gutsche — „Czasopiśmiennictwo w Niemczech", Teodory Drzewieckiej — „Dzienniki angielskie po przez 3 wieki", Aleksandra Pawłowskiego — „Przyszłe kongresy Federacji Prasy Technicznej", Jerzego Czerwińskiego — „Sądowe sprawozdania prasowe". Ponadto nr. 6-7-8 zawiera następujące działy: z działalności Polskiego Związku Wydawców Dzienników i Czasopism, z działalności Związku Dziennikarzy Rzplitej, Syndykatów Dziennikarzy oraz innych organizacyj dziennikarskich, kronika krajowa, rynek krajowy, przegląd ustaw i rozporządzeń sądownictwo a prasa, kronika zagraniczna, przegląd piśmiennictwa.

Prenumerata roczna „Prasy" wynosi zł. 12. Cena nr. 6-7-8 zł. 2,50.

Do nabycia we wszystkich większych księgarniach i u sprzedawców Tow. „Ruch" na większych dworcach kolejowych oraz w administracji „Prasy".

Warszawa, Krakowskie-Przedmieście 40 m. 11. Tel. 540-00 Konto P. K. O. 18.606.
zw 15 925

Ziarnik, Uspulun i Germican
oraz wszelkie środki do zwalczania szkodników fabryki chemicznej „Ordo"
dawniej „Universum" w Poznaniu
polecamy po cenach konkurencyjnych
Generalna Reprezentacja
Drogerja Br. Machalla, Poznań,
ul. 27 Grudnia 2, naprzeciw Komendy Policji
Pw 4430 37,90

Ku czci bohaterskich lotników

Hołd rodzinnych Święcian, Zagłębia Dąbrowskiego i Warszawy — Ulice imienia zmarłych lotników w Święcianach, Baranowiczach, Warszawie i Łodzi — Uroczystości żałobne w Toruniu

Święciany, 16. 9. (PAT.) Celem uczczenia pamięci śp. por. Żwirki i inż. Wigury, postanowiono wmurować w Święcianach, jako w miejscu urodzenia por. Żwirki tablicę pamiątkową oraz przystąpić do ufundowania stypendjum im. por. Żwirki i inż. Wigury dla absolwenta miejscowego gimnazjum, ewentualnie seminarjum, pochodzącego z terenu powiatu święciańskiego i kształcącego się w lotnictwie. Postanowiono ponadto nazwać ulicę, przy której urodził się śp. por. Żwirko, jego imieniem.

Sosnowiec, 16. 9. (PAT.) Całe Zagłębie Dąbrowskie zgodnie oddało ostatni hołd poległym bohaterom. Zupełnie samorzutnie we wszystkich większych miejscowościach, jak Sosnowiec, Będzin, Dąbrowa i inne nie wyłączając osad robotniczo-górniczych powiewały chorągwie narodowe i flagi żałobne. W dniu pogrzebu w Sosnowcu i Będzinie, odbyły się żałobne nabożeństwa z udziałem tłumów publiczności.

Zarządy poszczególnych miast wraz z organizacjami społecznemi rozważają sposoby, w jakich możnaby trwale upamiętnić czyny i tragiczną śmierć śp. Żwirki i Wigury.

Warszawa, 16. 9. (PAT.) Dla trwałego uczczenia pamięci bohaterskich lotników polskich śp. por. Franciszka Żwirki i inż. Stanisława Wigury, magistrat m. st. Warszawy wystąpi z wnioskiem o nadanie jednej z ulic nazwy ul. Żwirki i Wigury. Ponadto magistrat wystąpi z wnioskiem o przyznanie sumy 3000 zł na rzecz funduszu imienia por. Franciszka Żwirki i ustanowienie stypendjum imienia inż. Stanisława Wigury w kwocie 3000 zł.

Baranowicze, 16. 9. (PAT). Na wczorajszem posiedzeniu Rady miejskiej w Baranowiczach uchwalono przemianować dotychczasową ulicę Szeroką, wiodącą do lotniska w dzielnicy Nowych Baranowicz na ul. im. por. Żwirki.

Łódź, 16. 9. (PAT). Wczoraj na pierwszem po ferjach posiedzeniu Rady miejskiej uchwalono przemianować jedną z ulic łódzkich na ul. im. Żwirki.

Toruń, 16. 9. (Tel. wł.) Dziś, w kościele św. Jana odprawione zostało uroczyste nabożeństwo żałobne za spokój duszy śp. porucznika Żwirki i śp. inż. Wigury, z inicjatywy toruńskiego pułku lotniczego i komitetu wojewódzkiego L. O. P. P. Żałobną mszę św. odprawił ks. prałat Wysiński, który też z ambony wygłosił piękne przemówienie żałobne, sławiąc bohaterskie czyny zmarłych. Na chórze pienia żałobne wykonał chór męski „Lutni". Kościół był zapełniony wiernymi, obecni byli przedstawiciele władz państwowych i miejskich, delegacje towarzystw ze sztandarami i t. d. (wd)

Nieudany zamach rabunkowy w stolicy

Wybuch silnej petardy — Popłoch — Atak rabusiów na dom bankowy — Zabrali tylko 1000 franków

Warszawa, 16. 9. (Tel. wł.). — Wczoraj wieczorem tramwaj linji P, jadący ul. Marszałkowską, u wylotu ul. Chmielnej najechał na petardę o bardzo dużej sile wybuchowej.

Nastąpił ogłuszający huk. Na ulicy i wśród pasażerów tramwaju powstał ogromny popłoch. Tramwaj zatrzymano.

Gdy publiczność zorjentowała się, że nie zagraża żadne niebezpieczeństwo, wokół utworzyło się ogromne zbiegowisko.

Ten właśnie moment wyzyskała banda złodziei, która wybiła kamieniami szyby w domu bankowym przy ul. Marszałkowskiej 108 i usiłowała zrabować znajdujące się na wystawie banknoty oraz monety.

W kilka chwil po wybuchu zjawiła się na miejscu policja. Bandyci, uprzedzeni o tem, uznali sytuację za niebezpieczną i zadowalniając się tylko jednym banknotem 1.000-frankowym, zbiegli. Nikogo z pośród nich nie ujęto.

Przed 8 laty ten sam dom bankowy Kiełczyńskiego padł również ofiarą zamachu rabunkowego. (w)

Pożar korpusu kadetów we Lwowie

Lwów, 16. 9. (PAT). Wczoraj o g. 22 w gmachu głównym korpusu kadetów nr. 1 wybuchł groźny pożar na strychu 3-piętrowego budynku, gdzie przeprowadzano różne prace instalacyjne. Na miejsce pożaru przybyły natychmiast wszystkie oddziały straży pożarnej, które podjęły energiczną akcję ratunkową. W ogniu stanęły wiązania dachu budynku. Budynki korpusu kadetów położone są na wzgórzu, wskutek czego ciśnienie wody w rurach wodociągowych było niewystarczające do skutecznego gaszenia ognia. Wobec tego straż musiała zjeżdżać do miasta po wodę i dostarczać ją do pomp. Na miejsce wypadku przybyli natychmiast przedstawiciele władz cywilnych i wojskowych. Wysokości szkód ustalić narazie niemożna. Zaznaczyć należy, że wszyscy wychowankowie korpusu kad. nr. 1 wraz z oficerami wyjechali przed 2 dniami na G. Śląsk.

Anglja w sprawie żądań niemieckich

Londyn, 16. 9. (PAT). Spodziewana interwencja Mac Donalda w sprawie żądań niemieckich w dziedzinie równouprawnienia zbrojeń dotąd nie nastąpiła i — jak wyjaśniają w kołach poinformowanych — nie nastąpi przed końcem tygodnia a może nawet dojdzie do skutku dopiero w Genewie.

Zwłoka tłumaczona jest tem że Mac Donald i Simon poszukują odpowiedniej formuły, która mogłaby służyć za podstawę kompromisu pomiędzy Francją a Niemcami.

Gabinet brytyjski wychodzić ma z założenia, że chcąc uratować konferencję rozbrojeniową, trzeba z jednej strony zadośćuczynić niemieckiemu żądaniu równouprawnienia, ale nie przez system zbrojeń lecz odwrotnie, przez skuteczne rozbrojenie. Z drugiej zaś strony należy uspokoić obawy francuskie przez stworzenie specjalnych gwarancyj, które nie dopuściłyby do zmniejszenia obecnego bezpieczeństwa Francji obawiającej się, że zasada równouprawnienia pociągnie za sobą w praktyce żądanie Niemiec zmiany artykułu 42 i 43 traktatu wersalskiego w sprawie strefy zdemilitaryzowanej.

Pogodzenie tych dwóch czynników przedstawia poważne trudności, bowiem brytyjskie sfery wojskowe i admiralicja sprzeciwiają się zarówno wzmożeniu gwarancyj ze strony W. Brytanji jak i przyjęcia projektu Hoovera ilościowego ogólnego rozbrojenia o 1/3. Właśnie zwalczanie tych trudności powoduje zwłokę.

Ponieważ rząd francuski miał odrzucić stanowczo sugestję odroczenia posiedzenia wyznaczonego na 21 września w Genewie, przeto możliwe jest że posiedzenie to odbędzie się bez Niemiec, przyczem ze strony brytyjskiej na samej konferencji wysuniętoby w takim razie projekt kompromisowy, umożliwiający Niemcom powrót do Genewy. Być może również, że interwencja brytyjska nastąpi dopiero w radzie Ligi Narodów.

Ze strony amerykańskiej wywierany jest na Mac Donalda nacisk, aby jednak projekt Hoovera stał się podstawą porozumienia. Również ze strony Włoch projekt ten miał otrzymać aprobatę.

Cena węgla

Warszawa, 16. 9. (Tel. wł.) — Powrócił z Katowic dyrektor departamentu górniczego M. P. i H. Peche, który rozpatrywał sprawę obniżki cen węgla. Jeżeli zajdzie potrzeba to będzie zastosowane prawo przysługujące rządowi na podstawie dekretu o uregulowaniu obrotu węglem oraz dekretu o zabezpieczeniu podaży artykułów pierwszej potrzeby. (w)

Przejechany przez motocykl

Toruń, 16. 9. (Tel. wł.) Wczoraj przed południem na szosie kościerskiej pod Chojnicami w pobliżu cmentarza katolickiego zdarzył się tragiczny wypadek.

Prawą stroną szosy szedł w kierunku cmentarza emerytowany nauczyciel p. Wojciech Hamerski, lat 75, pochodzący z Męcikała. Nagle nadjechał motocykl, kierowany przez p. Czepczyńskiego z Wiela. Motocyklista dawał sygnały, których p. Hamerski zapewne nie słyszał, gdyż wszedł na środek szosy, zamierzając przejść na drugą stronę i w tej chwili wpadł pod motocykl. Odniósł on tak niebezpieczne rany, że, przewieziony do zakładu św. Boromeusza, życie zakończył. Motocyklistę aresztowano i po spisaniu protokółu zwolniono.

Ruch statków w Gdyni

Warszawa, 16. 9. (PAP.) Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego, w sierpniu r. b. zawinęło do portu gdyńskiego ogółem 324 statków ogólnej pojemności 255.588 tonn. Przybyło na nich do portu 3.028 pasażerów.

W tym samym okresie czasu wyszło z portu gdyńskiego 327 statków, ogólnej pojemności 262.439 tonn. Na statkach tych wyjechało 2.654 pasażerów, ponadto zaś wywiozły one 409.158 tonn ładunku, w tem 380.797 tonn węgla.

Polskie projekty

Genewa, 16. 9. (Tel. wł.) Komitet robót publicznych Ligi Narodów rozpatrywał szereg projektów, które mu przedłożono i zwrócił uwagę na następujące, wniesione przez rząd polski: powiększenie sieci telefonicznych, rozbudowy wodociągów w Warszawie, częściową elektryfikację Polski oraz rozbudowy wodociągów na Górnym Śląsku.

Przepowiednia pogody na sobotę: Nadal bez zmiany, po chłodnej nocy w dzień pogodnie i ciepło. Na Pomorzu bogoda zmienna, dość silny wiatr i prawdopodobne przelotne opady.

Urzędowa ceduła Giełdy Zbożowej i Towarowej w Poznaniu

Poznań, 16. 9. 1932 r.

Warunki: Handel hurtowy parytet Poznań, ładunki wagonowo, dostawa bieżąca za 100 kg:

Ceny transakcyjne

Żyto 45 tonn par. Poznań	16,30
Usposobienie spokojne.	

Ceny orjentacyjne

Żyto nowe, zdrowe, suche	15,70— 16,00
Usposobienie spokojne.	
Pszenica nowa zdrowa sucha	25,50— 26,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 64—66 kg	16,00— 16,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień 68 kg	16,50— 17,50
Usposobienie spokojne.	
Jęczmień browarowy	19,50— 20,50
Usposobienie spokojne.	
Owies	12,50— 13,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka żytnia 65% wł work.	25,00— 26,00
Usposobienie spokojne.	
Mąka pszenna 65% wł work.	40,00— 42,00
Usposobienie spokojne.	
Otręby żytnie	8,75— 9,00
Otręby pszenne	9,00— 10,00
Otręby pszenne (grube)	10,00— 11,00
Rzepak	34,00— 35,00
Rzepik zimowy	34,00— 36,00
Gorczyca	32,00— 38,00
Groch Victoria	20,00— 24,00
Groch Folgera	28,00— 30,00
Koniczyna biała	140,00—175,00
Mak niebieski	62,50— 70,00

Ogólne usposobienie spokojne.

Transakcje na odmiennych warunkach: żyta 180 tonn, pszenicy 90 t., owsa 15 tonn, otrąb żytnich 15 tonn, makuchu słonecznikowego [illegible] tonn.

Kurs złotego. Dziś rano notowano kurs dolara w obrotach nieoficjalnych w Warszawie 8.9135 zł.; w Gdańsku na Warszawę 8.92 zł.

Kurs marki niem. i guld. gd. Bank Polski, oddział w Poznaniu, płacił dziś za 100 mk. niem. w dewizach 211.70 zł., gotówką 209.50 zł., za 100 guld. gd. w dewizach 173.16 do 173.42 zł., gotówką 172.82 zł.

POZNAŃSKA GIEŁDA PIENIĘŻNA

Poznań, 16. 9. 1932 r.

Tendencja dzisiejszego zebrania giełdowego była w dalszym ciągu mocna, kursy w większej części lekko zwyżkowały, przyczem w faworyzowanych papierach, jak w 8 proc. listach dol. i 6 proc. listach żytnich, większy brak materjału.

Z pożyczek państwowych zwyżkowała 5 proc. Poż. Konwers., notując 38½ proc. w płaceniu, również płacono za 4 proc. Poż. inwest. 99 oraz za 4 proc. Premj. dol. 48¼.

Z papierów lokacyjnych P. Z. K. zauważono silny popyt na 8 proc. listy dol. stare po 59.— proc., jednakże nie było oddawców, zaś 8 proc. listy dol. amort. obracano po 51¾ proc. w tranzakcjach. 4 proc. listy zast. konwert. handlowano po 28¾—29.— w oddaniu, natomiast 6 proc. listy żytnie notowano 13¼ w płaceniu, przy większym braku materjału.

Z akcyj bankowych wzgl. przemysłowych wykazał dużą zwyżkę Bank Polski, notując 87 w płaceniu.

Ceduła Urzędowa Giełdy Poznańskiej.

Papiery procentowe:

(Kurs w procentach nominału)

5% Pożyczka konwersyjna 38½% P.
8% oblig. m. Poznania z 1926 r. 92% +.
8% listy dol. w złocie amort. P. Z. K. 51¾% +.
4% listy zast. konw. Pozn. Ziem. Kredyt. 28¾—29% O.

(Kurs w złotych)

6% poż. prem. dol. s. III. 5 dol. 48,25 P.
6% listy żytnie Pozn. Ziemstwa Kredyt 13,25 P.
4% Prem. Pożyczka Inwestycyjna 99.— P.

Akcje bankowe

(Kurs w złotych za 1 akcję)

Bank Polski I em. 87.— P.

Tendencja mocna.

TARGOWISKO MIEJSKIE

Poznań, 16. 9 1932 r.

Urzędowe Sprawozdanie Targowe Komisji Notowania Cen

Spędzono: wołów 2, buhajów 6, krów 12, świń 420, chudych świń 11, prosiąt 164, cieląt 127 owiec 31, razem 775 zwierząt.

Wielkopolska Izba Rolnicza podaje: Świnie bekonowe I kl. 88—94, II kl. 82—86

GIEŁDA WARSZAWSKA

z dnia 16. 9. 1932 r.

Dewizy:

	trans.	sprzed.	kup.
Belgja	123,75	124,06	123,44
Holandja	358,45	359,35	357,55
Londyn	30,98	31,14	30,84
Nowy Jork kabel	8,925	8,945	8,905
Paryż	34,96	35,05	34,87
Szwajcarja	172,30	172,73	171,87
Berlin	212,00		

Tendencja słabsza.

Papiery wartościowe i obligacje:

3% poż. bud.	37,50— 38,00
4% poż. poż. inw.	98,50— 98,75
4% poż. inw. szt. ser.	107,75
5% poż. konw.	39,00
4% poż. dolarowa	49,25— 48,50
6% poż. dol.	54,00
7% poż. stabil.	53,00— 53,50

Tendencja niejednolita.

Akcje w złotych:

Bank Polski	89,50— 90,50
W T F Cukru	21,00
Cegielski	16,00
Lilpop	15,00
Ostrowieckie s. B	31,00
Parowozy I i II emisja	10,00
Starachowice	9,50— 10,10
Zieleniewski	13,00
Mirków bez kuponu za rok 1931	
Haberbusch	53,00

Tendencja mocniejsza.

PŁODY ROLNICZE

Zboża i nasiona oleiste za 1 000 kg reszta za 100 kg.

Berlin, 16. 9. 1932 r.

Pszenica march. 76 kg	207,00—209,00
Tendencja spokojna.	
Pszenica jara 80—81 kg.	209,00—212,00
Tendencja spokojna.	
Żyto march. 71—72 kg	160,00—162,00
Tendencja spokojna.	
Jęczmień browarowy	174,00—184,00
Tendencja cicha.	
Jęczmień pastewny i przemysłowy	167,00—173,00
Tendencja cicha.	
Owiec march.	137,00—142,00
Tendencja spokojna.	
Mąka pszenna	25,00— 30,00
Tendencja utrzymana.	
Mąka żytnia	21,25— 23,90
Tendencja słabsza.	
Otręby pszenne	9,90— 10,30
Tendencja słabsza.	
Otręby żytnie	8,50— 8,90
Tendencja cicha.	
Groch Victoria	21,00— 24,00
Groch pastewny	14,00— 17,00
Wyka	17,00— 20,00
Kuchy lniane	10,60— 10,70
Kuchy z orzecha ziemnego	11,60
Kuchy mielone (mączka)	11,90
Wytłoki suche	9,20— 9,50
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Hamburg	11,10—
Śrót Soya ekstrahowany 46% loco Szczecin	11,90—
Płatki ziemniaczane	14,20— 14,50

Ogólna tendencja spokojniejsza.

Ostatnie chwile Piotra Gorgułowa

(Od własnego korespondenta „Kurjera Poznańskiego").

Paryż, 14 września.

Są noce, w których p. Deibler, kat, napewno gorzej śpi od skazanych na śmierć. Nie chodzi tu może o jakiekolwiek wzruszenie, — bo czyż może on jeszcze podlegać temu uczuciu — ale o fakt brutalny, że musi osobiście przekonać się o funkcjonowaniu swojej gilotyny. Egzekucje bowiem odbywają się zawsze o wczesnej godzinie, o świcie.

Tak się rzecz miała i z Piotrem Gorgułowem, mordercą prezydenta Doumera. Kiedy na bulwarze Arago, przy więzieniu la Santé, ustawiono gilotynę, o godz. 4-tej p. Deibler w towarzystwie swych pomocników był już na miejscu. Dopiero po przekonaniu się, że wszystko jest w porządku, udał się do samego więzienia, gdzie właśnie budzono ze snu skazanego na śmierć mordercę... Kat musi także asystować przy ostatniej toalecie skazańca, gdy szeroko wycina się od szyi koszulę i gdy goli się mu kark. Poczem skazanemu ofiarowuje się papierosa i kieliszek rumu. Najczęściej przyjmują jeden i drugi. Gorgułow natomiast zadowolił się tylko napojem.

Furgonem przewieziono skazanego wraz z jego adwokatami z więzienia na miejsce, w którem wznoszą się złowrogie ramiona szubienicy. Towarzyszył Gorgułowowi pop prawosławny, Gillet, który go zresztą już poprzednio wyspowiadał. Gorgułow wciąż powtarzał znane już formuły: że jest wrogiem bolszewizmu, że wierzy w zwycięstwo swoich idei, że wreszcie prosi wszystkich o przebaczenie, poczem wybełkotał: „O, moja ojczyzno!"

To były ostatnie jego słowa, gdy niesiono go raczej, niż prowadzono do gilotyny. W kilka sekund ciężki jej nóż, t. zw. „couperet", opadł na kark zabójcy. Sam kat, jak mi opowiadał jeden z dziennikarzy, znajdujący się najbliżej miejsca egzekucji, przytrzymywał jego głowę w odpowiedniej pozycji, podczas, gdy drugą ręką wprowadził właśnie w ruch ów nóż gilotyny.

Jeszcze kilka chwil upływa, a już rusza furgon pogrzebowy, uwożący zwłoki Gorgułowa. Nastaje blady dzień. W jego świetle pomocnicy kata rozbierają gilotynę z równą szybkością, jak ją przed kilku godzinami ustawili.

Na bulwarze Arago przewijają się już pierwsze sylwetki robotników, śpieszących do pracy. Porzućmy jednak tę dzielnicę ponurą, a udajmy się na inny zupełnie koniec Paryża.

*

Plac de la Convention. Obok niego znajduje się takiejże nazwy, długa ulica. Przy niej wznosi się dom, w którym zamieszkuje p. Anatol Deibler. Kamienica szara, płaska. Na dole kilka magazynów oraz wyszynk pod godłem „A l'Ami Louis". Wewnątrz schody są ciemne, ale nie widzę windy. Trzeba bowiem wiedzieć, że p. Deibler chory jest na... serce, fizyczne oczywiście.

Dzisiaj naturalnie do mieszkania jego nie zadzwonię. Dwa jednak lata temu, zwiedziłam je dokładnie. Wówczas bowiem, p. Deibler wymówił je niezamożnej wdowie, matce dwojga dzieci, których ojciec poległ na wojnie; chciał się on doń niezwłocznie wprowadzić, ponieważ dom ten do niego należy. Mieszkanie składa się z 3 banalnych pokoi, wytapetowanych niemniej banalnym papierem. Nie posiada żadnego komfortu, a więc ani ogrzewania centralnego, ani łazienki, ani nawet elektryczności.

Jadalny pokój wychodzi jednak na balkon, na którym podobno specjalnie zależało katowi. Inny jednak także wzgląd spowodował przeprowadzenie się p. Deiblera na rue de la Convention. W tym bowiem samym domu, na czwartem piętrze zamieszkuje jego siostrzenica, której mąż jest jednym z jego „pomocników", a który najprawdopodobniej po p. Deiblerze obejmie później funkcje kata. Funkcje te — w myśl dawnej tradycji z czasów, gdy we Francji „panowała" rodzina katów Sanson'ów — przechodziły, jeżeli nie z ojca na syna, to w każdym razie „pozostawały" w rodzinie. Każda ma widocznie swoje ambicje...

Niedawno temu p. Deibler skarżył się na drogie życie, na niedostateczny zarobek. Pensja jego wynosi wprawdzie tylko 18.000 frs. rocznie, jednak nie ogranicza się jedynie do tej stałej sumy. Za każdą bowiem egzekucję, jakiej dokonuje nietylko na obszarze samej Francji, ale nawet i w Algierji, dostaje poważne wynagrodzenie. To też interesy p. Deiblera nie muszą być tak złe. Jest on bowiem właścicielem aż 4 domów w Paryżu. Wiadomo zaś, że właściciele domów w czasie kryzysu mieszkaniowego, który trwał do obecnego lata, robili bardzo nawet dobre interesy na swoich lokatorach. Fortuna p. Deiblera wynosi napewno kilka miljonów franków. Nawet więc jak na obecne czasy, nie jest tak źle, zważywszy na skromny tryb życia kata i jego rodziny.

P. Deibler jednak ma jedną słabość, potwierdzającą raz jeszcze znane przysłowie, że „les extremes se touchent". Człowiek ten bowiem, który od tylu już lat pełni swe złowrogie funkcje, który, powiedzmy, jeżeli nie z zimną krwią, to jednak prawdopodobnie bez żadnego już specjalnego wzruszenia układa głowę skazanego na śmierć na fatalnej desce gilotyny, jest specjalnym amatorem ... kanarków! Posiada ich całą, dużą klatkę i one go rozrywają w chwilach wolnych od... pracy.

I. BRIARES.

We własnym, dobrze zrozumianym interesie

Czytelnicy, którzy chcą regularnie, bez przerwy, otrzymywać „Kurjer Poznański" przy zmianie miesiąca i kwartału, powinni na czas, już teraz, zaabonować go u listowego lub w odnośnej naszej agenturze.

Przypominamy i prosimy to podawać do wiadomości tym, którzy jeszcze „Kurjera Poznańskiego" nie czytują, że obniżyliśmy przedpłatę z 4 złotych na 3,20 złotych miesięcznie, mimo, że pismo nasze wychodzi dwa razy dziennie, jak żadne inne na ziemiach zachodnich Polski.

Konflikt Papena z parlamentem zaostrza się

Kanclerz nie chce stanąć przed komisją śledczą — Prywatna skarga Goeringa o obrazę przeciw Papenowi

Berlin, 16. 9. (PAT). Poseł socjaldemokratyczny Loebe jako przewodniczący stałej komisji ochrony praw parlamentu odbył konferencję z kanclerzem Papenem.

Kanclerz jeszcze raz odmówił stawienia się w charakterze świadka przed wyłonioną podkomisją śledczą wraz z min. spraw wewnętrznych Gaylem i sekretarzem stanu Plankiem, dopóki przewodniczący Reichstagu Goering nie cofnie swego twierdzenia o ważności głosowania w Reichstagu nad wnioskami komunistycznemi w sprawie uchylenia dekretów prezydenta Rzeszy i wyrażenia votum nieufności dla rządu von Papena.

Konflikt pomiędzy rządem i parlamentem trwa nadal a nawet uległ pewnemu zaostrzeniu z powodu wystąpienia Goeringa z prywatną skargą przeciwko Papenowi o obrazę czci, jakiej popełnił kanclerz, oświadczając publicznie, iż przewodniczący Reichstagu Goering świadomie postąpił sprzecznie z konstytucją, nie dopuszczając do słowa von Papena na poniedziałkowem posiedzeniu.

Według przypuszczeń prasy, konflikt wpłynie na opóźnienie ogłoszenia przez rząd Rzeszy terminu nowych wyborów.

„Drenowanie" Pomorza

„Słowo Pomorskie" zwraca uwagę na zmianę metod walki „sanacji" na Pomorzu z żywiołami narodowemi. Dawniej prowadzono tę walkę jawnie, że się tak wyrazimy, frontowo, obecnie stosuje się system, który „Słowo Pomorskie" nazywa „drenowaniem" Pomorza, tak go charakteryzując:

Rozsiewane „ziarna" „sanacyjnych" haseł nie mogły się tu rozplenić. Nie sprzyjała im gleba, użyźniana pracą narodowców. Chwycono się więc innego sposobu: z jednej strony siewcy (agitatorzy) przybrali na twarz zewnętrzną maskę państwowców i ugrzecznionych przeciwników, podwoili jednak wysiłki agitacyjne, wzmacniając propagandę; z drugiej strony (i to jest nowe!) rozszerzono na Pomorzu system „drenów" politycznych, mających „odwodnić" teren z ideologji polsko-narodowej, która wsiąkła głęboko w tę ziemię.

„Drenowanie" polityczne Pomorza było stosowane i dawniej, lecz dopiero od roku rozpoczęto je rozgałęziać na wszystkie dziedziny życia zbiorowego. Przeważnie przeprowadza się je systemem krytych „podkopów", przenikając pokryjomu do poszczególnych związków, towarzystw i zespołów Gdy wszystko jest już mniej więcej gotowe, wtedy odkrywa się tę podziemną robotę, otwiera się nagle podkopowe rowy i kanały, ażeby tych wszystkich, którzy w nie wpadną, odprowadzić jak najprędzej do głównego zbiornika B. B

Najwcześniej i najsilniej narażone były opozycyjne stronnictwa: zdawało się, że „sanacyjne" „drenowanie" zniszczy je zupełnie podkopami i rowami. Częściowo się to udało, a mianowicie na terenie „Piasta", Narodowej Partji Robotniczej oraz Chadecji. Natomiast usilne „drenowanie" Stronnictwa Narodowego i O. W. P. dało wyniki bardzo marne. Oderwano jednostki, lecz na ich miejsce przybyły tysiące.

Rozszerzono jednak techniczne „prace" na wszelkie organizacje społeczne. A więc widzieliśmy, jak „drenowano" Powstańców i Wojaków, „Sokoła", „Młodzież Katolicką", Związek Oficerów Rezerwy itd. Obecnie przyspieszono robotę na terenie rzemieślniczym, rolniczym i kupieckim.

Dzieje się to wszystko teraz, gdy Niemcy rozwinęli szeroką działalność dyplomatyczną, by się przygotować do wywarcia zemsty na Polsce. Natężenie bojowe w Niemczech rośnie; front przeciwpolski pęcznieje; wszystko tam jest już w ruchu.

I właśnie w takim okresie „sanacja" pomorska chce osłabić na Pomorzu to, co dotychczas było jego siłą. „Drenowanie" polityczne czynnych sił narodowych, podyktowane tylko ślepą partyjnością, jest karygodnem szkodnictwem państwowem i narodowem. „Drenowanie" to nie da żadnych korzyści „sanacji"; co najwyżej wywoła chwilowe zamieszanie, z którego skorzystają „ci trzeci", to znaczy: Żydzi i Niemcy. Oni na to właśnie czekają.

Trzeba ustalić pogląd na obecny front bojowy i odpowiedzialność za to nowe polityczne „drenowanie" Pomorza.

Pierwszy pułk strzelców wielkopolskich

W mieście, które było jego kolebką, mało kto dzisiaj o tem wie, czy pamięta, że pierwszy regularny pułk armji wielkopolskiej, dzisiejszy 55 poznański pułk piechoty, wywodzi swój ród z miasta Poznania.

Kto zacz ten „poznański" pułk piechoty, którego nie ogląda się nawet w murach grodu Przemysława?

W owe czasy, gdy na ulicach miasta Poznania rozległo się nawoływanie „Polacy — do broni — pod Bazar", wybiła godzina narodzin pierwszych zastępów pułku. Ochotnicy, skauci, uczniowie gimnazjalni, byli żołnierze z armji niemieckiej — wielu z tych, co na pierwszy zew stanęli do zbrojnego apelu, miało szczęście wejść w skład pierwszego pułku strzelców wielkop. Pierwsze szeregi zdobywców Grolmana, Kernwerku, koszar karabinów maszynowych przy dzisiejszej ulicy Marcelińskiej, oto kadry i zawiązki tego pułku. 70 proc. to stali mieszkańcy miasta Poznania, a reszta to ci z najbliższych osad podmiejskich, stają w zwartym hufcu na placu Wolności w dniu 24 stycznia 1919 r., by złożyć przysięgę na wierność Polsce i odebrać ufundowany przez patrjotycznych obywateli miasta pierwszy w wyzwolonej z pod jarzma pruskiego ziemi polski sztandar wojskowy.

Później wieści o ich wspaniałych zwycięstwach pod Lwowem w marcu 1919 r. dumą napełniają piersi ojców i matek wielkopolskich. Czynem orężnym, przypieczętowanym daniną z krwi i życia młodzieży wielkopolskiej wołali na kraj cały, „jednej matki Polski jesteśmy synami i bronić będziemy naszych rubieży zachodnich, jak południowych czy wschodnich".

Entuzjastycznie wita ich Poznań, a przedstawiciel najwyższej władzy, Naczelnej Rady Ludowej, zdobi sztandar pułku wstęgą pamiątkową. Wałem z piersi młodych i wyostrzonych bagnetów osłaniają Wielkopolskę pod Leszem, by wczesną jesienią 1919 r. ruszyć na dalekie rubieże wschodnie i walczyć o odzyskanie dawnych granic historycznych.

Przez walkę i krwawy znój, kroczy ta zwarta i silna w ukochaniu Ojczyzny rodzina, zwana pułkiem, ku nowej, wolnej Polsce, dzierżąc wysoko sztandar cnoty żołnierskiej. Wsławiony śmiałemi wypadami na tyły wroga, okryty chwałą, z chorągwią przyozdobioną najwyższem odznaczeniem bojowem, wraca pułk, by podjąć się żmudnej pracy pokojowej.

Jak ongiś, w chwili potrzeby, z karabinem na posterunek, tak teraz z zapałem spieszą żołnierze pierwszego pułku do opuszczonych warsztatów czy ław szkolnych, by podjąć pracę nad budową odzyskanej Polski. A z nimi idzie wspomnienie tych dni, przebytych w krwawym znoju w ofiarnej służbie.

Wnoszą do życia zbiorowego pierwiastki karności i inicjatywy. Są wszędzie i działają zgodnie. Z wewnętrznej potrzeby wspólnego ogniska zrodziła się myśl i czyn nowy, społeczny. W wrześniu 1922 r. powstaje pierwsze w Polsce Stowarzyszenie byłych żołnierzy 1-go pułku strzelców wielkopolskich w Poznaniu, jako zrzeszenie tych, którzy pragną utrzymać związek z tradycją żołnierską, zrodzoną na polach walki 1-go pułku.

Ku uczczeniu 10-lecia odbędzie się dnia 18. bm. w Poznaniu zjazd wszystkich byłych żołnierzy pułku wraz z poświęceniem sztandaru. Uroczystości rozpoczną się mszą świętą odprawioną przez byłego kapelana pułku, ks. dziekana Wilkansa o godzinie 9-tej w kościele garnizonowym, skąd uczestnicy zjazdu udadzą się pochodem do lokalu zjazdowego „Dwór Grunwaldzki" przy ulicy Grunwaldzkiej. Popołudniu zbiorą się komitety baonowe, by zebrać autentyczne szczegóły do opracowującej się historji pułku. Przybędą pierwsi dowódcy pułku, p. generał Konarzewski i p. pułk. Paszkiewicz, oraz setki b. towarzyszy broni.

Wzywamy więc wszystkich do apelu! Stańmy byli żołnierze 1-go pułku jak jeden mąż. Potrzeba nas i naszej pracy! Chwalebne dzieje pułku i tych, co odeszli na wieczną wartę, należy przekazać potomności. Trzeba je przelać na papier. Niech w rocznicę naszą zrodzi się czyn, poświęcony czci tych, co spełniwszy swój obowiązek spoczęli na polach Lwowa, Bobrujska, na szlaku wiodącym z nad Berezyny do stolicy kraju.

Szary strzelec wielkopolski.

Żydzi trucicielami dusz

Warszawa, 16. 9. (Tel. wł.) — Zawieszono działalność stowarzyszenia „Nauka zakonu, bratnia miłość", oraz „Talmud Tora Ahaws Raim" jako działające przeciwko porządkowi i moralności publicznej. (w)

GIMNAZJUM MĘSKIE SANATORYJNE
z internatem
Dra Jana Wieczorkowskiego w RABCE
zakład typu humanistycznego z pełnemi prawami szkół państwowych przyjmie na rok szkolny 1932/33 jeszcze kilku uczniów do klas od I-ej do VI-ej gimnazjalnej. — Warunki przyjęcia przystępne.
Zgłoszenia przyjmuje i prospekty wysyła Dr. J. Wieczorkowski, Rabka
nw 5407

DZIAŁ GOSPODARCZY

Szkodliwość tezauryzacji

Polska, niestety, dlatego przechodzi ciężkie przesilenie, że u nas akcja kapitalizacyjna była dotąd stosunkowo skromna i staliśmy pod tym względem w tyle poza innemi narodami. Gdybśmy mieli rodzime rezerwy kapitałowe daleko większe, tobyśmy łatwiej znosili kryzys gospodarczy, ponieważ kraj nasz właściwie nie ma zbyt wielkiej nadprodukcji w poszczególnych dziedzinach wytwórczości, natomiast mamy ograniczony wewnętrzny rynek zbytu z powodu słabej własnej kapitalizacji. Jedną z przyczyn osłabiających kapitalizację jest chowanie pieniędzy, jest tezauryzacja, a to z tego względu, że przez wycofanie pieniądza z obiegu nie pozwala mu się pracować na rzecz kapitalizacji, gdyż przeciwdziała się w ten sposób nietylko narastaniu nowych kapitałów, lecz utrudnia regulowanie stosunków pieniężnych w kraju. Jak dalece zjawisko tezauryzacji jest szkodliwe, wynika np. z wyobrażenia sobie sytuacji, w jakiej znalazłby się kraj, gdyby naraz wszyscy obywatele schowali wszelką posiadaną gotówkę. Oczywiście, całe życie gospodarcze odrazuby zamarło ze wszystkiemi, płynącemi stąd, ujemnemi skutkami.

Chowanie kapitałów w skrytkach wytwarza anemję kapitałową ze wszystkiemi ujemnemi jej skutkami w postaci zahamowania spożycia, zanikania obrotów handlowych, zmniejszania wytwórczości oraz niebezpieczeństwa dla stosunków walutowych kraju, ponieważ instytucja emisyjna ma w okresie tezauryzacji utrudnione zadanie utrzymywania stałości waluty. Chowanie kapitałów jest akcją krótkowzroczną, ponieważ ostrze jej w końcu skierowywa się przeciwko tym, którzy akcję tę stosują, gdyż pogorszenie ogólno-gospodarczych stosunków, wywołane przez tezauryzację, odbija się na interesach ukrywających kapitały przez zmniejszenie ich zarobków zarówno na procentach, których schowane kapitały nie przynoszą, jak również na pogorszeniu sie wogóle rynku pracy w kraju. W ten sposób zazębia się w zagadnieniu racjonalnej gospodarki kapitałowej interes osobisty oszczędzających z interesem ogólnym. Ożywione tempo życia gospodarczego kraju — to gwarancja pewności kapitałów w rękach prywatnych. Ponieważ ucieczka kapitałów prywatnych z obiegu do schowków utrudnia obroty gospodarcze, przeto tem samem sprzeczna jest z żywotnemi interesami posiadaczy tych kapitałów.

Obecnie powszechnie rozlega się hasło walki z tezauryzacją, jako z jedną z przyczyn, utrudniających przezwyciężenie kryzysu gospodarczego. Na zew tego hasła powiał optymistyczny prąd wiary w lepszą przyszłość, co zauważa się również u nas. Pieniądze wychodzą wszędzie z ukrycia, szukając lokat, któreby przynosiły dobre i pewne oprocentowanie, stąd widać wzrost zapotrzebowania na papiery procentowe, a tem samem i ożywienie obrotów na giełdach. W ślad za coraz szybszym powrotem kapitałów z ukrycia wzmagać się będą obroty handlowe, co wywołać musi ożywienie działalności wytwórczej i zarobkowej. Życzyć sobie należy, aby ten powiew lepszej przyszłości trafił jak najprędzej do tych wszystkich, którzy kapitały swe trzymają jeszcze w ukryciu, by je skierowali do właściwego łożyska pracy gospodarczej.

Pozostaje do omówienia kwestja jak zatrudnić kapitały, które będą wychodziły z ukrycia. Dla posiadacza schowanego kapitału jest to dylemat nader ważny i trudny do rozwiazania z uwagi na brak zaufania, jaki ten człowiek żywi do lokat kapitałowych. Ten brak zaufania obecnie winien upaść, ponieważ właśnie chwila obecna jest bardzo wygodna dla względów lokacyjnych, opartych o trwałe podstawy. Nasza waluta, jak doświadczenie wykazało, należy do najmocniejszych walut świata, czego dowodem jest fakt że w najtrudniejszych dotąd chwilach przesilenia gospodarczego nasz złoty nietylko się nie załamał, ale nawet nie wprowadziliśmy żadnych utrudnień walutowych, jakie są na porządku dziennym zagranicą. W ostateczności, jeżeli komu chodzi o absolutną pewność walutową, to ma sposób jej zapewnienia przez użycie „złotego w złocie" przy wszelkiego rodzaju umownych określeniach swych stosunków pieniężnych. W „złotym w złocie" można dokonywać wszelkich lokat i ten sposób znajduje obecnie coraz większe zastosowanie, wyrugowując doszczętnie użycie obcych walut.

Jeżeli idzie o rozsądny plan lokacyjny, to odpowiednie propozycje wchodzić mogą w rachubę przedewszystkiem dla t. zw. drobnych ciułaczy, którzy z reguły rozporządzają stosunkowo drobnemi sumami, aby mogli je lokować w nieruchomościach, które jednak zawsze będą najbardziej atrakcyjną formą lokaty dla osób zamożniejszych, szczególnie w dobie obecnej taniości tego rodzaju objektów. Jednak i osoby zamożne zawsze mają pewną rezerwę kapitałów gotówkowych z bieżących oszczędności, która musi być traktowana w podobny sposób, jak kapitały drobnych ciułaczy.

Pierwszą i najkardynalniejszą zasadą przechowywania tych kapitałów, zanim się nie obmyśli innego sposobu lokaty, winno być składanie wszelkiej wolnej gotowizny w instytucjach kredytowych, cieszących się powszechnem zaufaniem. Z posiadanych w tych instytucjach rachunków można dowolnie dysponować swemi kapitałami na różnego rodzaju lokaty, które z natury rzeczy będą nosiły charakter lokat trwalszych, t. zn., których z dnia na dzień zmieniać nie można, a w stosunku do których lokata w bankach będzie lokatą najbardziej wygodną i najelastyczniejszą. Przestrzec należy przed t. zw. lokatami prywatnemi na procent, ponieważ zawsze, a szczególnie obecnie z tego rodzaju lokatami związane jest znaczne ryzyko pewności kapitału. Natomiast poradzić można lokowanie gotowizny w popularnych i pewnych papierach procentowych, które za poradą banku nabyć i sprzedać można. Obecnie wobec niskich kursów papiery przynoszą znaczne oprocentowanie, dlatego też lokata w nich gotowizny jest bardzo opłacalna.

W racjonalnym planie lokacyjnym winna być poza tem uwzględniona lokata w postaci polisy ubezpieczenia na życie. Ten rodzaj lokaty szczególnie jest ważny dla osób rodzinnych, po których śmierci dopływ kapitału z ubezpieczenia na życie ma nader praktyczne skutki dla regulowania stosunków majątkowych pozostałych przy życiu członków rodziny. Ubezpieczenie na życie uważać trzeba jako wyższą formę oszczędności, uniezależniającą człowieka od wypadku śmierci, ponieważ rodzina otrzymuje przewidziany zgóry kapitał, choćby okres płacenia składek przez ubezpieczonego był krótki, wtedy gdy normalna oszczędność daje tylko tyle, ile się zdołało zaoszczędzić.

Reasumując powyższe, stwierdzić należy, że tezauryzacja jest szkodliwa zarówno dla interesów ogólnych, jak i jednostki. Chowający pieniądze wyrządza olbrzymią szkodę samemu sobie, ponieważ pozbawia się dochodu z kapitału, oraz szkodzi krajowi, gdyż utrudnia kapitalizację, co w okresie przesilenia szczególnie jest szkodliwe. Kapitalizacja jest wyrazem ufności we własne siły i stwarza perspektywy rozwoju gospodarczego, natomiast tezauryzacja szerzy beznadziejność i panikę, czyli najgorsze zło, rujnujące dorobek gospodarczy.

Civis.

KRONIKA GOSPODARCZA

PODATKI I OPŁATY

(p) **Ulga celna na celuloid.** W Dzienniku Ustaw R. P. nr. 78 z dnia 15 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie ministrów: skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych z dn. 31 sierpnia br. o ulgze celnej na celuloid. Na mocy powyższego rozporządzenia cło ulgowe na celuloid nieobrobiony, chociażby zabarwiony, w kawałkach, celuloid w blokach, płytach, arkuszach, prętach i rurach: a) nieobrobionych, chociażby szlifowanych, polerowanych, matowanych, b) sklejonych z wyciśniętym wzorem, c) pokrytych, lub przełożonych kamieniami — zostało ustalone na 25 proc. cła normalnego (autonomicznego), o ile celuloid ten jest sprowadzany za pozwoleniem ministerstwa skarbu. Rozporządzenie powyższe wchodzi w życie 7-go dnia po ogłoszeniu, t. j. 22 bm. i obowiązuje do dnia 31 grudnia br. włącznie.

Z KRAJU

(k) **Rozporządzenie o przemiale żyta.** W nr. 78 Dz. U. R. P. z dnia 15 września r. b. ogłoszone zostało rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z dnia 31 sierpnia 1932 r., wydane w porozumieniu z ministrami skarbu, przemysłu i handlu oraz rolnictwa i reform rolnych o przemiale żyta. Zgodnie z tem rozporządzeniem ustala się dla potrzeb rynku wewnętrznego następujące typy mąki żytniej: 1) „żytnia I gatunek 0 do 55 proc" — stanowiąca nie wyżej jak 55 procentowy wymiał z ziarna żyta; 2) „żytnia I gat. 0 do 65 proc." — stanowiąca nie wyżej jak 65 procentowy wymiał z ziarna żyta; 3) „żytnia II kat." (zwana także „sitkową") — stanowiąca 10 — 15 procentowy dalszy, nie wyżej jednak 70 procentowy wymiał z ziarna żyta, przemielanego na wyższe gatunki mąki; 4) „żytnia razowa" — stanowiąca nie wyżej jak 95 procentowy wymiał z ziarna żyta i 5) „żytnia poślednia" — stanowiąca dalszy, ponad 70 procentowy wymiał z ziarna żyta. Odciąganie mąki, wskazanej w punktach 1), 2) i 4) jest niedozwolone. Przemiał żyta dozwolony jest tylko na powyżej podane typy mąki. Przemiał żyta na mąkę innych gatunków, jak na własny użytek, na cele eksportowe, na cele wskazane przez władze wojskowe, oraz na potrzeby specjalne przyznane przez ministra Spraw Wewnętrznych, nie podlega ograniczeniom omawianego rozporządzenia. Rozporządzenie zawiera pozatem postanowienia, dotyczące kontroli nad przestrzeganiem zawartych w niem postanowień i sankcje karne. Ogłoszone rozporządzenie wchodzi w życie w 30 dni po ogłoszeniu, t. j. 15 października br i obowiązuje do dnia 31 sierpnia 1933 r. Jednocześnie traci moc obowiązującą rozporządzenie z dnia 1 grudnia 1928 r. o przemiale pszenicy i żyta oraz rozporządzenie z dnia 27 marca 1930 r. o przemiale żyta.

(k) **Wywóz zbóż i mąki z Polski.** Związek Eksporterów Zboża wydał w sierpniu następujące ilości zaświadczeń wywozowych: z Polski zachodniej na 5.520 tonn żyta, 4.395 tonn jęczmienia, 210 tonn mąki pełnej, 1.100 tonn mąki śrutowej i 60 tonn słodu; z centralnej i wschodniej na 135 t. żyta i 75 tonn mąki śrutowej; z Gdańska na 4.335 tonn żyta, 3.905 tonn jęczmienia i 50 tonn mąki śrutowej; z P. Z. P. Z. na 10.065 tonn żyta, 60 tonn mąki pełnej i 1.240 tonn mąki śrutowej. Razem wydano zaświadczeń wywozowych na 20.055 tonn żyta, 8.300 tonn jęczmienia, 270 tonn mąki pełnej, 2.465 tonn mąki śrutowej i 60 tonn słodu.

(k) **Eksport węglowy do Austrji zagrożony.** Ostatnie posunięcia, ograniczające przywóz węgla do Austrji, szczególnie dotkliwie dały się odczuć wywozowi polskiego węgla. W szczególności zawarcie umowy o dostawę węgla z Zagłębia Ruhry ograniczyło możliwości wywozu polskiego węgla. Ponadto wprowadzenie przymusu frankowania przesyłek węgla stanowiło dotkliwe obciążenie naszego wywozu węglowego. Wreszcie ostatnio obniżono pozwolenia przywozowe do Austrji na wrzesień do około 60 tys. tonn, co stanowi zaledwie połowę wywozu polskiego w ostatnich miesiącach, a 1/3 wywozu z września r ub.

(k) **Przeładunek węgla w portach polskich.** W sierpniu rb. przeładowano ogółem w portach gdyńskich i gdańskich 706 490 tonn węgla eksportowego. Z tego na port gdyński 388 920 tonn, zaś na Gdańsk 317 570 tonn. Przeładunek węgla eksportowego w sierpniu wykazuje zwiększenie w stosunku do lipca od 2,4 proc. t. j. o 16 924 tonn.

Również przeniesieni w stan spoczynku

Gniezno, 15 września.

Oprócz prezesa sądu okręgowego dr. Edm. Lauterera, o czem „Kurjer Pozn." już donosił, w stan spoczynku również zostali przeniesieni tutaj p. sędzia grodzki Palęcki i sędzia śledczy przy sądzie okręgowym p. Kotecki.

Nazwisko p. sędziego Palęckiego niejednokrotnie pojawiało się na łamach prasy w związku z uwalniającemi wyrokami w procesach O. W. P., oraz stało się głośne swego czasu z powodu znanych uchwał w sprawie ogłaszania w pismach codziennych komunikatów sądowych o licytacjach itp. Zajął on wówczas niewątpliwie słuszne stanowisko, że przy umieszczaniu takich ogłoszeń należy brać pod uwagę przedewszystkiem poczytność pisma, a nie jego zabarwienie polityczne. Jak wiadomo, p. Palęckiemu odjęto krótko potem funkcje samodzielnego sędziego egzekucyjnego i przydzielono mu inny referat.

Pozatem dowiaduję się z wiarogodnego źródła, że ma być przeniesiony do Małopolski sędzia grodzki p. Marjan Głowacki, brat również zwolnionego sędziego okręgowego w Bydgoszczy. Sędzia Głowacki, chociaż tylko krótki czas pełnił tutaj funkcje sędziowskie, dał się poznać jako zdolny prawnik, zasiadając w procesach prasowych przeciwko „Lechowi" i przeciwko O. W. P. (br.)

Obchód rocznicy oswobodzenia Wiednia

(KAP). W ubiegłą niedzielę na Kahlenbergu odbył się obchód 249 rocznicy oswobodzenia Wiednia, oblężonego przez Turków. W miejscowym kościele odprawiono uroczystą mszę św. z odpowiedniem kazaniem, a następnie na obszernej polanie na wzgórzu odbyło się zebranie licznie przybyłych uczestników uroczystości, uświetnione popisami artystycznemi i przemówieniami okolicznościowemi. Znamienne było przemówienie księcia Jana Liechtensteina, który zobrazowawszy historję oblężenia Wiednia w 1683 roku, powiedział m. in. „Z wdzięcznością wspominać musimy wielkoduszną pomoc plemion niemieckich, wszystkich z wyjątkiem jednego jedynego: wielkiego Kurfürsta, który pomocy odmówił, i nieskończenie być wdzięczni wielkiemu, jak lew bohaterskiemu, królowi polskiemu wraz z jego dzielnem wojskiem". A tymczasem — jak zauważył dalej mówca, „wielkie place naszych miast nazywane są nie od imienia Karola Lotaryńskiego lecz imienia... Bismarcka..."

Uroczystości zorganizował austrjacki Reichsbund.

Z Łużyc katolickich

W roku bieżącym wyświęcony został tylko jeden Łużyczanin, ks. Jan Andricki z Radworu, którego powołano na probostwo do Rablic. Tamtejszy proboszcz ks. Michał Czyż przeniesiony został w strony niemieckie, do Cwikawy (Zwickau). Zjawisko, niewątpliwie polityczne, że kapłanów przenosi się do stron niemieckich, trwa stale, aczkolwiek księża Łużyczanie powinni chyba pozostać na Łużycach. Podobnie przenoszono przed wojną księży Polaków ze Śląska na piaski brandenburskie.

Donosiliśmy wczoraj o niezwykle zuchwałym napadzie bandytów w biały dzień w Charlottenburgu, podczas którego to napadu zrabowali 40 tys mk. niem., raniąc ciężko czterech urzędników, przyczem jeden zmarł. — Na zdjęciu widzimy tłum ciekawych, gromadzący się **koło miejsca napadu, oznaczonego krzyżem.**

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Paląca sprawa

Zima idzie — Trzeba przyodziać biednych

Kwestja ubraniowa jest stale przedmiotem naszych trosk i kłopotów. Szczególnie odczuwają to panie. A przecież zawsze mamy jakiś zapas odzieżowy i wychodzimy na ulicę w jakich takich butach. Lecz są ludzie, którzy dosłownie nie wiedzą, co wciągną jutro na siebie, którzy na śniegu znaczą różowe ślady bosych stóp. I co gorsza: łachman spycha ich coraz głębiej w otchłań nędzy — stają się parjasami, których się wszyscy brzydzą. Człowiek w łachmanach nie znajduje pracy, nie dostanie obiadu w domu litościwych ludzi, jest jakby zadżumiony. Bo też łachman to prawdziwa choroba, choroba przedewszystkiem psychiczna. Człowiek w nie odziany jest poza nawiasem i na wszystko reaguje anormalnie. Zresztą, jest on chorobą nawet bez przenośni, gdyż jak wskazuje statystyka około 60 proc. chorób wśród warstw zubożałych jest spowodowane brudnem i zbyt lekkiem ubraniem.

To też jedna z najbardziej podstawowych form pomocy dobroczynnej jest dostarczenie ubogim jakiej takiej odzieży. W tym celu centrala dobroczynności poznańskiej okręg „Caritas" posiada specjalną „szatnię", gdzie ubrania ofiarowane przez ludzi miłosiernych wyporządza się i dezynfekuje, aby następnie rozdzielić je między potrzebujących.

W ten sposób obdzielono w roku 1930/31 — 3091 ubogich, 20050 przedmiotami, reparując 878 par obuwia. W r. 1931/32 — 4548 ubogich 10.474 przedmiotami. Naprawiono zaś 974 par obuwia. Suma sumarum wydano w ciągu dwóch lat 30.524 przedmiotów.

Niestety od pewnego czasu daje się zaobserwować z jednej strony wzrost liczby petentów, a z drugiej strony osłabienie ofiarności publicznej.

Tymczasem zbliża się zima, dorywcze prace zarobkowe ustają, do izby bezrobotnego wciska się nędza i chłód. Czasem tylko jedna osoba z całej rodziny może wyjść na ulicę, — reszta leży w łóżkach, bo nie ma co na grzbiet włożyć.

Trzeba więc tym ludziom stanowczo pomóc, zasilając szatnię poznańskiego okręgu „Caritas" (Nowy Rynek 13, tel. 55-88 i 16-80). Jest to pomoc stosunkowo łatwa dla obdarowujących. Przecież niema domu, niema człowieka, któryby nie posiadał mniej lub więcej zbytecznej garderoby i obuwia. Potrzeba więc tylko małego wysiłku, — powiadomienia „szatni", a reszta już do niej należy.

A więc rozglądnijmy się po domu i pomyślmy o nieszczęśliwych braciach naszych.

Przyczyny zbiegowiska przy ul. Pocztowej

Aresztowanie włamywacza w gmachu głównej poczty

Dzisiaj w południe, około godz. 12, powstało przy zbiegu ul. Pocztowej i Al. Marcinkowskiego wielkie zbiegowisko. W pewnym momencie gmach urzędu pocztowego został zamknięty i otoczony przez policję. Wśród licznych o tej godzinie przechodniów poczęły krążyć wieści o rzekomym napadzie rabunkowym. Wieści te, wyolbrzymiane coraz bardziej, poczęły się rozchodzić po mieście i w szeregu telefonów dotarły również do naszej redakcji.

Jak nas informowano u źródeł kompetentnych, przyczyną zbiegowiska była obława, zarządzona przez policję na poszukiwanego od dłuższego czasu, wielce niebezpiecznegc bandytę. Obława dała wynik pozytywny, gdyż bandytę ujęto, i po zarządzeniu środków, uniemożliwiających ucieczkę, odwieziono do aresztu.

Równocześnie przewieziono karetką więzienną do sądu apelacyjnego na rozprawę kilku niebezpiecznych, zakutych w kajdany, komunistów.

Oba te wydarzenia, powstałe o tej samej godzinie, spowodowały wyżej podane zbiegowisko i zrozumiałe zaciekawienie wśród nieświadomej istoty sprawy publiczności.

Znowu komuniści na ławie oskarżonych

Dziś w południe w sądzie apelacyjnym, jako instancji odwoławczej rozpoczął się proces przeciwko komunistom: Stanisławowi Grabowskiemu, Jeschelowi Buchwaldowi, Janowi Brygierowi, Mirze Rapaport, Marcinowi Bakosiowi, Franciszkowi Trzyżowi, Józefowi Sączewskiemu, Michałowi Wołoszynowi, Stefanowi Ratajczakowi, Walentynie Piotrowskiej, Józefowi Roszykowi, Franciszkowi Majchrzakowi, Józefowi Czułemu, Nikodemowi Nowickiemu, Franciszkowi Piotrowskiemu, Alfonsowi Powickiemu i Ludwikowi Gałązce.

Wymienieni oskarżeni są za agitację komunistyczną, prowadzoną na terenie miasta Pozania i okolicy. Wyrokiem sądu okręgowego w Poznaniu, Grabowski i Buchwald zasądzeni zostalipo 3 lata twierdzy, Majchrzak na 1 i pół roku, Roszyk i Czuły po 1 roku twierdzy, Piotrowski na 1 i pół roku, Powicki rok twierdzy i t d. Apelację zgłosili Grabowski i Buchwald, a co do reszty oskarżonych apelację zgłosił prokurator sam. Rozprawie przewodniczy sędzia Frydlewicz, oskarża prokurator Gardulski. Rozprawa trwa. (z)

Wstrzymanie eksmisyj w czasie zimy

Z dniem 1 października b. r. upływa termin, do jakiego sędziowie upoważnieni są wstrzymywać wykonanie wyroków eksmisyjnych, o ile dotyczą one osób zamieszkujących małe lokale i nieposiadających zarobków.

Jak się dowiadujemy, ukazać się ma rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, przedłużające powyższe zarządzenie na okres zimowy, a więc do 1 kwietnia. Czynione są starania w celu rozszerzenia mocy również na mieszkania średnie, a więc do czterech pokojów z kuchnią.

Niedzielna sensacja

Przed spotkaniem pięściarskiem Polska — Włochy

Tylko dwa dni dzielą nas od czwartego w Poznaniu spotkania międzypaństwowego w pięściarstwie. Wszystkie dotychczasowe zakończyły się zwycięstwem polskiem i — dziwnym zbiegiem okoliczności — pokonaliśmy kolejno Austrję, Węgry, oraz Niemcy w jednakowym stosunku 10:6. Są wszelkie dane, że również i w niedzielę ta piękna serja nie ulegnie przerwaniu, lecz dołączymy nowy listek wawrzynu do wieńca sukcesów na polu sportowym.

Samo spotkanie z pięściarzami Italji wywołało duże zainteresowanie w szerokich kołach sportowych, niewątpliwie też w niedzielę tłumy się stawią w cyrku „Olimpja", aby zobaczyć zmaganie się reprezentantów dwóch czołowych narodów w tej dziedzinie sportu. Bliższe szczegóły atrakcyjnego meczu znajdą Czytelnicy w dziale sportowym naszego pisma. Zaznaczamy tu jeszcze, że Włosi przybywają do Poznania już w sobotę.

Odznaczeni za ratowanie ginących

Minister spraw wewnętrznych odznaczył medalem za ratowanie ginących następujące osoby, które z narażeniem własnego życia wyratowały kilku tonących: Antoniego Golusa, technika dentystycznego, ze wsi Golub (Pomorze), Zygmunta Styczyńskiego, powiatowego instruktora w. f. i p. w. w Sieradzu, oraz Zygmunta Maćkowiaka, fryzjera z Kowalewa (Pomorze).

KALENDARZYK

Piątek, 16 września 1932.

Słońce: wschód 5,28 — zachód 18,06 — długość dnia 12 godzin 38 min.

Księżyc: wschód 18,18 — zachód 7,09 — po pełni

Stan pogody według spostrzeżeń Stacji Meteorologicznej przy Uniw Pozn.: Piątek, godz. 7 rano. Temperatura powietrza umiarkowana plus 11 st. Cels. Pogodnie Wiatr południowo-zachodni. Ciśnienie atmosferyczne wysokie 765 mm — W ubiegłej dobie temperatura najwyższa plus 22 st. Cels., najniższa plus 10 st. C.

Stan wody w Warcie według notowań Inspekcji Dróg Wodnych w Poznaniu: dziś minus 0,17 mtr

Kal. rzk.: Cyprjan — jutro Pięć Ran Św. Franciszka

Kal. słow.: Sędzisław — jutro Drogosław.

Czytelnia dla Kobiet, ul. Kantaka 9 II piętro. otwarta codziennie od godziny 11—13 i od 16—19 Kaucja 3 zł, abonament 1,50 zł, wpis 50 gr.

Nocna służba aptek

Śródmieście: Apteka Czerwona, Stary Rynek 37 — Apteka Zielona, ulica Wrocławska 31 — Apteka im. Marcinkowskiego, Al. Marcinkowskiego nr 10 — Apteka 27 Grudnia, ulica 27 Grudnia 18

Wilda: Apteka „Fortuna", Górna Wilda 96 — Apteka przy Bramie Wildeckiej, Górna Wilda 3.

Jeżyce: Apteka Mickiewicza, ul Mickiewicza 22 — Apteka pod Opatrznością, ul Dąbrowskiego 76

Łazarz: Apteka Łazarska, ul. Małeckiego 9.

W innych dzielnicach apteki tam się znajdujące.

KRONIKA KOŚCIELNA

— * **Mszę św. żałobną** za dusze tragicznie zmarłych lotników śp. por. Żwirki i inż. Wigury odprawił dziś o godz. 9 w kościele św. Marcina, z inicjatywy Katolickiego Koła Pań. ks prałat Taczak (z)

— * **Związek b. Wychowanek S. S. Urszulanek — Koło Poznań.** Miesięczna msza św odbędzie się 18 bm. o godz 10 w kaplicy S. S Urszulanek. ul. Sporna 6

— * **Nabożeństwo żałobne za dusze śp. Żwirki i Wigury.** Jak już donosiliśmy, jutro o godzinie 9.30 odbędzie się w kościele św. Marcina uroczysta msza św. za dusze śp. Żwirki i Wigury. Pienia w czasie mszy św wykonają pp Wiesława Cichowiczówna oraz Wincenty Kulczyński. Niewątpliwie publiczność tłumnie przybędzie na mszę św., aby złożyć hołd pośmiertny naszym przedwcześnie zmarłym orłom.

OSOBISTE

— * **Prokurator sądu apelacyjnego** w Poznaniu, p. Józef Gałęziewicz, wyjechał w sprawach służbowych do Warszawy.

ZEBRANIA, ZJAZDY

— * **Zarząd główny Wlkp. Związku Kół Śpiewaczych** zwraca uwagę na przyszłoroczny zjazd jubileuszowy w Poznaniu z okazji czterdziestolecia istnienia Związku. Zanim komisja artystyczna Związku opracuje i poda do wiadomości szczegółowy program i utwory zadane do zawodów poszczególnych kategoryj, powinni dyrygenci Kół pracować nad przygotowaniem wartościowych, a efektownych utworów, które muszą być wykonane na zawodach obok utworów, przez Związek zadanych, a które również podlegać będą ocenie.

KOMUNIKATY RÓŻNE

— * **Z Ogrodu Zoologicznego.** Jeszcze dużo mieszkańców miasta Poznania i okolicy nie wie, że w niedzielę wstępne do Ogrodu Zoologicznego wynosi tylko 50 gr od osoby, a dzieci płacą wtenczas 25 gr. Zalecamy dlatego korzystać z tej ulgi, bo oczywiście za 50 gr można oglądać około 1000 rozmaitych zwierząt ze wszystkich części świata i zapoznać się z ich właściwościami i zwyczajami. W ogrodzie koncertowym przygrywać będzie znana orkiestra p. Sternalskiego, a na ujeżdżalni w zwierzyńcu stoją do przejażdżki dla dzieci kucyki, wózki i małe prawdziwe samochodziki do dyspozycji. Dlatego zalecamy każdemu pospieszyć w niedzielę do Zoologu, póki służy piękna pogoda. — Drobną opłatą przysłuży się każdy zwiedzający do utrzymania tej nam wszystkim tak sympatycznej placówki i chluby miasta Poznania.

— * **Pielgrzymka do Częstochowy z parafji św. Krzyża w Poznaniu Górczynie** wyjeżdża w sobotę 17 bm. nadzwyczajnym pociągiem. O godzinie 4,45 msza św i wspólna komunja św. w kościele św. Krzyża O godzinie 6 wyrusza pielgrzymka na dworzec Zachodni (strona św. Łazarza). Uczestnicy pielgrzymki z poza parafji św. Krzyża winni się stawić o godzinie 6,30 na dworcu zachodnim.

— * **Wycieczka Pol. Tow. Krajoznawczego.** W niedzielę 18 bm. Oddział Poznański Tow. Krajoznawczego urządza wycieczkę do Trzebawia, skąd lasami przechadzka nad jezioro Góreckie, a następnie do Puszczykowa. Wyjazd z Poznania o godz. 8,15; zbiórka na dworcu głównym o godzinie 8, powrót do Poznania o godz. 19,02. Bilet kolejowy w obie strony 3 kl. — 2,40 zł, 4 kl. — 1,70 zł — Prowadzi sekretarz Oddziału. Goście mile widzani.

KRONIKA MIEJSCOWA

— * **Ceny detaliczne nabiału,** notowane w mieście Poznaniu w handlu detalicznym w dniu 14 września: mleko niezbierane 1 litr 24 gr; jaja 1 szt. 10 gr; twaróg 1 kg. 80 gr; masło solone 1 kg. 3.20 zł; masło niesolone 1 kg. 3.40—3.80 zł.

— * **Specjalna komisja pomologiczna** złożona z pp dyr Wróblewskiego z Kórnika, Edwarda Netzla z Szeląga, Jana Kosmola, dyr. Zembala oraz nauczyciela Makowskiego z Poznania, zwiedza sady owocowe w Wielkopolsce celem zbadania odmian owoców nadających się na eksport Komisja zwiedziła już sady w Pokrzywnie, a obecnie jedzie do Bydgoszczy. (z)

— * **Z targu.** W dniu 16 bm. na placu Sapieżyńskim płacono za nabiał: 1 kg. masła wiejskiego 2.80—3.00 zł; 1 kg. masła mleczarskiego 3.20—3.60 zł; 1 kg. twarogu 0.70—1.00 zł; za litr śmietany 1.20—1.60 zł; mleka pełnego 20 groszy; za mendel jaj 1,50—1.60 zł.

Za mięso: 1 kg słoniny świeżej 1.80—2.00 zł; słoniny wędzonej 2.20—2.40 zł; wieprzowiny 1.40—2.00 zł; wołowiny 1.40 do 2.00 zł; cielęciny 1.20—1.80 zł; skopowiny 1.40—2.20 zł; koziny 0.80—1,20 zł; smalcu 2.40—2.80 zł

Za drób i dziczyznę: kura 2.50—4.00 zł; perlica 3.00—3.50 zł; indyk 3.00 zł; para kurcząt 2.00—3.50 zł; kaczka 1.80—4.00 zł; gęś 6.50—10.00 zł; para gołębi 1.00—1.10 zł; królik 1.30—1.60 zł; bażant 4.50 zł

Za ryby: 1 kg szczupaka 2.80—3.20 zł; okonia 1.20—1.60 zł; lina 2.60—2.80 zł; karasia 2.00—2.40 zł; sandacza 4.00—4.60 zł; za 1 kg węgorza 3.40—3.60 zł; suma 3.60 do 4.00 zł; miętusa 3.00—3.20 zł; leszcza 2.40 zł; białych ryb 2.00 zł Za ryby śnięte płacono 60—70 gr mniej. Za mendel raków płacono 0.50—3.00 zł.

Za jarzyny: 1 kg. ziemniaków 6—8 gr; pęczek marchewki 5—10 gr; kalarepy 10 gr; 1 kg szpinaku 40 gr; szczawiu 10—20 gr; kapusty 20—40 gr; seleru 30 gr; 1 pęczek pietruszki 10 gr; 1 kg jarmużu 30—40 gr; 1 pęczek cebuli 5 gr; za kalafior 10—60 gr; główkę sałaty 20—30 gr; 1 mdl ogórków 15—25 gr; 1 kg bobu

Dla oczyszczenia krwi pijcie rano przez kilka dni z rzędu szklankę naturalnej wody gorzkiej **„Franciszka-Józefa"**. nw 5384

KRATKI SĄDOWE

Fałszywy adwokat, sekretarz i doktor przed sądem

Marjan Rozpłochowski, Tadeusz Gronowski i Antoni Walkowiak mają w świecie przestępców kryminalnych niepoślednią sławę. Gośćmi więzienia byli już nie raz. Rozpłochowski n. p. ma po za sobą 9 lat więzienia, tak, że w przyszłym roku w więzieniu obchodzić będzie 10-letni jubileusz. Wczoraj stanęli znowu przed sądem Rozpłochowski i Gronowski (Walkowiak gdzieś zniknął).

Tym razem czyni im oskarżenie zarzut, że w niezwykle podstępny sposób, wyłudzili od niejakich Kilanowskich z Dębca przeszło 500 zł., aby im za tę sumę przeprowadzić pewien proces. Chcąc wzbudzić większe zaufanie, przedstawiał się Walkowiak za adwokata, Gronowski za sekretarza, a Rozpłochowski za uczonego z tytułem doktorskim. W trakcie przewodu sądowego okazuje się, iż Gronowski zaimponował Kilanowskim tem, że ma koneksje z marszałkiem Piłsudskim i wybiera się do Warszawy, by przy dobrej kolacji z marszałkiem pomyślnie załatwić sprawe Kilanowskich. Na przejazd otrzymał Gronowski jeszcze 140 zł.

Spryciarze co parę dni zjawiali się u Kilanowskich i nowe wymyślali koncepcje, żądając zawsze nowych sum pieniężnych. To już za wiele było Kilanowskim, którzy poczęli się domyślać, że stali się ofiarami wyrafinowanych oszustów.

Tedy Gronowski i Rozpłochowski znowu powędrowali za kratki, a Walkowiak zdołał się gdzieś „zaszyć". Sąd na podstawie przeprowadzonej rozprawy wymierzył oszustom karę więzienia po 2 lata, przyczem Gronowskiemu warunkowo karę zawieszono na przeciąg 5 lat. Oskarżeni zapowiedzieli apelację. (z)

30—50 gr; groszku w strączk. 20—30 gr; pęczek rzodkiewek 10 gr; 1 kg. rabarberu 20—30 gr; 1 kg. fasoli żółtej 30—50 gr; zielonej 15—30 gr; pomidorów 15—20 gr.

Za owoce: 1 kg. owoców suszonych 0,80 do 2,00 złotych; za 1 kg jabłek 30—80 gr; gruszek 0,40—1,00 zł; 1 kg. borówek 1,40—1.60 zł; 1 kg śliwek 0,40—1,00 zł; winogron 1,20—2,00 zł.

Za grzyby 1 kg grzybów suszonych 4,00—8,00 zł; kurków (lisiczek) 60—80 gr; borowików 2,00—3,20 zł; maślaków 60 gr; pieczarek 0,60—0,70 gr; innych grzybów 50—80 gr.

Targ bardzo ożywiony. Jaja podrożały znacznie, poza tem ceny bez znaczniejszych zmian. (hu)

KRONIKA WYPADKÓW

— * **Samobójstwo staruszki.** Dnia 15 bm. wyszła rano o godz. 4 z domu (Gnieźnieńska 13) 78-letnia Leokadja Soprowska i popełniła samobójstwo, rzucając się do pobliskiego stawu. Zwłoki wydobyto i odstawiono do zakładu Medycyny Sądowej. Motywy rozpaczliwego czynu staruszki są na razie nieznane. Policja przeprowadza dochodzenia w tej sprawie (z)

— * **Wypadek samochodowy.** Na ul. Dąbrowskiego najechaną została wczoraj Barbara Konieczna (Poznańska 32) przez samochód P Z 48 677. Dziewczyna uderzona została przednim błotnikiem i odniosła lekkie obrażenia. (z)

KRONIKA POLICYJNA

— * **Oszustwa z obligacjami.** Policja ujęła niejakiego Marjana Różańskiego, zam. przy ul Strzałowej 3. Różański obwiniony jest o dokonanie oszustwa na szkodę Rozalji Urbaniak (Ostrów Tumski 13). Mianowicie Różański w podstępny sposób wyłudził od Urbaniakowej obligacje 4-proc. Gospodarczego Banku Spółdzielczego w Krakowie. Istnieje podejrzenie, że Różański dokonał już więcej podobnych przestępstw. Dlatego byłoby wskazanem, aby poszkodowani przez oszusta zgłosili swe pretensje w V Komisarjacie P. P., który w tej sprawie przeprowadza energiczne dochodzenia. (z)

JARMARKI

— * **Szubin.** W środę, dnia 21 bm. odbędzie się w Szubinie jarmark na konie. Spęd bydła i zwierząt racicowych niedozwolony.

— * **Kostrzyn.** We wtorek, dnia 20 bm. odbędzie się jarmark ogólny. Spęd bydła i nierogacizny dozwolony.

Nasi korespondenci donoszą

Z Poznańskiego

— * **Damasławek.** (Czy to prawda?) Dobrze prosperujący oddział Banku Ludowego z Janowca, mieszczący się od dłuższego czasu w Damasławku, ma ulec likwidacji ze względów oszczędnościowych. Mieszkańcy Damasławka są projektem tym wielce zaskoczeni, a pragnęliby, aby oddział nadal tu pozostał.

— (Skradzione pszczoły.) Rolnikowi p. Kubankowi skradziono kilka uli pszczół. Jak ślady wskazują, złodzieje przyjechali po łup samochodem. (kd)

— * **Dziembowo pow. Chodzież.** (Z Koła Śpiew.) Z inicjatywy nauczyciela p. Itmanna powstało tu Koło Śpiewu „Echo". Do koła tego należy młodzież z Dziembowa i pobliskiego Dziembówka. Do pracy zebrano się z zapałem, to też w krótkim już czasie istnienia Koła urządzono udatny występ publiczny. (um)

— * **Gniezno.** (Sprawa Edmunda Przybylskiego.) W sierpniu 1930 r. była głośną sprawa przeciwko Edmundowi Przybylskiemu z Gniezna, który zastrzelił syna swego pracodawcy, Hansa Warnsa i byłą swą narzeczoną Kazimierę Przybylską z Gniezna, ponadto postrzelił robotnika Lewandowskiego. Po dokonaniu zbrodni P. strzelił sobie w głowę, jednak strzał nie był śmiertelny i po kilku tygodniach Przybylski wyzdrowiał. W czasie wstępnych dochodzeń u Przybylskiego zaczęły występować objawy choroby umysłowej, wskutek czego przekazano go do zakładu dla umysłowo chorych w Kocborowie na Pomorzu. W tych dniach wspomniany zakład wydał o Przybylskim tego rodzaju orzeczenie, że tutejsza prokuratura postanowiła prowadzić w dalszym ciągu dochodzenia przeciwko Przybylskiemu. (br)

— * **Grodzisk.** (Nowy burmistrz.) Dotychczas wybrani przez radę miejską kandydaci na burmistrzów nie zostali zatwierdzeni przez urząd wojewódzki. Teraz zostaje znowu (po raz drugi) przysłany komisaryczny burmistrz; jest nim p. Krzowski (legjonista, major rez.). Na najbliższem posiedzeniu rady miejskiej zostanie wprowadzony w urząd.

— (Jarmark.) Ostatni jarmark odbył się spokojnie. Żydów, jak zwykle, zjechała się dość wielka moc, kupujących było mało.

— (Pielgrzymka.) W piątek rano powróciła pod kierown. mansj. ks. Zygmańskiego pielgrzymka z Częstochowy, składająca się z około 100 osób.

— (Lot gołębi.) Sezon lotów pocztowych Tow. Hod. Gołębi Poczt. „Ojczyzna" zakończył się lotem konkursowym o nagrody, dla gołębi młodych, z tegorocznego lęgu. Gołębie wypuszczono ze Strzałkowa (120 klm.). Pierwszy przybyły gołąb należał do p. J. Mizgajskiego, drugi do prez. p. Ign. Hoffmanna, trzeci do p. Szylfa.

— (Z koncertu.) Niedzielny koncert, który urządziło Tow. Śpiew. „Harmonja", cieszył się wielką frekwencją publiczności. (ps)

— * **Inowrocław.** (Samobójstwo.) Onegdaj popełnił samobójstwo mieszkaniec wsi Rejna, powiatu inowrocławskiego, niejakiś Iwan Mirocznikow. Pracował on jako samodzielny krawiec w swej wiosce. Samobójstwo popełnił brzytwą podrzynając sobie gardło. Samobójca pozostawił żonę i dziecko a tragiczny krok wykonał z powodu tęsknoty za rodzinnemi stronami. (jot)

— * **Jarocin.** (Burda na dożynkach.) W dniu 11 bm. w majątku Przybysław pow. jarocińskiego odbywała się zabawa (dożynki). W czasie tej zabawy Galiński Antoni i Lisiecki Stanisław zadali ciężki uraz ciała tępem narzędziem Rojewskiemu Józefowi, którego w stanie nieprzytomnym przewieizono do szpitala w Jarocinie. Galińskiego i Lisieckiego odstawiono do dyspozycji władz sądowych. (z)

— * **Kościan.** (Pożar.) W dniu 13 b. m. w południe wybuchł groźny pożar w majętności Sepno (właściciela p. Władysława Kościelskiego). Pożar powstał podczas młócenia od iskry lokomotywy. Spaliła się doszczętnie stodoła napełniona zbiorem żniwnym. Straty są bardzo poważne. (mk)

— * **Kobylin.** (Osobiste.) W sobotę 10 bm. obchodził srebrny jubileusz małżeński p. Wincenty Bałoniak z małżonką swą Jadwigą z domu Szalatówną. (hk)

— * **Kępno.** (Odpusty.) Ubiegłej niedzieli odbyły się odpusty ku czci Najświętszej Marji Panny w Grębaninie, na Pólku pod Bralinem i w Kotłowie. Na Pólko wyruszyła z Kępna pielgrzymka, pod przewodnictwem ks. proboszcza Nowackiego, przy udziale delegacyj ze sztandarami oraz licznej rzeszy wiernych.

— (Nowe władze Koła Akademików.) Ostatnio odbyło się w Kępnie nadzwyczajne walne zebranie Koła Akademików, które dokonało wyboru nowych władz. Zarząd tworzą pp.: Tomasz Godzina (prezes), Marta Janicka (zast.), Edmund Weigel (sekretarz), Edmund Schlesinger (zastępca), Edward Szafarkiewicz (skarbnik).

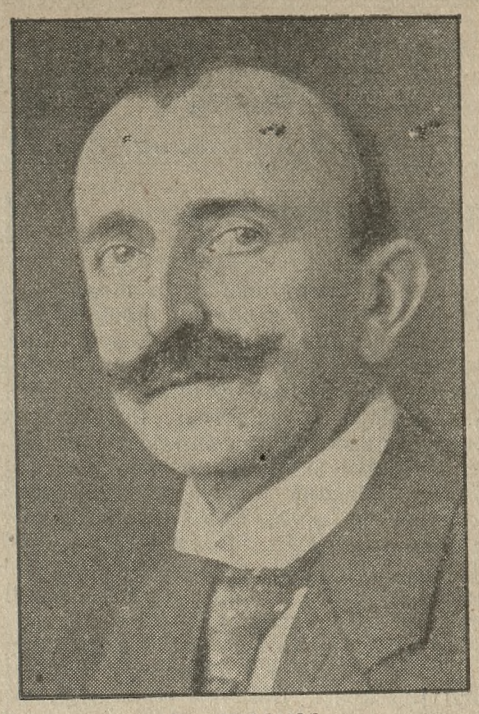

Jan Zabłocki
znany obywatel poznański, niezwykle ruchliwy działacz społeczno - narodowy, właściciel składu skór i przyborów szewskich w Poznaniu, przy ul. Wodnej nr. 2 — w dniu wczorajszym obchodził 45-lecie istnienia swego przedsiębiorstwa. Szczęść Boże na dalsze, długie jeszcze lata.

— (Pożar.) W Przygodziczkach wybuchł onegdaj nocą pożar w zabudowaniach kolejarza Krawczyka. Spalił się dom mieszkalny, oraz obora. Straty są dość znaczne.

— (Uroczystość parafjalna.) Młoda, bo od kilku miesięcy istniejąca parafja w Przedborowie obchodziła w niedzielę wielkie święto. Mianowicie dzięki niestrudzonym zabiegom ks. proboszcza Pankowskiego i ofiarności społeczeństwa, odbyło się tam poświęcenie: pomnika Najśw. Serca Jez., Domu Katolickiego i sztandarów Stowarzyszenia Młodzieży Polskiej oraz Stow. Młodych Polek. W uroczystości wzięło udział liczne okoliczne duchowieństwo, przedstawiciele władz państwowych, społeczeństwo tamt. i liczne zastępy młodzieży z pod znaku SMP. (ck)

— * **Leszno.** (Wizytacja pasterska.) W ubiegłym tygodniu przeżyło Leszno podniosłe chwile w związku z wizytacją parafji leszczyńskiej przez J. E. ks. biskupa Dymka. Przez 4 dni od czwartku 8 bm. do niedzieli 11 bm. gościł ks. biskup w Lesznie. Miasto przybrało w tym czasie odświętny wygląd; domy i ulice tonęły w powodzi zieleni i sztandarów; piękne bramy triumfalne zbudowali harcerze, kolejarze, miasto, sokoli. — Całe 4 dni trwała, ściśle według zakreślonego programu, wizytacja parafji na wszystkich odcinkach jej życia religijnego, pracy i organizacyj społecznych związanych z akcją katolicką, wreszcie zakładów naukowych. Podczas swej bytności udzielił ks. biskup św. Sakramentu Bierzmowania licznym rzeszom młodzieży szkolnej i pozaszkolnej. — W czwartek wieczorem odbył się na sali „Sokoła" raut dla przedstawicieli towarzystw i zaproszonych gości. Przemówienie okolicznościowe wygłosił senjor miasta p. radca Józef Górecki. — Uroczystą akademję zorganizował komitet ku uczczeniu dostojnego gościa w sobotę wieczorem na tejże sali. Niestety piękny program zakończono trywjalną farsą, psując gruntownie wrażenie odniesione poprzednio z pięknych chóralnych śpiewów i z referatu p. dr. Błażejczyka o akcji charytatywnej w Lesznie. — Sytuację uratowało piękne, pełne głębokich myśli przemówienie ks. biskupa, które uczyniło głębokie wrażenie na obecnych. Ostatniego dnia (w niedzielę) odbyło się poświęcenie nowych dzwonów kościelnych. Po południu zaszczycił ks. biskup swoją obecnością wentę zorganizowaną przez Tow. Pań św. Wincentego a Paulo, wieczorem odwiedził zebranie Tow. Kat. Robotników pol., poczem około godz. 9 wiecz. żegnany śpiewem przez chór kościelny, odjechał samochodem do Poznania. (A. Kr.)

— * **Międzychód.** (Skutki burzy.) Podczas burzy, która szalała nad okolicą Międzychodu w sobotę, uderzył piorun w drzewo i zabił 2 konie, stojące pod drzewem, własność rolnika Józefa Groszyckiego z Bielska. W Żatominie Starym zabił grom 21-letniego Brunona Mitręgę, pasącego bydło na polu, oraz 3 kozy i psa, znajdujące się w pobliżu.

— (Egzamin piekarski.) Przed komisją egzaminacyjną złożyli egzamin piekarski uczniowie Fr. Pilz, Maksymiljan Nowak, Ludwik Janas, Jan Cybielski i Stanisław Orwat.

— (Zabawa.) W niedzielę urządziło Tow. św. Wincentego a Paulo kiermasz na rzecz najbiedniejszych miasta na sali p. Zukermanna. Publiczność niezbyt dopisała, to też zabawę taneczną zakończono już o godzinie 12.

— (Pielgrzymka.) Na odpust w Biezdrowie wyrusza pielgrzymka z tut. parafji w niedzielę 18 bm. Zbiórka odbędzie się rano o godz. 5 w Domu Katolickim.

— (Osobiste.) Ks. proboszcz Kowalczyk rozpoczął 8 bm. 4-tygodniowy urlop wypoczynkowy; zastępuje go ks. wikary Korcz. — Burmistrz p. Skrzypczak Michał wrócił z wakacyj i objął z dniem 12 bm. swoje urzędowanie. — Srebrne gody małżeńskie obchodzili 10 bm. pp. Nygowie Maksymiljan z żoną Martą. (mw)

— * **Oborniki.** (Szkarlatyna.) W Dąbrówce Kościelnej panuje wśród dzieci szkarlatyna.

— (Misja św.) W październiku od 22 do 29 odbędzie się w Obornikach misja św. i to: Od 22—25 dla matek i pań z generalną komunją św. 25 rano a od 25 wieczorem do 29 dla ojców i młodzieńców z gen. komunją św. 29 rano. W dniu 30. 10. odbędzie się uroczysta akademja ku czci Chrystusa Króla. (kko)

— * **Szamotuły.** (Włamanie.) W nocy na wtorek usiłowano włamać się do składu kupca Stanisława Musiała. Złodzieje otruli psa podwórzowego i wydusili szybę, zostali jednak spłoszeni.

— (Podczas burzy.) W czasie ostatniej burzy uderzył grom w dom mieszkalny p. Jana Nowaka w Otorowie, przyczem poraził lekko 20-letnią córkę Czesławę. (sc)

Z Pomorza

— * **Czersk.** (Obrazek dzisiejszych dni.) Pewien młody człowiek, mieszkaniec Czerska, który codopiero niedawno był się ożenił, popadł w nędzę; znalazł się bez pracy, żona mu uciekła, tak iż z rozpaczy upił się do niemożliwości, poczem chciał się powiesić. Zapobiegła temu opieka policji.

— (Sekciarze.) W niedzielę podczas nabożeństwa pojawili się w niektórych domach katolickich agitatorzy sekty badaczy pisma św., którzy rozdawali broszury i ulotki oraz namawiali do przystąpienia do tej sekty. W kilku domach przyjęto ich tak „gorąco", że więcej tych progów nie przestąpią.

— (Harce pioruna.) Podczas burzy, jaka ostatnio przeciągała nad tutejszą okolicą, wpadł grom kominem do mieszkania p. Dyczka i przebił sufit, potłukł szyby w szafie, lustro i kilka szyb w oknach. (tts)

— * **Grudziądz.** (Zjazd organizacyjny księgowych.) W niedzielę, dnia 18 bm. odbędzie się w sali hotelu Kellasa w Grudziądzu przy ul Wybickiego nr. 42 o godzinie 10 zjazd organizacyjny Zrzeszenia Księgowych na Pomorzu. Celem zrzeszenia będzie wspólna obrona interesów, ochrona prawna tytułu, podniesienie poziomu wykształcenia zawodowego, pośredniczenie przy uzyskiwaniu pracy, zapewnienie członkom bezpłatnej porady prawnej i zawodowej i t. d.

Tragiczna śmierć dziecka

Udusiło się jagodą winogronową

W Działdowie niezwykłemu wypadkowi uległa 3-letnia córeczka kupca Leipcigera. Dziecko otrzymawszy winogrono, jadło je chciwie. Naraz zakrztusiło się, przyczem jedna jagoda dostała się do tchawicy. Przywołano natychmiast lekarza, lecz pomoc jego okazała się daremną. Dziecko poniosło straszną śmierć wskutek uduszenia. (x)

Bywa, że człowieka pasja ponosi, kiedy zmuszony jest, mieszkając lub pracując od podwórza, wysłuchiwać od rano do nocy rzępolenia niezliczonych grajków wędrownych, zwłaszcza, że wśród tych grajków jest dużo zawodowych nierobów, którym praca jest obca. Są to przeważnie ludzie młodzi. Poczciwych staruszków rzadko widać na naszych podwórzach.

Na tle pobierania podatku na bezrobotnych

Z Bydgoszczy donoszą:

Ubiegłej nocy wydarzyła się w Bydgoszczy przy ul. Jezuickiej krwawa bójka. Krótko po północy gospodarz pewnego nocnego lokalu zażądał od gości opodatkowania się w myśl nowo obowiązujących przepisów, w wysokości 50 gr. Przy zażądaniu opłaty spotkał się gospodarz lokalu z oporem trzech braci Mianowiczów, którzy głośno krytykowali rozporządzenia rządowe. Przypadkowym świadkiem tej krytyki był posterunkowy Dutkowiak, który rozmowę podsłuchał przez otwarte drzwi. Posterunkowy wszedł do lokalu i zażądał wylegitymowania się gości. Trzej bracia odmówili kategorycznie temu, wobec czego policjant jednego z nich wyprowadził z lokalu, chcąc mu nałożyć kajdanki. W ślad za nim wyszli pozostali dwaj bracia i w pewnym momencie wszyscy trzej rzucili się na policjanta, powalili go na ziemię i poczęli mu zadawać cięcia nożem. Napadnięty policjant zdążył oddać gwizdkiem alarm sygnałowy i na pomoc policjantowi przybyli gospodarz lokalu i jakiś przygodny szofer. Przy pomocy rewolweru gospodarza przytrzymano dwóch napastników, trzeci zaś uciekł, został jednak wkrótce ujęty przez szofera.

Aresztowani, odstawieni zostali do aresztu policyjnego i staną prawdopodobnie przed sądem doraźnym. Stan policjanta nie jest groźny, gdyż odniósł on tylko lekkie rany.

RUCH KOBIECY

pod redakcją: dr. Bożeny Stelmachowskiej.

Eksperyment wychowawczy

II.

Każdy wychowawca wie, że najtrudniejszem zadaniem to nie przekonanie rozumu, wyrobienie pamięci, nawet nadanie pewnych ideałów. Nierównie trudniej jest opanować instynkty i nawyknienia, zwalczyć niestałość woli, nadać zamiłowania przeciwne złym skłonnościom. Jest to nawet praca ponad siły ludzkie, zwłaszcza że się nie wybiera okoliczności i środowiska w których działać trzeba. Zresztą, kto z wychowawców jest w stanie odgadnąć wszystkie sprzeciwy, jakie odruchowo powstają?

Tymczasem posiadamy cennego sprzymierzeńca w istocie renowacji sakramentalnej, która przedstawia nietylko wysokie wartości lecznicze, z punktu widzenia samej psychologji ludzkiej, (dla braku miejsca niesposób tu określać tego detalicznie), ale prawdziwą rezurekcję, rewiwiscencję, moralną. Katolicyzm głosi, że władza mu jest dana, udzielania w określonych warunkach, daru przemiany skłonności, — czyli, że w miejsce skłonności niskich, w których człowiek partycypuje — zespołu skłonności innego rzędu, innego kierunku i rodzaju.

Z tego daru coprawda, korzysta w całej pełni tylko ten, kto chce z zupełną szczerością podporządkować umysł pod wiarę w fakta niewidzialne i niedotykalne, ale które nie mniej bywają codzień stwierdzane.

Mówić o tem, to także stwierdzać, że istnieje w katolicyźmie wewnętrzna siła, — ta tajemnicza siła, która stanowi o jego istnieniu pomimo zawodów, pozornych klęsk i krwawych prześladowań. Dzieje katolicyzmu, chociażby w samej Polsce tylko, to dowód dostateczny, że jest w nim coś więcej niż organizacja, niż hierarchja, niż doktryna, niż sam kult. Jest jeszcze dar renowacji, który w starożytności został przez wieszcza przepowiedziany: „Sanabiles facit nationes", — „Bóg uczynił narody uleczalnemi". Pod wpływem takiego lekarstwa mogą się narody dźwignąć z chorób moralnych.

W programie pani Usarkowej nie wspomina się ani słowem o stosunku dziecka do rodziny, chociaż program jej jest dość szczegółowo określony. Pomijając rodzinę, trudno jest nawiązać do nauki o społeczeństwie i o ojczyźnie. Ominąć pierwszą komórkę społeczną, to chyba błąd nie do darowania przy dzisiejszym poziomie nauki! Pominięcie to przekreśla także z punktu niektóre objekty, podpadające pod zasadnicze nakazy Dekalogu!

Niestety nie można przekreślić bez większych trudności Dekalogu z historji ludzkości. Dekalog wspomina o rodzinie, o ojcu i matce, (nie o samej matce, jakby chciał bolszewizm); o konieczności oddania czci Bogu; o dotrzymywaniu słowa; o uczciwości. Nie wyobrażam sobie zdrowej atmosfery w szkole, skądby te wszystkie punkty były usunięte, jako „nieprzystosowane do charakteru, zainteresowań i potrzeb środowiska".

Jeżeli program pani Usarkowej nie uzależni się od szeregu pojęć katolickich, przeistoczy się on szybko, jak wszystkie programy etyki bez Boga, w zespół przepisów dość pozornej kultury, tak jak to się stało np. w szkołach laickich we Francji. Przypomina on, je zresztą dość żywo.

W końcu musimy przyznać dużo dobrych chęci pani Usarkowej, w dążeniu do użycia przystępnych metod, ale musimy także pamiętać, że jej system nie zastąpi żadną miarą poważnych podstaw wychowawczych.

Naszym celem w wychowaniu musi być wyrobienie pełnej odpowiedzialności sumienia, któraby sięgała dość głęboko, aby np. ukrócić nawet możliwość tak opłakanej przez nas obecnie epidemji samobójczej. Jak wiemy dobrze, teorje nieoparte na sankcjach nadprzyrodzonych nie potrafiły tego dokonać.

L. Żółtowska.

Nowy okres pracy organizacyjnej

Z początkiem jesieni rozpoczyna się nowy okres pracy organizacyjnej. Nie we wszystkich organizacjach wprawdzie w czasie wywczasów letnich praca została wstrzymana, czy zahamowana zupełnie, jednakże uległa ona pewnemu zwolnieniu ze względu na wyjazdy, urlopy, na częściowe, wakacyjne, wyludnienie się miasta, ze względu na nieobecność młodzieży, jednego z ważniejszych czynników pracy organizacyjnej. Podobnie i na prowincji, czas letni w zespołach wiejskich wypełniła praca fizyczna, w małych miastach życie również odprężyło się wypoczynkiem. W tej chwili działalność zaczyna się wszędzie od nowa, a przymusowa ta pauza wpłynęła naogół dodatnio na wszystkich, wnosząc do każdej organizacji promień słońca wakacyjnego i nową radość twórczą.

Wobec tego nie trzeba powracać dziś do rzeczy, które już zostały załatwionew roku ubiegłym, tylko znaleźć wrzędzie nowy teren działania, nowe metody, lepsze od zużytych, nowe możliwości organizacyjne, a często i nowe współpracowniczki. Nie trzeba naturalnie rozumieć przez to jakiegoś nieprzemyślanego eksperymentowania mogącego przynieść więcej szkody, niż pożytku, ale opierając się na silnych zasadach ideowych i najlepszej tradycji szukać nowych form, ażeby żadna z naszych prac nie zakrzepła i nie zamarła w nieproduktywnej bezduszności, ale płynąc razem z życiem współczesnem nadawała mu właściwy kierunek i ujmowała go w szranki i tamy ideowe.

Jeden z ważnych momentów na który uwagę zwrócić należy w samym zaczątku nowego okresu organizacyjnego to przedewszystkiem racjonalna, życzliwa i rozumna współpraca „starszych" z „młodemi". Coprawda tym najmłodszym wydaje się często, że starsi tamują rozwój pracy, obciążają go balastem nadmiernego rozumowania, lub odwrotnie nadmiernego sentymentalizmu. Odwrotnie starsze pokolenie pracowniczek społecznych boczy się na młodzież wyczuwając w niej zbytnią agresywność, często nadmierny realizm, a niekiedy obawiając się wprost utraty władzy i wpływów. Stąd powstaje często nienaturalne i zgubne odgraniczanie się od siebie poszczególnych organizacyj, a w obrębie tych, które jednoczą w sobie różne wiekiem kobiety tworzy się szkodliwa dla pracy majoryzacja jednych grup przez drugie. A przecież to przeciwstawianie sobie kobiet doświadczonych w działalności społecznej i rozpoczynającej pracę organizacyjną młodzieży jest nienaturalne i nie jest oparte o żadne motywy zasadnicze, a nawet nomenklatura „młodych" i „starych" jest najczęściej ułudna, ponieważ termin ten jest płynny i przesuwa się bezustannie z jednej grupy na drugą. Żaden bowiem zespół wiecznie młodym pozostać nie może. Antagonizmy są także chwilowe, gdyż za plecami młodych narastają znowu najmłodsi. Sprawy te więc w swojem ujęciu negatywnem są błahe i nieistotne, mają jednak doniosłą wartość pozytywną. Na to bowiem, żeby praca posiadała swoją ciągłość i trwałość konieczną jest t r a d y c j a, tem samem obyć się nie można w organizacji bez doświadczonych sił społecznych, i znów na to, żeby dana organizacja nie zgasła na uwiąd starczy potrzebny jest bezustanny dopływ młodzieńczych sił odżywczych, potrzebne są właśnie te nie doświadczone, ale pełne pomysłowości i zapału młode współpracowniczki niosące ze sobą współczesne życie, wiew aktualności! Dobra wola ze stron obu potrafi wydobyć na światło dzienne wszystkie plusy i wszystkie dobre właściwości każdej z pracujących w organizacji jednostki.

Drugim wskaźnikiem, który powinne sobie wziąć pod rozwagę wszystkie żeńskie organizacje społeczne to bardzo pieczołowite dobieranie współpracowniczek do właściwych ich uzdolnieniom i zamiłowaniom zakresów pracy, gdyż produktywność pracy wzmaga się o ile można w nią włożyć maksimum upodobania i osobistej satysfakcji. Nie trzeba nadmiernie wysuwać na plan pierwszy momentów poświęcenia i ofiary, żeby hasła te nie stały się monetą zdawkową, ale przeciwnie w chwili rzeczywistej próby wytrzymały odporność charakteru. Moment wielkiego wysiłku nadejdzie, nie trzeba go uprzedzać małostkami. Nowy okres pracy organizacyjnej trzeba więc rozpocząć z wiarą i ufnością ale rozpocząć go intensywnie na wszystkich odcinkach pracy, gdyż chwila obecna wymaga od nas dużo wysiłków, dużo optymizmu i dużo wytrwałości. — j.

Ś. p. Teresa Gex

Dnia 15 sierpnia zmarła ś. p. Teresa Gex, była nauczycielką języka francuskiego w pensjonacie p. Danysz w Poznaniu. Zmarła w Bulle w Szwajcarji, w kantonie Fribourg. 36 lat swego życia spędziła ś. p. Teresa w Polsce. Przybyła do Poznania, gdy miała zaledwie 14 lat. Ukończywszy liceum p. Danysz, w którem uczyła już jej siostra (późniejsza żona ś. p. Ludwika Rzepeckiego, ojca ś. p. Karola), rozpoczęła naukę języka francuskiego w tym samym co siostra pensjonacie i wytrwała na tem stanowisku aż do 50 roku życia.

Przesunęło się przed nią kilka generacyj młodych dziewcząt, którym wpajała znajomość i miłość języka francuskiego. Obdarzona umysłem niepospolitym, posiadając wykształcenie gruntowne i nieprzeciętne, była nauczycielką pierwszorzędną. Te, z jej uczenic, które jeszcze żyją, pamiętają jej doskonałą metodę, sprawiedliwość i wysoką inteligencję. Język polski opanowała tak doskonale, że mogła nawet poprawiać uczenice Polki, wyrażające się źle po polsku.

Otoczona miłością w Poznaniu, wielu miała przyjaciół po okolicznych wsiach, gdzie często przebywała, zwłaszcza w Otocznie u pp. Broniszów, z którą to rodziną utrzymywała kontakt do ostatnich lat.

Zmarła Szwajcarka kochała Polskę jak drugą ojczyznę. Z chwilą swego powrotu do Szwajcarji w 1896 r. nie przestało ją interesować żywo wszystko to, co dotyczyło Polski i drogich jej sercu Polaków, z którymi zapoznawała swe otoczenie. Ogromną była jej radość na wieść o ogłoszeniu niepodległości Polski, z rozgorączkowaniem czytała każdą wiadomość z drogiego jej kraju i pragnęła bardzo odtąd ujrzeć g oosvobodzonym z niewoli.

W ubiegłym roku zebrane na zjeździe w Bazarze dawniejsze uczenice pensjonatu p. Danysz we wzruszającym odruchu wdzięczności i przywiązania przesłały jej, jedynej, która dożyła owych odległych czasów, serdeczny list, który podpisały swemi nazwiskami panieńskiemi. „Pannę Gex" głęboko wzruszył ten dowód miłości i czci z daleka. Odczytywała go i pokazywała swoim przyjaciołom jako dowód wdzięczności polskiej.

Nie mając własnej rodziny opiekowała się wykształceniem swych ciotecznych wnuków i wnuczek, kierując ich na dzielnych ludzi. Otoczyli oni starość ś. p. Teresy promienną miłością i troskliwością dziecięcą. Często gromadziła ich u siebie w liczne grono, które ją kochało i czciło. Aż do ostatniej chwili zachowała pełną władzę swych sił umysłowych. Jej wielka energja, główna cecha jej osobowości, nie opuściła jej ani na chwilę, nawet wówczas nie, gdy już rozpostarły się nad nią skrzydła śmierci.

Usunęła się z życia bez cierpienia.

Jany Moraud.

Z Tow. Ziemianek Wlkp.

Z Kujaw donoszą nam, że w dniu 4. b. m. odbyła się w Inowrocławiu wystawa hodowlano-rolnicza, w której wzięły udział wszystkie Kółka Włościanek pow inowrocławskiego. Eksponaty zgromadzone na sali hotelu Basta przedstawiały się imponująco

Po wysłuchaniu mszy św. w kościele Matki Boskiej, odprawionej na intencję wystawy przy tłumnym udziale publiczności, nastąpiło zagajenie i powitanie gości przez niestrudzoną i wielce zasłużoną wicepatronkę p. Józefę Mlicką z Gnojna, poczem nastąpiło zwiedzenie wystawy, świadczącej o tem, że dzięki pracowitości naszych włościanek, kultura rolniczo-przemysłowa na Kujawach zachodnich, stoi na bardzo wysokim poziomie.

Targi Pałuckie otwarte w Żninie w dniu 10. b m. nie dały niestety całokształtu pracy na roli tamtejszej okolicy. Nie najgorzej przedstawiał się dział ogrodniczy, choć także nie wystarczająco obesłany. Własne stoiska, prócz miejscowych placówek (jak prezesa Zw. Ogrodników pow. żnińskiego p. Średzińskiego) miało między innemi: Marcinkowo Dolne pp. Tuchołków, majętność Góra hr. Plater, majętność Obudno p. Mlickiej.

Ciekawym był Pawilon Przysposobienia Rolniczego pałuckiego okręgu S. M. P. i rybołóstwo z maj. Wenecja, wystawa fotografij amatorskich oraz eksponaty p. Bogusiewicza z Bożejewiczek.

Śliczny był dział Fauny tamtejszych okolic.

Prosimy najuprzejmiej Panie Przewodniczące Kół Powiatowych, które urządzały w tym roku kolonje letnie, a dotychczas nie nadesłały do Biura naszego wypełnionych odnośnych formularzy sprawozdawczych, aby to łaskawie jaknajspieszniej uczyniły.

We wtorek, dnia 20. b. m., o godz. 10,30 odbędzie się w Poznaniu na sali Wlkp. Izby Rolniczej reorganizacyjne zebranie poznańsko - grodzisko - obornickiego Koła Ziemianek, na które najuprzejmiej zaprasza za Zarząd Główny (—) Celina Chłapowska.

W środę, dnia 21. b. m., o godz. 14,15 mówić będzie w Radjo — przewodnicząca śremskiego Koła Ziemianek p. Ewa Krzysztoporska z Wieszczyczyna.

Z wrzesińskiego Koła Ziemianek otrzymaliśmy następujące sprawozdanie p. Wandy Wyganowskiej z Gozdowa:

W maju b. r. urządziła Sekcja ogrodnicza Koła wrzesińskiego wycieczkę do Kórnika, by obejrzeć tamtejsze szkółki drzew i krzewów.

Wycieczka liczyła 28 osób. Oglądałyśmy kwiaty iberysu, żółtych Allysum, Euphorbji i Primuli, różne odmiany Saxifragji, Sedum, śliwy ozdobnej o błyszczących liściach (Prunus laurocerasus.) Prawdziwy zachwyt wzbudził zakątek bylin, azalje gruntowe o złotożółtych i różowych kwiatach, przeróżne odmiany Thalictrum, Astilbe, Diclitra formosa i t. d. Między bylinami rosną Salix laponum i Salix rotundifolia.

Oglądamy dalej różne okazy drzew parkowych, oraz plantacje truskawek w starym sadzie, założonym jeszcze przez hr. Działyńskich, który niestety bardzo ucierpiał od mrozów. Obecnie między pozostałemi jabłkami posadzone są śliwy i morele w myśl poglądów dyr. Wróblewskiego: że jeżeli sadzi się nowy sad na miejscu starego, można sadzić tylko inne gatunki drzew.

Na zakończenie prowadzi nas dyrektor Wróblewski do bzów, przy których znajduje się szkółka drzew iglastych oraz lili ji irysów. Opuszczałyśmy szkółki zadowolone, że mamy w pobliżu skarbnicę przeróżnych piękności ogrodniczych, z której możemy czerpać dla upiększenia naszych ogrodów. Dziękując dyr. Wróblewskiemu za cierpliwe udzielanie szczegółowych wyjaśnień — wyjechałyśmy pełne planów na przyszłość.

Na co się przyda głosowanie kobiet?

„Ponieważ głosują kobiety norweskie, w Norwegji zwalczony został alkoholizm. Ponieważ głosują Finlandki, parlament finlandzki zaprowadził we wszystkich gminach obowiązkową pomoc położniczą. Ponieważ głosują Australijki, zorganizowano pomoc dla wdów i opuszczonych kobiet. Ponieważ głosują kobiety w Kanzas, zainstalowano tam biuro higjeny, dzięki któremu od r. 1873 śmiertelność wśród dzieci spadła ze 120 do 70 na 1000. Ponieważ w Colorado głosują kobiety, można było ustanowić szczególnie surowego urzędnika, dla przeprowadzenia nadzoru nad restauracjami, w których sprzedawano dzieciom napoje alkoholowe. Ponieważ głosują kobiety w południowej Australji, prawo zabroniło mężczyźnie sprzedać bez pozwolenia małżonki dom, w którym mieszka jego rodzina. Ponieważ głosują kobiety Nowej Zelandji, opiekę nad dziećmi zorganizowano tak świetnie przez połączenie prawodawstwa z higjeną, że jest to dzisiaj kraj, w którym umiera najmniej dzieci. Ponieważ w większości stanów republiki amerykańskiej głosują kobiety, naczelni inspektorzy szkolni dbają szczególnie o higjenę szkolną. (k)

Bydgoszcz w obronie Izby Rzemieślniczej

W środę ub. odbyło rzemiosło bydgoskie protestacyjne zebranie przeciwko zamierzonej przez władze centralne likwidacji Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy.

W imieniu Tow. Przemysłowego w Bydgoszczy, z którego inicjatywy zebranie zostało zwołane, zagaił je p. Budziński, witając przybyłych posłów, Petryckiego, Lewandowskiego i Faustyniaka, dalej przedstawicieli starostwa, prasy, Izby Rzemieślniczej oraz Izby Przemysłowo-Handlowej. Sala restauracji „Pod Lwem" była szczelnie wypełniona przedstawicielami samodzielnego rzemiosła.

Na przewodniczącego zebrania powołano p Budzińskiego, który omówił pokrótce niebezpieczeństwo likwidacji reprezentacji rzemiosła na terenie Bydgoszczy. Rzeczowy referat o sprawie likwidacji wygłosił prezydent Izby Rzemieślniczej p. Grześkowiak, poczem zabrał głos p. Lewandowicz, jeden z członków Izby, który wskazał na skutki, jakie pociągnąć musi za sobą likwidacja Izby rzemieślniczej.

Po ożywionej dyskusji, w której przemawiali pp. red. Mozorowicz, Fiszer, Urbański z Inowrocławia, poseł Lewandowski, Podembski, poseł Petrycki, red. Sokołowski, Słoniński, poseł Faustyniak, Bociek z Inowrocławia, Szczepański, Fiołka, Najdrowski i Guczalski, zebrani uchwalili jednomyślnie rezolucję następującej treści:

„Zebrani w dniu 14 września 1932 r przedstawiciele rzemiosła z Bydgoszczy i okolicy, po gruntownem omówieniu sprawy zamierzonej likwidacji Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy:

1) apelują do p. ministra przemysłu i handlu, aby raczył zaniechać likwidacji Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy i przychylił się do postulatów rzemiosła, idących w kierunku pozostawienia Pomorskiej Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy, jako w najważniejszym ośrodku gospodarczym rzemiosła pomorskiego, posiadającym najdogodniejszą komunikację ze wszystkiemi miejscowościami Pomorza oraz własny gmach, zastosowany do potrzeb Izby;

2) wzywa się Radę Izb Rzemieślniczych w Warszawie, aby w związku z zamierzonym nowym podziałem administracyjnym państwa, w zrozumieniu dobrze pojętych interesów rzemiosła prośbę rzemiosła bydgoskiego u p. ministra przemysłu i handlu poparła i użyła całego swego wpływu na ustalenie siedziby Pomorskiej Izby Rzemieślniczej w Bydgoszczy.

Po omówieniu kilku spraw natury organizacyjnej, zebranie zakończono.

Wielka pielgrzymka jubileuszowa do Częstochowy

Staraniem Związku Sodalicyj Marjańskich, w dniach 24 i 25 września b. r. (sobota i niedziela) znalazła wdzięczny odgłos w społeczeństwie. Dotąd zgłosiło swe uczestnictwo przeszło 400 osób. Pojedyńcze zgłoszenia przyjmuje jeszcze biuro Związku Sodalicyj Marj. w Poznaniu, ul. św. Marcina 69, m. 17 (w podwórzu) w godzinach od 10 do 14. Przy zgłoszeniu wpłaca się należytość wpisową i za przejazd (w obie strony) 15 zł III klasą, a 21 zł II klasą. Można przesłać na P. K. O. konto nr. 201762. Nadmieniamy, że pojedziemy osobnym pociągiem, który wyruszy prawdopodobnie już w piątek, 23 b m. wieczorem między godz. 9 a 10 (nie jak poprzednio podawaliśmy w sobotę bardzo wczesną godziną). Powrót zaś przewidziany jest w niedzielę pomiędzy godz. 6 a 7 wieczorem, że uczestnicy pielgrzymki będą mogli udać się jeszcze na koncert chóru sykstyńskiego, którego występ w Poznaniu zapowiedziany jest na godz. 8.

Bliższe dane o dokładnym terminie wyjazdu i powrotu do Poznania ogłoszone zostaną za kilka dni.

Jutro sportowa premjera

w Teatrze Polskim

Kończąc swój letni sezon, występuje Teatr Polski jeszcze z jedną premjerą, wystawiając tryskającą werwą i humorem sportową farsę młodego autora Stanisława Smólskiego „Błędny bokser". Nieczęsto spotyka się w twórczości scenicznej poruszony temat sportu i kultury fizycznej. „Błędny bokser" porusza te nawskroś aktualne tematy, które ożywiają i ubarwiają tę przemiłą bezpretensjonalną komedyjkę, czyniąc ją interesującą i nawskroś współczesną. Sztuka, w której bohaterami są sami studenci i młodzież płci obojga, kipi bujnością temperamentu, jak młode wino. „Błędny bokser" otrzymał doborową obsadę.

SPORT

Lekka atletyka

Pięciobój kobiecy o mistrzostwo okręgu odbędzie się w niedzielę o godz. 10 na stadjonie miejskim. Udział biorą pomiędzy innemi: Kryżanka (Warta) oraz Jasieńska, Świderska i Stolarkówna (AZS). Zawody te będą zarazem dobrem przygotowaniem do pięcioboju kobiecego o mistrzostwo Polski, który odbędzie się w następną niedzielę również w Poznaniu.

Zapowiedziany na dzień 18 bm. pięciobój męski o mistrzostwo okręgu z powodu braku zgłoszeń nie odbędzie się.

IV okręgowy bieg na przełaj urządzony przez Stow. Mł. Pol. Poznań Fara odbędzie się dnia 18 bm. o godz. 12 na boisku przy stadjonie miejskim. Dla pierwszego nagroda wędrowna firmy Sport Poznań, dla reszty zawodników żetony i dyplomy. Zgłoszenia przyjmuje prezes p. Przybylski, Mostowa 34 I. ptr.

Pływanie

Uroczyste zakończenie sezonu przez okręgowy związek, połączone z rozdaniem nagród za mistrzostwa okręgowe odbędzie się w niedzielę o godz. 15 na pływalni związkowej Wieczorem o godz. 20 w restauracji Bouleward nastąpi skromna uroczystość z okazji 5-lecia związku oraz wieczorek taneczny.

Pięściarstwo

Zawody międzypaństwowe Polska — Italja zapowiadają się jako pierwszorzędna impreza pięściarska i wielki gmach cyrku „Olimpja" zapełni się niewątpliwie do ostatniego miejsca. Cyrk jest dobrze zbudowany i z każdego miejsca, będzie można wygodnie obserwować przebieg poszczególnych walk. Przedstawiciele naszych barw narodowych zjeżdżają się do Poznania w przeciągu piątku i soboty. Przedsprzedaż biletów odbywa się w firmie „Camera" przy ul. Fr. Ratajczaka 3. Bilety dla sędziów wydaje sekretarjat PZB w niedzielę od godz. 11 do 13.30. „Radjo Poznańskie" organizuje transmisję całego meczu, a częściowo transmitują i wszystkie stacje polskie. Przy mikrofonie będzie p. red. Herniczek.

Piłka nożna

„ŁKS" i „Warta". W niedzielę ujrzymy na boisku „Warty" ten ciekawy mecz piłkarski o mistrzostwo ligi. Łodzianie przyjeżdżają do Poznania w doskonałym składzie, w którym pokonali najsilniejsze zespoły polskie m. i. „Garbarnię", „Legję", „Cracovię", „Wisłę" itd. Skład ten jest następujący: Frymarkiewicz — Gałecki i Karasiak — Jańczyk, Trzmiela i Jasiński — Durka, Herbstreich, Tadeusiewicz, Sowiak i Król. Mecz odbędzie się o godz. 16.15. Przedsprzedaż biletów codziennie w sekretarjacie klubu, Aleje Marcinkowskiego 26, od godz. 10 do 14 i od godz. 16 do 19.

„Olimpja" i „Liga" Dębiec. Mecz odbędzie się w niedzielę o godz. 14 na stadjonie miejskim. Drużyny wystąpią w swych najlepszych składach, to też spodziewać się należy ładnej gry. Przypominamy tem więcej że oba zespoły w mistrzostwach P. Z. O. P. N. uzyskały drugie i trzecie miejsca.

O wejście do klasy A. W niedzielę o godzinie 11 odbędą się na boisku K. S. „H. Cegielski" przy Górnej Wildzie 180 zawody piłki nożnej o wejście do klasy A. pomiędzy K. S. „Korona" i K. S. „H. Cegielski".

K. S. „Cybina". W dniu 18 bm. o godz. 11 odbędą się zawody o puhar K. S. „Cybina" pomiędzy K. S. „Pogonią" i T. S. „Unją" na stadjonie na Śródce przy Cybinie.

„Sparta" i „Jutrznia". Zawody towarzyskie rozegrane będą w niedzielę, 18 bm. o godz. 11 na boisku „Sparty" przy ulicy Grunwaldzkiej.

Wioślarstwo

Do zawodów kajakowych o mistrzostwo Poznania, w niedzielę, zgłosiły dotychczas swój udział następujące zrzeszenia: Harc. Druż. Wilków Morskich 20 kajaków, Pierwszy Klub Kajakowców 8 kajaków, Klub Wioślarski 28/32 — 12 kajaków, Koło Sportowe „Surma" 6 kajaków. Ponieważ nie wpłynęły jeszcze zgłoszenia Stow. Młodzieży Polskiej oraz licznych drużyn harcerskich, spodziewać się można przeszło 80 jednostek na starcie. Poza biegami na 1000 i 10.000 m kajaków 1 i 2-osob., składaków 2-osobowych oraz zespołowym pokazem zręczności w jeździe na kajakach, złożonym z 4 kajaków 2-osob., odbędą się jednocześnie zawody o tytuł mistrzowskiego zespołu kajakowego m. Poznania na rok 1932/33. Zbiórka zawodników do biegu na 10.000 m. odbędzie się o godz. 13¼ na prawym brzegu Warty obok Czapur naprzeciw toru kolej. fabryki drożdży w Luboniu. Meta przed nowym mostem, gdzie odbędzie się również zbiórka zawodników do biegu na 1.000 m.

RADJO

Programy radjofoniczne:

Sobota, dnia 17 września 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **12.10** (Warszawa); godz. **13.00** (W); godz. **13.25** koncert gramofonowy; godz. **14.00** notowania giełdy; godz. **17.00** tr. z Międzyn zawodów lekkoatletycznych z udz. Kusicińskiego (tr. z Warszawy); godz. **17.20** (W); godz. **18.10** (W); godz. **18.30** interludjum muzyczne; wyk.: Edmund Sienkiewicz (saksofon); godzina **19.00** „Kina poznańskie w nowym sezonie"; godz. **19.35** (W); godz. **19.45** płyty gramof.; godz. **19.58** sygnał czasu; godzina **20.00** koncert wieczorny (tr. z Warszawy); godz. **21.50** (W); godz. **21.55** sygnał czasu; godz. **22.05** (W); godz. **22.50** muzyka taneczna z cukierni „Polonja".

Warszawa (1412 m) godz. **12.10** codzienny przegląd prasy polskiej; godz. **12.45** do **13.00** koncert z płyt; godz. **13.00** tr. z Rzeszowa uroczystości ku czci śp. pułk Lis-Kuli; godz. **13.25** d. c. muzyki z płyt; godz. **15.10** płyty; godz. **15.40** słuchowisko dla dzieci pt. „Jeden dzień z dzieciństwa Fr. Chopina", w oprac. J. Stępowskiego; godz. **16.05** płyty; godz. **16.40** „Przegląd wydawn. perjod."; godz. **17.00** koncert popul. w wyk. orkiestry; godz. **18.00** „Na Pałukach", wygł. prof. A. Janowski: godz. **18.20** muzyka lekka i tan. z rest. Cristal; godz. **19.35** prasowy dziennik radjowy; godz. **19.45** „Wiadomości ogrodnicze", wygł. inż. W. Pietrzak"; godz. **20.00** muzyka lekka; wyk.: ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota, L. Piżemska - Morawska (msopran); godz. **20.55** „Na widnokręgu"; godz. **21.10** d. c. koncertu; godzina **21.50** dodatek do prasowego dziennika radjowego; godz. **22.05** utwory Chopina w wykonaniu W. Piaseckiej; godz. **22.40** wiadomości sportowe; godz. **22.50** muzyka taneczna z Ciechocinka.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 20.00 koncert, 22.20muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.45 koncert salonowy, 20.45 muzyka cygańska, 22.00 muzyka lekka, 23.30 muzyka cygańska; **Wiedeń** (516 m) koncert z Berlina; **Praga** (488 m) 20.30 tr występu Maurycego Chevalier; **Londyn** 261 m) i **Daventry** (1554 m) koncert utw. komp. rosyjskich; **Beromuenster** (459 m) 20.00 koncert z Londynu; **Rzym** (441 m) 20.45 „La Bohéne".

Niedziela, dnia 18 września 1932 r.

Poznań (335 m) godz. **9.40** (Warszawa); godz. **12.05** odczyt roln. pt. „Przygotowanie pasz treściwych" (wygł. p. Bronisław Liebek); godz. **12.25** „Jak należy postępować z krową po ocieleniu" (wygł. p. Tadeusz Kwiatkowski); godz. **12.45** wykład dla gospodyń pt. „Leczenie niektórych chorób drobiu" (wygł. p. Tadeusz Twardowski); godz. **13.05** koncert gramof.; godz. **17.00** (W); godz. **18.00** koncert popoł.; wyk.: Olga Karpacka fortepian), Anna Krupowicz - Gretal (sopran). Edmund Piwkowski (tenor); godzina **19.35** płyty gramof.; godz. **19.58** sygnał czasu; godz. **20.00 mecz bokserski „Polska — Włochy"** (tr. z cyrku „Olimpja"; godz. **22.10** sygnał czasu — komunikaty; godz. **22.20** (W); godz. **22.50** (W).

Warszawa (1412 m) godz. **9.40** tr. uroczystości z Rzeszowa poświęconej pamięci pułkownika — Lis - Kuli; godz. **12.15** tr. poranku muzycznego z Filharmonji Warszawskiej; w przerwie „Idea pracy u dra Zielińskiego" — wygł. p. H. Krahelska (Lwów); godz. **14.00** „Bursztyn — skarb polskiego morza" — dr. Z. Pawłowski; godz. **14.15** tr. z Krakowa; godz. **14.35** „Porady weterynaryjne" — prof. Dobrzańska; godz. **14.55** tr. muzyki z Krakowa; godz. **15.05** „Wstępujmy do szkół rolniczych" — p. Marja Karczewska; godz. **15.25** tr. muzyki z Krakowa; godz. **15.40** radjotygodnik dla młodzieży p. t. „Co się dzieje na świecie"; godz. **15.35** opowiadanie dla dzieci p. t. „Przyganiała mucha komarowi" — dr. J. Szpakowski; godz. **16.05** płyty; godz. **17.00** koncert pod dyr. J. Ozimińskiego i Stan. Znicz (baryton); godz. **18.00** „Co daje szczęście" — dr. Helena d'Abancourt (Kraków); godz. **18.20** muzyka taneczna; godz. 19.35 skrzynka pocztowa techniczna; godz. **20.00** koncert ork. pod dyr. J. Ozimińskiego i Downar-Zapolska (sopran); godz. **20.50** kwadrans literacki p. t. „Na Krzyżowej" — Kazimierza Przerwy - Tetmajera; godz. **21.05** d. c. koncertu; godz. **21.50** wiadomości sportowe z prowincji i Warszawy; godz. **22.00** muzyka taneczna.

Programy zagraniczne: Koenigswusterhausen (1635 m) 12.10 koncert, 16.45 koncert, 18.30 muzyka kameralna, 20.00 koncert berlińskiej ork. symfonicznej, 22 30 muzyka taneczna; **Budapeszt** (550 m) 19.20 słuchowisko, 21.30 muzyka cygańska, 22.30 muzyka operetkowa; **Wiedeń** (516 m) 19.20 pieśni wiedeńskie, 20.00 słuchowisko, 22.30 muzyka taneczna; **Praga** (488 m) 20.00 operetka; **Sztokholm** (435 m) 20.00 „Kraina uśmiechu" opt. Lehara; **Rzym** (441 m) 20.45 „Madame de Thébes" opt. Lombardo; **Królewiec** (276 m) 20.10 koncert ork. symf.

OFIARNOŚĆ NA CELE OŚWIATOWE WZMACNIA POTĘGĘ RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ 12 złotych.

Korespondencja z Czytelnikami naszymi

— **K. Bob...ska.** Należy umówić się z korespondentem, aby w ten sposób adresował, a następnie zgłaszać się na poczcie przy właściwem okienku po listy. „Wiad. Lit." są wydawane i redagowane przez Żydów. Inne pisma, nieżydowskie: „Ruch Literacki" (wyd. G. Gebethner i Wolff); „Przegląd Literacki" (wyd Trzaska, Ewert i Michalski, Warszawa, Hotel Europejski) i wiele innych. — Erel? To tajemnica redakcji i bez zgody autora nie możemy nazwiska wyjawić. (K.)

— **Siedmioletni abonent.** Należy uwzględnić to w szacunku wymiarowym za rok bieżący, czyli na podatki, które będą płacone w przyszłym roku. W deklaracjach należy podać dochód całkowicie i równocześnie wydatki budowlane. Wchodzą w rachubę tylko dochody, a nie uposażenie, bowiem podatek od uposażeń służbowych, emerytur i wynagrodzeń za najemną pracę nie podlega żadnym ulgom. (K.)

— **C. S. P.** Według naszego zdania skarga nie przedstawia żadnych widoków. Nie zakład pracy płaci emeryturę, lecz zakład ubezpieczenia, w tym wypadku Zakład Ubezp. Pracowników Umysłowych w Poznaniu. Co najwyżej mógłby Pan skarżyć bank o odszkodowanie z powodu zaniedbania ubezpieczenia, jeżeli Pan istotnie nie był ubezpieczony, lecz ponieważ Pan sam był kierownikiem, więc jest to Pańska własna wina. Zresztą co nt. emerytury mówią warunki Pańskiej umowy o pracę? — Z tych względów odmowa sądu wydaje się uzasadnioną; może Pan skierować zażalenie do instancji wyższej. (K)

KSIĘGI STANU CYWILNEGO

Zgony

Dnia 15 września 1932 r.

Wincenty Skibiński, robotnik, 75 l. Witold Polcyn 1 m. 7 d. Paweł Witkowski, kupiec, 40 l. Stanisław Balwiński, robotnik, 61 l. Prakseda Muszyńska z d. Wojdziakówna, 31 l. Franciszek Sołecki, malarz dekoracyjny, 27 l.

RUCH W TOWARZYSTWACH

— **Komitet Towarzystw dzielnicy Łazarz - Górczyn.** Zebranie zarządu odbędzie się 16 bm. o godz. 20 w lokalu p. Dusika ul. Marsz. Focha 62.

— **Stow. Absolwentów III Szkoły Wydziałowej.** Miesięczne zebranie odbędzie się dnia 17. 9. 1932 r. o godz. 19.30. Obecność członków konieczna.

— **Związek Chrześc. Kupców Podróżujących i Przedstawicieli Handlowych R. P.** Nadzwyczajne walne zebranie odbędzie się w sobotę dnia 17 bm. o godz. 19.30 w lokalu p. Sobieszczyka (Pod Wiechą) ul 27 Grudnia 19.

— **Baczność Hallerczycy!** Jutro 17 bm. o godz. 9,30 odbędzie się staraniem L. O. P. P. w kościele św. Marcina msza św. za duszę śp porucznika Fr. Żwirkę i śp. inżyniera St Wigurę, którą odprawi ks. prałat Taczak. Wzywa się poczet sztandarowy oraz członków Związku do wzięcia udziału w umundurowaniu.

— **Tow. Obywateli Polaków z Obczyzny.** Zebranie odbędzie się w sobotę dn. 17 bm. o godz. 20 u p. Jarockiej, ul. Masztalarska 8 a.

— **Kat. Tow. Robotników „Oświata" przy parafji św. Marcina w Poznaniu.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godzinie 17,30 w salce przy kościele. O jak najliczniejszy udział członków prosi Zarząd.

— **Związek Czeladzi i Podmistrzów Murarskich.** Zebranie odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godz. 11,30 w lokalu posiedzeń „pod Ulem" przy ul. Ślusarskiej 6.

— **„Kółko Rolnicze" Poznań - Winiary.** Zebranie plenarne odbędzie się w niedzielę 18 bm. o godz. 15 w lokalu zebrań p. Kaczmarkówny, przy ul. Leonarda 2. O liczne i punktualne przybycie prosi Zarząd.

— **Grono Obywateli przy kościele Pana Jezusa przypomina** o wspólnej fotografji w niedzielę 18 bm. o godz. 12 w ogrodzie „Boulevard", plac Nowomiejski 5. Fotografja umieszczona będzie w pamiętniku, wydanym z okazji jubileuszu setnej rocznicy.

— **Klub Mandolinistów „Sempre vivo".** Lekcje odbywają się regularnie we wtorki i piątki od godz. 20 pod fachowem kierownictwem p. Bohdana Kwiatkowskiego w lokalu „Cukierni Słowiańskiej" przy ul. Marszałka Focha 70.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: N. N. zamiast kwiatów na trumnę śp. Antoniny Średzińskiej 9 zł; — Zielińska z podziękowaniem za otrzymane łaski z prośbą o dalsze, 25 zł; — Aleksandra Wojciechowska z prośbą o zdrowie i błogosławieństwo dla domu 5 zł; — M. Dobrowolski z podziękowaniem za pomoc oraz prośbą o błogosławieństwo dla domu 3 zł; — M. Sarbokówna 2 zł; — H. D. z prośbą o szczęśliwy przebieg operacji 3 zł; — razem z poprzednio pokwitow. 329,50 zł.

Na L. O. P. P we wczorajszym numerze powinno brzmieć: **klasa VII b** gimnazjum Marji Magdaleny zamiast wieńca **na grób śp. por. Żwirki i inż. Wigury**

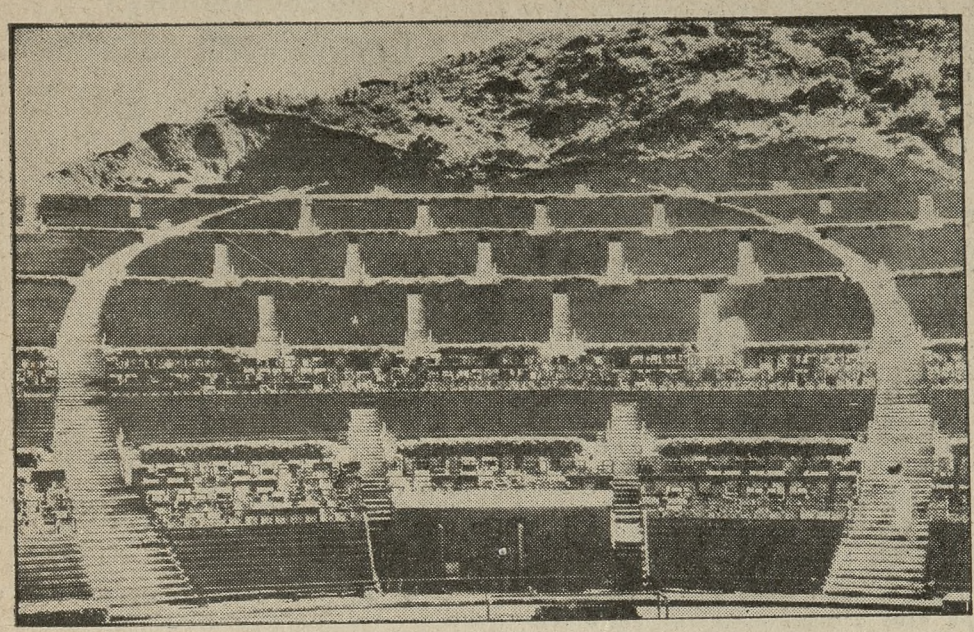

„Hollywood Bowl" współczesne olbrzymie audytorjum w pobliżu Los Angeles. Odbywają się tu masowe koncerty wobec niejednokrotnie 40 tysięcy słuchaczy.

Polska ekspedycja naukowa do Mongolji

W połowie lipca br. wyruszyła do Mongolji polska ekspedycja naukowa, składająca się z inż. K. Grochowskiego i studenta Instytutu Orjentalnego G. Sadkowskiego.

Celem ekspedycji było przedłużenie badań śladów człowieka przedhistorycznego, które inż. Grochowski dokonał jeszcze w r. 1916 i zbieranie wiadomości ekonomicznych, gdyż wobec nowej konstelacji politycznej na Dalekim Wschodzie i utworzenia państwa Mandżugi, w sferze wpływów którego znajdują się wschodnie prowincje Mongolji — kwestje gospodarcze i handlowe nabierają szczególnej wagi.

Według ostatnich wiadomości, ekspedycja dotarła szczęśliwie, chociaż z wielkiemi trudnościami do rejonu w okolicach Tamaitskiego klasztoru Dżan-Dżin-Sume, gdzie przed 16 laty inż. K. Grochowski znalazł ślady człowieka przedhistorycznego. Z klasztoru odnaleziono tylko ruiny, gdyż podczas jednej z wojen domowych, klasztor został spalony, świątynia obrabowaną, lamowie (mnisi) zostali bądź zabici, bądź rozbiegli się na wszystkie strony.

Badania śladów człowieka przedhistorycznego dały bardzo ważne i cenne dla nauki rezultaty. Ekspedycja odnalazła nietylko różne wyroby kamienne, jak ostrza strzał, włóczni i noży wyrabianych z kamienia, ale także czaszkę i kości człowieka z tejże epoki. Według wszelkiego prawdopodobieństwa pochodzą one z „paleolitu" (ówczesny wiek kamienny), chociaż możliwem jest, że są one przechodnie do „neolitu" (późniejszy wiek kamienny). Przyszłe badania w pracowniach naukowych, wyjaśnią tę kwestję.

Do cennych znalezisk naukowych w klasztorze Dżan-Dżin-Sume należy książka (prawdopodobnie „brewjarz" w języku tybetańskim, który, według zdania mnichów w innych klasztorach tamaitskich, należy do najstarszych druków tybetańskich na świecie. Druk wykonany przy pomocy deszczułek z twardego drzewa, na których litery tybetańskie były wyrżnięte nożami. Wobec wartości, jaką książka ta przedstawia, zostanie ona wysłana do zbadania znanemu orjentaliście p. Władysławowi Kotwiczowi, profesorowi Uniwersytetu we Lwowie, który od szeregu lat udziela inż. Grochowskiemu swych cennych wskazówek, dotyczących badań naukowych w Chinach i w Mongolji.

Badania ekonomiczne, prowadzone w ciągu całego czasu trwania ekspedycji, dały interesujące wyniki. Ze zmianą stosunków politycznych, wschodnia Mongolja i Mandżurja, muszą stać się terenem wielkiego rozwoju gospodarczego i spowodować ekspansję eksportową i importową. Kwestją tą zainteresowały się już inne państwa europejskie, a przedewszystkiem Niemcy i Czechosłowacja. Kilka ekspedycyj niemieckich bada tereny przyszłej ekspansji handlowej w nowem państwie Mandżugo. Ekspedycja inż. Grochowskiego spotykała wyroby niemieckie w najbardziej głuchych zakątkach Mongolji. Kolonja polska w Chinach, pomimo swojej 30 kilku-letniej egzystencji w tym kraju, nic dotychczas nie zrobiła w celu bezpośredniego pozyskania sobie nowych terenów handlowych na niezmierzonych przestrzeniach Mongolji i Mandżurji, chociaż wyroby polskie mają wszelkie szanse pozyskania w tych krajach licznych odbiorców.

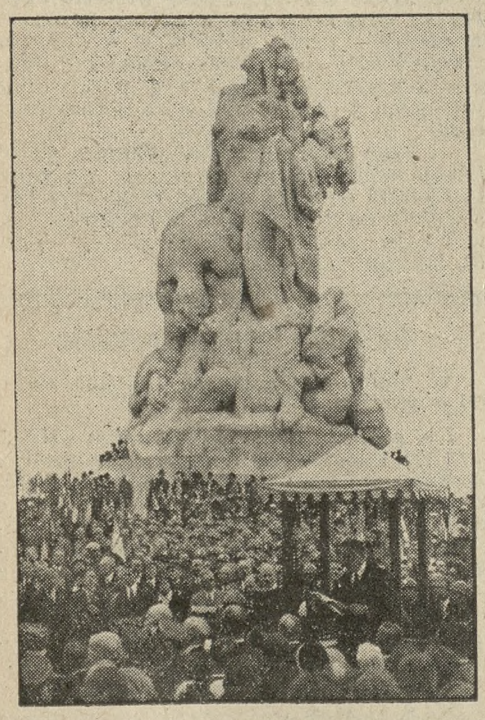

Premjer Herriot wygłasza swe przemówienie z okazji 18 rocznicy bitwy nad Marną przed pomnikiem ku upamiętnieniu tej historycznej bitwy.

Zazdrosny mąż i jego sposoby średniowieczne

O ciekawym wypadku, przypominającym średniowieczne obyczaje i czasy, którym musiała się zająć również policja paryska, donosi prasa francuska. Młoda, zadyszana kobieta, pod wpływem niewytłumaczonego strachu, wpadła nagle do komisarjatu poliji dzielnicy Saint-Germain-des-Près, w Paryżu, błagając ze łzami w oczach, by jej udzielono pomocy i ochroniono przed okrucieństwem męża. Niewiasta, niejaka 23-letnia Zuzanna Littière, gdy się cokolwiek uspokoiła, opowiedziała komisarzowi szczegóły wprost niesamowite, które jednak natychmiast wszczęte śledztwo w zupełności potwierdziło.

Oświadczyła więc, że rok temu wyszła zamąż za urzędnika mennicy państwowej, nazwiskiem Henryka Littièra, lat 27, i że od tej chwili zmuszona była żyć jak niewolnica. Mąż jej, opanowany chorobliwą wręcz zazdrością, znęcał się nad nią bezlitośnie, zmuszając ją do pozostawania w domu dniem i nocą bez przerwy. Chcąc uniemożliwić jej wszelką styczność na zewnątrz, osobiście każdego rana chodził po zakupy, zabraniając żonie widywania się nawet z najbliższą jej rodziną. Pewnego dnia, w kwietniu, w obawie, że jego rozkazy nie będą ściśle przestrzegane, kazał dorobić do drzwi mieszkania specjalny zamek, do którego posiadał klucz, otwierający tylko od zewnątrz. Gdy rano udawał się do biura, zamykał mieszkanie na klucz i żona była więziona przez cały czas jego nieobecności.

Od chwili zamążpójścia biedna kobieta nie wyszła z domu ani razu, z wyjątkiem rzadkich przechadzek w towarzystwie małżonka. I to jednak było widocznie za mało dla współczesnego Otella. Możnaby bowiem pomyśleć, że z takim zasobem ostrożności okrutny urzędnik mennicy powinien się był czuć spokojnym co do wierności swej żony. Tak jednak nie było. Pewnego dnia kazał swej żonie oddać wszystkie jej oszczędności i wkrótce potem wrócił do domu z niezwykłem narzędziem żelaznem, w którem kobieta poznała — gdyż widziała podobny egzemplarz, zwiedzając muzeum „Cluny", średniowieczny „pas cnoty", stosowany przez rycerzy ubiegłych wieków, kiedy wyruszali na kilkoletnie wyprawy wojenne. Gdzie pomysłowy Otello zdołał nabyć niezwykły przyrząd, kobieta powiedzieć nie umiała. Dla świętego spokoju, i sądząc, że tym razem mąż jej będzie już spokojny, nieszczęsna kobieta pozwoliła sobie założyć straszne narzędzie tortury. Jej więzienie jednak trwało nadal, to też, korzystając z chwilowej nieuwagi męża, rozmawiającego przed drzwiami mieszkania z dostawcą, udało jej się zbiec, prosząc o pomoc w pobliskim komisarjacie. Okrutnego męża manjaka aresztowano. S. F.

Dziwna niezgodność dwóch „naocznych świadków"

Znany literat francuski Jacques Bainville zwraca uwagę na fakt następujący;

Podczas wyprawy do Egiptu, kiedy Dessaix był pod Tebami, towarzyszył mu Vivant-Denon, opisujący wejście do tego miasta w ten sposób: „...Armja, na widok tych porozrzucanych bezładnie ruin, zatrzymała się sama i w spontanicznym odruchu zaczęła bić w dłonie..." A dalej wspomina o prądzie elektrycznym, który przebiegł przez armję.

Ale w armji Dessaix'a znajdował się prosty żołnierz, Merme, który również pisał pamiętniki. Oto, jak Merme opisuje to zdarzenie: „Nasz oddział przeszedł przez Teby, stare miasto, w którem nic niema, prócz ruin. Ponieważ może to interesować tylko uczonych, nie zwróciliśmy na nie wielkiej uwagi."

Oto orzech do zgryzienia dla historyków!

Armaty bez huku

Według doniesienia dziennika włoskiego „Mattino" z Neapolu, dwaj oficerowie włoscy De Luce i Guerra dokonali wynalazku, który wywołać może przewrót w technice wojennej, o ile będzie mógł w praktyce w całej pełni być zastosowany. Oficerowie wynaleźli bowiem aparat, usuwający huk armat. Dzięki zastosowaniu tego aparatu można strzelać z dział bez dymu i huku. W pobliżu Neapolu odbywały się już próby z nowym wynalazkiem podczas których strzelano z 75 mm armaty polowej. Huk do tego stopnia został stłumiony, że równał się zaledwie uderzeni umłotka, a dymu prawie wcale nie było widać. W. i P.

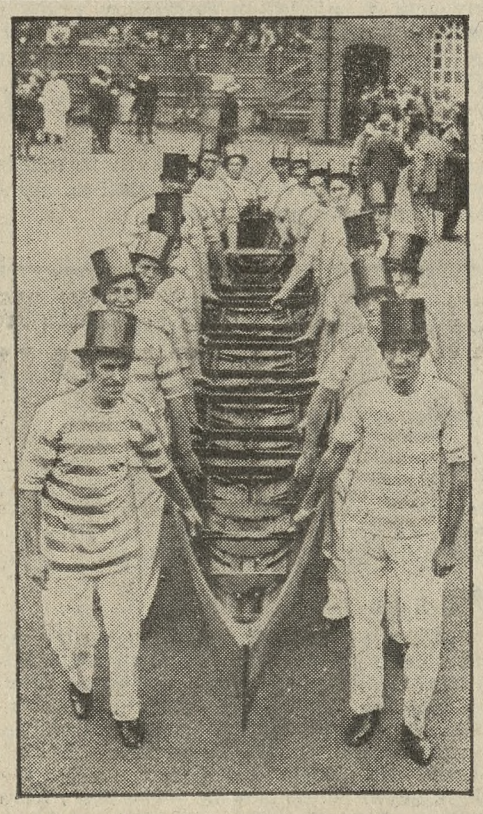

Anglicy lubią często wracać myślą do przeszłości. To też na porządku dziennym są różne pochody, uroczystości itp. urządzane w strojach dawnych, zamierzchłych już epok. Powyżej widzimy osadę wioślarską jednego z uniwersytetów angielskich, tak jak przedstawiała się w 1845 r.

Najdawniejsze choroby ludzkości

Choroby, zagrażające zdrowiu i życiu ludzkiemu, pojawiły się na świecie zapewne razem z człowiekiem. Z szczątków ludzkich, jakie znaleziono w grobach i innych wykopaliskach, medycyna potrafiła rozpoznać, jakie choroby istniały już w zaraniu dziejów ludzkich. Gościec dokuczał ludziom po wsze czasy i w wszystkich klimatach. Tak w południowej jak i w północnej epoce kamiennej, sięgającej conajmniej 5 000 lat wstecz, zachorzenie to dokładnie daje się rozpoznać na szkieletach, i to w szerokich rozmiarach. Wówczas ludzie prawdopodobnie w wieku młodocianym cierpieli na tę chorobę; z niektórych szkieletów wynika, że ludzie byli pokrzywieni i nie mogli się poruszać. Przyczyny szerokiego rozpowszechnienia gośćca należy niewątpliwie dopatrywać się w okoliczności, że wówczas ludzie mieszkali w wilgotnych i dla słońca niedostępnych jaskiniach. Złośliwe degeneracje kości świadczą o tem, że sąsiednie mięśnie dotknięte były wrzodami w wielkich rozmiarach, co wskazuje na istnienie raka. Podobnie można udowodnić także zmiękczenie kości i rachitis.

Inną plagę ludzkości, gruźlicę, znaleziono na najdawniejszych szczątkach, znajdujących się w grobach staroegipskich. Także co do kiły, mamy z najdawniejszych czasów wskazówki. Choroba ta dawniej nie była znana i pojawiła się w Europie dopiero w wiekach średnich, rozszerzając się zrazu wprost epidemicznie. Ponieważ zdziało się to w czasie odkrycia Ameryki, utrzymywano, że choroba ta zawleczona została z nowego świata. Prof. Virchov stwierdził jednakże ślady tej choroby na szczątkach ludzkich z przed kilku tysięcy lat, tak samo stwierdzono ją w ostatnich czasach na szkieletach z grobów starojapońskich. Zagadką pozostaje fakt, że ludzkość przez długie wieki przez chorobę tę była oszczędzana.

Kiła nie istnieje w świecie zwierzęcym. Przy sztucznem szczepieniu u małp okazywały się tylko nieznaczne zewnętrzne skutki skórne, natomiast nie zauważono żadnych wewnętrznych zachorzeń. Utrzymuje się także, że istnieją plemiona ludzkie niewrażliwe na kiłę.

Z zabalsomowanych zwłok w grobach staroegipskich wynika, że już wówczas w tym samym stopniu dokuczały ludziom zwapnienie naczyń i choroby nerek, wątroby i serca. Natomiast niema żadnych śladów kiły.

Hstoryczne znaczenie posiadają ślady trądu. Aczkolwiek przez długi czas uważano Egipt za siedlisko tej choroby, nie zdołano znaleźć jej śladów na 30 000 zwłok, jakie zbadano w Egipcie, Nubji i Sudanie. Choroba ta występuje w Egipcie dopiero za czasów Ptolemeuszów (3-ci wiek po nar. Chr.) W starożytności choroba ta budziła taki postrach, że dotkniętych nią wypędzano do pustyni, gdzie stali się ofiarą głodu i dzikich zwierząt.

Z innych chorób, jakie panowały w starożytności, wymienić należy ospę, malarję, odrę i inne choroby skórne. Bardzo rozpowszechnione były także zachorzenia zębów i szczęk. Zwraca uwagę silne zżucie zębów, co oczywiście pozostaje w związku z sposobem odżywiania.

Podobne spostrzeżenia poczyniono także na mumjach, znalezionych w grobach Inkasów w Peru. W i P.

Enrico Mainardi wystąpi w II koncercie symfonicznym w niedzielę dnia 18 b. m. pod batutą Bronisława Wolfstala.

Słońce działa.

Dama z prowincji na plaży nadmorskiej w Deauville dostrzega murzyna. Przygląda mu się z podziwem. Wreszcie zadaje pytanie:

— Pan chyba bardzo dawno bierze kąpiele słoneczne? (Le Rire)

Inny obrazek z przebrzmiałych już czasów. 84-letni staruszek, Mr. M H Hill, bierze udział w wyścigach na staromodnych welocypedach z drugiej połowy ub. stulecia. Dzielny starowina!

25-ta Loterja Państwowa

(Nieurzędowa).

W siódmym dniu ciągnienia 5-tej klasy wygrane padły na numery następujące:

10.000 zł. na nr.: 129840.

Po **5.000 zł. na nr. nr.:** 778 2121 3276 15728.

Po **3.000 zł.** na nr. nr.: 24526 53636 118422 124805 139314 141943 147984.

Po **2.000 zł.** na nr. nr.: 8297 55917 62512 69463 77139 127353 129233 145156 146963 147148 152102 159765.

Po **1.000 zł.** na nr. nr.: 3696 4701 5680 5962 7272 20447 21123 23971 24579 26864 28086 30516 37444 48484 65998 66383 68208 72656 73684 73966 73995 85626 86305 91654 95232 103491 106028 106278 107260 110072 119693 133310 147807 150499 151747 157300 159337.

Po **250 zł.** na nr. nr.: 57 236 50 315 84 420 97 501 31 89 816 45 962 67 83 **1345** 84 445 49 62 520 34 55 84 624 55 703 74 881 920 27 35 2019 145 281 391 421 30 72 536 90 628 37 42 738 814 926 88 3091 121 49 242 44 327 65 401 67 585 764 964 77 **4100** 45 252 77 90 396 405 74 97 519 56 605 32 79 768 83 829 48 65 934 **5293** 373 435 51 529 37 618 809 50 85 912 14 64 66 **6**1148 57 201 17 22 27 29 66 75 97 357 66 442 56 90 501 677 750 886 **7013** 100 337 402 61 85 560 69 90 678 80 832 909 20 37 84 **8072** 151 212 317 47 421 60 93 577 718 56 64 917 **9078** 231 331 42 44 616 21 49 733 888 916 25 83 **10100** 7 378 426 528 32 85 836 75 98 957 **11018** 39 51 122 73 201 430 60 87 548 55 626 34 41 707 84 830 64 89 94 954 80 **12118** 286 323 76 433 607 47 731 835 55 **13000** 311 495 522 655 95 703 890 98 959 95 **14050** 236 96 349 407 33 62 685 803 977 **15048** 81 148 84 280 337 45 46 94 427 527 72 679 717 35 905 **16013** 27 205 6 406 540 679 81 771 864 **17051** 246 79 367 402 29 40 702 23 49 57 82 909 51 **18165** 93 427 86 518 **19062** 94 373 96 421 786 956 **20011** 34 60 75 106 43 81 365 463 569 606 83 724 831 905 **21001** 40 85 229 301 45 425 69 94 533 41 53 620 773 876 **22112** 229 56 339 52 77 427 654 58 704 815 22 28 **23036** 39 209 325 47 53 558 713 29 59 940 **24119** 55 256 67 88 302 3 57 63 71 414 706 48 915 63 **25082** 129 82 277 367 417 537 44 61 758 898 907 **26078** 97 104 7 28 57 236 44 68 85 95 311 46 87 446 48 55 670 850 69 934 56 **27010** 82 108 47 92 206 34 64 92 333 58 448 571 701 37 72 78 **28019** 110 31 259 308 439 76 503 83 688 736 868 946 60 **29012** 182 200 13 337 51 60 68 592 617 31 718 30 98 888 983.

30032 51 284 328 36 447 561 75 90 688 756 834 954 67 95 **31**143 259 374 412 675 719 27 897 901 **32**011 76 131 223 403 90 525 88 **33**005 83 133 67 202 10 39 428 68 526 54 610 701 74 815 924 42 78 **34**027 34 75 179 201 6 92 94 425 538 85 710 20 30 57 847 53 **35**022 77 133 213 313 67 597 693 820 24 62 75 959 **36**061 109 23 57 211 321 78 455 88 575 84 601 40 721 95 849 70 980 **37**105 15 28 245 48 379 480 87 89 504 635 738 66 67 831 913 33 **38**090 175 262 71 77 93 367 82 84 417 39 553 68 632 77 720 83 823 75 95 **39**001 95 168 76 338 424 26 37 503 86 634 889 916 59 **40**126 216 77 382 514 17 34 46 47 70 732 836 47 981 **41**038 46 159 223 97 99 362 418 70 86 574 628 707 909 91 **42**008 36 92 116 89 91 207 29 449 623 711 67 824 919 45 61 87 91 **43**017 89 162 306 97 489 569 78 99 651 737 820 57 937 64 **44**092 203 478 98 527 48 85 661 767 822 24 977 88 89 **45**001 86 233 59 522 51 668 710 805 911 77 **46**029 80 103 240 86 328 92 99 551 729 98 824 **47**278 493 601 35 740 76 828 41 75 **48**101 69 283 300 543 70 683 702 849 99 910 18 98 **49**096 110 220 501 72 680 908 29 69 **50**075 215 17 437 539 78 **51**178 246 415 42 582 90 670 87 766 905 19 37 60 **52**006 125 34 550 88 778 897 974 **53**046 94 96 130 47 358 572 83 601 11 51 65 709 55 815 17 72 **54**008 31 127 41 91 257 324 64 78 407 608 990 **55**024 164 96 242 381 419 541 605 892 930 **56**128 30 38 50 230 404 35 85 596 98 659 811 41 **57**098 297 515 45 637 59 773 **58**019 30 90 214 32 96 515 21 46 73 679 95 779 818 75 910 75 86 **59**075 181 265 307 16 24 421 522 30 621 23 703 20 805.

60065 126 222 359 64 406 17 58 509 70 71 649 68 759 68 71 826 946 81 **61**061 121 26 28 47 206 55 422 78 81 531 85 637 909 14 **62**004 45 140 84 246 62 379 935 85 **63**060 207 92 98 305 43 52 430 625 55 78 91 704 28 47 59 70 837 54 999 **64**001 232 39 87 441 590 660 722 24 89 96 877 **65**061 72 149 230 590 602 21 22 41 768 824 50 900 63 78 **66**019 67 92 132 47 298 336 90 405 9 37 43 65 85 86 90 552 58 89 664 96 776 81 96 816 96 **67**028 44 69 80 96 114 44 87 230 53 66 99 329 552 611 39 44 60 818 29 95 928 29 **68**016 139 235 320 60 500 13 632 716 83 88 725 70 922 50 **69**016 103 16 327 28 42 506 34 83 619 68 75 754 55 63 911 56 **70**115 67 87 94 217 94 313 15 504 38 67 93 626 29 40 86 728 73 79 845 918 **71**031 89 167 209 86 474 82 91 99 644 85 737 855 963 67 79 **72**058 172 262 65 308 67 454 501 76 82 606 91 94 717 40 816 32 945 **73**016 137 86 206 313 29 32 46 47 564 88 601 14 755 820 68 922 **74**035 291 926 58 91 **75**019 109 263 422 51 511 32 43 625 80 717 82 878 953 94 **76**021 62 158 344 83 493 545 86 656 66 711 38 62 91 916 **77**041 45 48 59 61 130 38 228 52 75 91 300 64 526 47 67 88 627 798 912 31 56 68 83 **78**000 31 119 337 460 71 97 574 886 903 96 **79**105 26 228 93 313 34 66 421 582 655 65 73 74 886 930 39 **80**017 220 68 421 78 512 25 39 705 26 56 62 64 809 85 924 **81**011 49 81 222 43 313 40 49 454 751 809 46 961 **82**003 8 27 111 281 325 472 80 675 704 79 891 905 **83**128 204 13 85 319 411 574 615 21 62 718 68 804 23 71 928 49 **84**021 52 62 173 98 205 7 55 76 337 560 730 50 827 74 94 **85**069 193 257 86 **97**331 62 403 46 60 638 43 77 91 92 708 19 824 44 87 **86**034 100 53 60 429 689 761 974 **87**931 116 246 356 419 70 72 90 506 47 77 627 66 95 727 46 56 814 61 **88**021 55 221 588 611 15 704 55 80 870 74 925 **89**041 52 97 137 55 65 304 34 74 482 566 667 721 888 951.

90015 107 18 59 237 47 313 526 92 629 33 70 87 854 78 901 13 55 91 **91**041 188 205 320 95 419 80 516 608 25 40 54 72 92 742 69 915 23 35 **92**028 70 121 227 57 510 684 **93**005 120 56 234 315 64 435 545 81 741 84 845 **94**033 97 116 30 298 317 18 43 45 501 53 82 662 98 705 41 68 818 47 69 902 41 **95**006 99 260 36 464 569 642 94 98 902 41 98 **96**096 115 89 210 17 380 425 702 860 **97**030 38 136 222 58 308 487 88 518 75 623 74 899 968 **98**146 50 220 45 346 85 405 11 517 777 800 2 977 **99**070 131 44 69 202 5 310 18 24 53 87 462 513 28 43 667 731 90 843 71 74 **100**002 32 101 79 90 249 57 71 320 31 49 75 409 40 78 500 8 28 39 652 796 845 63 80 **101**027 60 83 114 295 328 71 436 54 77 93 560 65 669 79 **102**029 69 77 84 154 320 412 60 615 91 700 69 803 55 985 **103**040 93 110 76 78 254 329 59 90 516 48 622 728 59 818 57 951 93 **104**026 122 42 57 67 241 97 449 72 603 15 706 39 94 903 96 **105**021 35 38 60 63 112 19 60 227 44 93 333 72 88 418 42 50 517 32 600 11 47 59 710 49 800 30 907 13 50 **106**024 75 90 95 260 301 29 45 97 428 29 33 47 81 592 93 615 779 819 46 91 920 **107**027 65 90 91 181 312 491 511 706 46 78 818 31 84 903 5 69 87 **108**014 48 108 45 72 205 8 54 300 403 5 504 632 56 717 33 35 37 834 55 82 901 5 78 **109**006 160 208 10 48 340 78 515 666 759 825 42 55 943 70 96 **110**044 50 217 355 68 69 590 676 96 735 97 835 49 97 904 47 51 75 **111**073 117 29 32 65 209 374 456 57 558 73 320 334 40 758 64 91 807 15 36 39 57 907 **112**041 119 59 388 426 600 75 675 98 706 8 57 968 **113**171 220 49 487 90 568 707 37 62 **114**061 105 92 99 262 73 352 439 43 78 613 54 77 786 97 819 31 82 95 990 **115**023 155 65 261 79 430 592 94 679 81 727 993 **116**019 59 78 135 222 323 27 55 89 407 503 670 **117**018 58 98 117 276 78 323 408 54 551 687 789 912 61 68 **118**076 227 51 333 42 46 77 503 91 749 889 926 42 62 **119**012 38 157 66 215 19 38 67 305 71 408 39 51 77 525 41 664 707 98 855 957.

120019 35 81 152 84 205 387 475 620 29 93 790 946 **121**036 140 276 460 511 86 621 24 65 91 737 887 89 904 **122**120 24 89 200 21 63 91 301 29 60 439 75 506 61 76 625 58 752 53 62 912 **123**093 100 91 92 342 56 82 430 39 53 513 22 74 643 66 787 885 **124**090 194 235 92 347 449 60 519 65 91 679 736 45 82 938 **125**111 52 306 13 411 56 79 95 637 64 710 49 85 873 **126**082 230 306 24 54 421 529 55 61 612 44 92 97 722 62 848 98 912 75 **127**057 122 49 98 256 80 357 66 97 484 90 522 677 779 815 904 41 **128**012 133 396 455 572 600 25 26 60 73 811 988 **129**100 69 84 287 305 686 97 702 28 60 810 80 **130**040 70 113 35 92 200 309 18 22 25 39 53 600 10 746 60 900 **131**009 219 31 313 548 750 806 970 87 **132**024 64 159 79 242 59 307 71 77 448 90 516 675 768 83 826 66 72 925 **133**037 66 124 89 201 39 99 384 408 554 630 76 755 802 40 53 94 989 **134**103 60 251 64 32 66 428 40 570 602 48 88 708 21 41 83 856 904 87 90 **135**104 36 33 9 55 70 360 487 553 612 26 744 808 **136**159 87 99 230 50 54 76 342 416 35 550 80 924 28 **137**000 58 165 298 401 2 13 16 702 55 82 98 **138**039 54 84 174 205 47 60 68 309 18 452 540 45 90 714 17 31 75 803 88 904 32 **139**000 19 98 146 286 321 42 501 79 628 45 776 92 809 **140**047 48 59 159 204 25 361 405 16 510 72 648 96 809 57 960 **141**020 95 244 343 56 61 66 73 466 744 56 85 802 68 954 99 **142**024 91 93 113 219 81 419 41 520 25 52 72 636 700 94 **143**080 155 203 32 44 67 339 95 401 522 24 43 77 829 85 966 67 80 **144**193 293 429 51 492 536 623 25 99 743 858 **145**023 62 92 134 43 225 57 512 75 608 90 710 840 53 **146**056 181 229 305 15 33 83 93 406 8 52 543 620 725 35 809 21 67 980 84 **147**031 66 79 172 424 632 66 76 724 44 60 813 72 **148**010 50 126 56 92 289 314 415 21 44 59 83 548 50 663 73 80 745 82 72 938 51 77 **149**078 208 71 340 504 785 825 56.

150024 41 45 49 116 56 224 62 91 356 447 562 606 43 82 86 859 83 932 51 **151**096 177 218 27 63 451 574 603 95 755 99 845 49 83 89 913 **152**042 78 97 180 336 452 542 72 626 87 706 45 67 77 977 **153**187 201 40 305 7 25 71 79 491 93 587 616 26 38 39 59 897 945 **154**132 343 84 407 63 95 97 588 627 30 69 888 957 **155**000 95 150 483 551 741 95 953 91 **156**290 333 61 423 529 46 633 89 788 875 85 948 **157**143 52 460 526 605 18 25 69 710 75 838 **158**000 12 89 162 86 247 83 478 537 88 630 47 55 801 5 936 **159**052 77 125 32 57 71 277 88 308 9 58 74 465 671 708 20 27 833 99 949.

Za ogłoszenia i reklamy odpowiada administracja w osobie Antoniego Leśniewicza w Poznaniu.

Klęczniczek kieszonkowy

Pat. nr. 15 853

nadzwyczaj praktyczna i higjeniczna

gumowa podkładka pod kolano

na czas klęczenia przedewszystkiem w porze mokrej.

Nabyć można po zł. 2.75 łącznie przesyłki w firmie **„Genuflex", Świecie n/W.,** Pomorze, ul. Słowackiego 7. zw 15 926

†

Dnia 14 września 1932 r. zmarł, namaszczony Olejami św., w 41 roku życia, mój najdroższy mąż, nasz kochany syn, zięć, brat, szwagier i wuj, ś. p.

Paweł Witkowski

Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 18 b. m., o godz. 4-tej z kaplicy Zakładu Medycyny Sądowej przy ul. Śniadeckich na cmentarz Jeżycki. Msza św. odprawi się w kościele św. Michała w poniedziałek, 19 b. m., o godz. 9-tej.

W ciężkim smutku pogrążeni

żona i rodzina.

Poznań, ul. Grunwaldzka 20 b. zw 15 931/2

†

Dnia 15 września 1932 r., o godzinie 2-giej, zasnął w Bogu, opatrzony Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasz kochany syn, brat, szwagier i wujek, ś. p.

Franciszek Sołecki

przeżywszy lat 28. Pogrzeb odbędzie się w niedzielę, 18 b. m., z kostnicy szpitala miejskiego o godz. 4-tej na cmentarz św. Jana.

W ciężkim smutku pogrążeni

zw 15 933 **matka z dziećmi i rodzina.**

Za spokój duszy ś. p.

Romualda Ottowicza

50-letniego jubilata firmy „Józef Praget"

zmarłego w dniu 11 sierpnia r. b. w Katowicach i tamże na wieczny odpoczynek złożonego, odprawiona zostanie w sobotę, dnia 17 września b. r., o godz. 9 rano

msza św.

w kościele św. Florjana na Jeżycach, o czem życzliwych pamięci drogiego Zmarłego zawiadamiają

pogrążeni w nieutulonym smutku

zw 15 893 **żona, córki i zięć.**

Wróciłem

Dr. med. S. Salkowski

lekarz specjalista w chorobach wewnętrznych

Piekary 6.

Tel. 15—66 **Tel. 15—66**

Godziny przyjęć: 10—12 i 4—6.

Pw 4 326-37.42

Zawiadomienie!

Niniejszem mam zaszczyt uprzejmie zawiadomić, **że po długoletniej pracy zagranicą otwieram w dniu 17 b. m. o godz. 11 przed południem**

RESTAURACJĘ i WINIARNIĘ

w lokalach

„TABARIN"

Poznań, plac Wolności nr. 17. Telefon 19-05

Powołując się na moje doświadczenie kulinarne, jestem przekonany, że sprostam najwybredniejszym wymaganiom, zachowując ceny umiarkowane.

Z prośbą o łaskawe poparcie, kreślę się

z poważaniem

zw 15 920 **Kazimierz Kłaczyński z wspólnikami.**

Codziennie od godz. 11-tej wieczorem występy artystyczne sił krajowych i zagranicznych.

W niedzielę i święta od godz. 5-tej po południu „Five o'clock Tea" z całkowitym programem artystycznym.

Nasze lokale w najlepszem położeniu przy Starym Rynku w Bydgoszczy

przebudowujemy na dwa lokale handlowe

ca 5,70×20 mtr. i 3 lokale nadające się dla pp. adwokatów, lekarzy lub biura handlowe. **Do wydzierżawienia od 20 września r. b.** Zgłoszenia: **Roman Stobiecki, Bydgoszcz, Stary Rynek 25.** zw 5 388

Niniejszem podajemy naszej Szanownej Klienteli do łaskawej wiadomości, że otworzyliśmy

przy ul. Półwiejskiej 3

ODDZIAŁ

i prosimy obdarzać nas nadal Swem zaufaniem.

BRACIA STROBEL, POZNAŃ,

św. Marcin 28. Tel. 41-54. ul. Półwiejska 3. Tel. 58-27.

zw 5 402

W ślad za ogłoszeniem naszem z dnia 10 sierpnia r. b. powtórnie oświadczamy, że

p. Marjan Stanisławski

nie jest naszym współpracownikiem i nie jest uprawniony ani do pertraktowania, ani do zawierania umów, ani do inkasowania jakichkolwiek należności za nas i w naszem imieniu.

Przestrzegamy, gdyż za jakiekolwiek poczynania p. Marjana Stanisławskiego w naszem imieniu nie odpowiadamy i takowych nie uznajemy. zw 15 929/30

Poznań, dnia 16 września 1932 r.

Drukarnia Polska S. A.
Poznań, św. Marcin 70.
Wydawnictwo „Ilustracji Polskiej".

Ostrzeżenie.

Na skutek do nas wpływających skarg i reklamacyj ostrzegamy przed pewnym osobnikiem, który bez uprawnienia z naszej strony, odwiedza tutejsze firmy i wyświetlanie reklamy w kinoteatrach przyrzeka. Agencja Reklamy Kinematograficznej „Światowid" (właśc. F. Lexandrowicz) Wały Kr. Jadwigi 3, tel. 41—81, jest jedyną firmą uprawnioną do załatwienia reklam świetlnych na ekranach kin poznańskich. zw 15 919

Agencja Reklamy Kinematogr. „Światowid", Związek Właścicieli Teatrów Świetlnych.

HOTEL

15 pokoi urządzonych, ubikacje restauracyjne, zajazd, stajnie, z częściowym przejęciem urządzenia na własność oraz pełna koncesja, w powiat. mieście, gimnazjum, uzdrowisko, **od zaraz do wydzierżawienia.** Do objęcia 6 do 8 tysięcy zł. Zgłoszenia do Kurjera Pozn pod **zw 15 923**

Przedsiębiorstwo budowlane

w tem tartak, grunt ca 8 mórg, dom wielkopański, ogród i t. d., w południowej części Wielkopolski, **sprzedam** z powodu przeniesienia się do Niemiec. Cena 100 000 zł, spłaty na dogodnych warunkach. Zgłoszenia do Kurjera Poznańsk. pod **zw 15 904**

Posada ekspedjenta

pierwszorzędnej, samodzielnej siły do oddziału jedwabi i materjałów damskich, w o l n a zaraz. Fotografje oraz referencje i podanie pensji miesięcznej upraszamy.

BRACIA GUMIŃSCY dw 1 172

DOM TOWAROWY, STAROGARD, CHOJNICKA 1.

NADZWYCZAJNE WALNE ZGROMADZENIE
Rolniczej Spółdzielni Ziemniaczanej z ogranicz. odpowiedz. w Poznaniu

odbędzie się

w poniedziałek, dnia 26 września r. b., o godz. 11 przed poł.

w sali Domu Ewangielickiego przy ulicy Wjazdowej nr. 8 w Poznaniu, z następującym porządkiem obrad:

1. Wybór 2 członków do podpisania protokółu.
2. Sprawozdanie Rady Nadzorczej.
3. Uchwała co do likwidacji Rolniczej Spółdzielni Ziemniaczanej w myśl wniosku ostatniego Walnego Zgromadzenia z dnia 25. VII. 1932 r.
4. Zmiana § 8 statutu Rolniczej Spółdzielni Ziemniaczanej.
5. Wolne wnioski. dw 1 176

RADA NADZORCZA
Rolniczej Spółdzielni Ziemniaczanej z ogr. odpowiedzialn.
(—) Jerzy Turno, prezes.

Cukry deserowe i Mieszanki czek. w papierkach

Marcepan — Grylaż — Kuwerturę i wszelkie wyroby czekoladowe poleca znana i renomowana

WARSZAWSKA FABRYKA CZEKOLADY JAN ZIÓŁKOWSKI, WARSZAWA.

Generalny przedstawiciel: **Wł. Marciniak, Poznań, Górna Wilda 3. Tel. 17-78.**
nw 5 282

Parowa olejarnia i kaszarnia

w centrum miasta powiatowego w Wielkopolsce

z piękną kamienicą i ogrodem oraz mieszkaniem, w pełnym biegu, — na korzystnych warunkach do sprzedania. Oferty pod zw 15 915 do Kurjera Poznańskiego.

UCHWAŁA. W sprawie zapobiegawczej nad majątkiem kupca **Telesfora Szubargi, Poznań,** Stary Rynek 35, uchyla się postępowanie zapobiegawcze z powodu prawomocnego zawarcia układu zapobiegawczego (art. 28/2 rozp z 6 III. 1928 r.). Poznań, 25 sierpnia 1932 r. **Sąd Grodzki II a.**
nw 5 115

Przetarg publiczny

Spółdzielnia Mieszkaniowa Urzędników w Rawiczu

wyda w drodze publicznego przetargu

wykonanie robót instalacji światła elektrycznego

w 67 mieszkaniach i w 13 klatkach schodowych

w swych domach w Rawiczu i w Bojanowie.

Oferty z próbkami materjałów należy składać w biurze Spółdzielni w Rawiczu przy ul. Kopernika 1, I piętro, do dnia 29 września 1932 r., do godz. 17-tej, w zapieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na roboty instalacyjne".

Wzór ofert wydaje się za opłatą 2 złotych w biurze Spółdzielni, tamże wyłożone są warunki i plany do przejrzenia w godz. od 16—18.

Otwarcie ofert nastąpi 29 września 1932 r. o godz 18.

Zarząd Spółdzielni zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, podziału prac pomiędzy kilku oferentów, lub nieuwzględnienia żadnej oferty bez podania powodów.

nw 5 406 **Zarząd.**

WYŁOŻENIE LISTY OPŁAT ZA WYWÓZ ŚMIECI.

Lista opłat za wywóz śmieci na czas od 1. 4. 1932 r. do 31. 3. 1933 r. jest wyłożona do wglądu w czasie od 20. 9. 1932 r. do 3. 10. 1932 r. w Ratuszu, II piętro pokój 35, w godzinach urzędowych od 8—15.

Stopę wymiaru tych opłat ustanowiono w uchwale Rady Miejskiej z dnia 14. 9. 1932 r. na 1,05% rocznej wartości czynszowej wzgl. użytkowej nieruchomości, korzystających ze zwózki śmieci. nw 5 397/8

Poznań, dnia 15 września 1932 r.

Magistrat VII.

W sprawie upadłościowej co do majątku **Artura Ciesielskiego, rolnika w Kolnie,** pow. Międzychód, wnioskowi wierzycieli z dnia 6 lipca 1932 r. o zwolnienie obecnego zawiadowcy masy upadłościowej Stefana Wilkoszewskiego odmawia się, albowiem zmiana zawiadowcy nie jest w obecnem stadjum postępowania wskazaną, skoro dłużnik upadły wniósł o załatwienie postępowania w drodze przymusowej ugody i rychłe ukończenie upadłości w ten sposób ma widoki powodzenia. Międzychód, 29 sierpnia 1932 roku. **Sąd Grodzki.** nw 5 113

PRZETARG PRZYMUSOWY

W sobotę, dnia 17 b. m., o godz. 10-tej, przy ul. Wielkie Garbary 33, sprzedam publicznie najwięcej dającemu za gotówkę:

większą ilość trykotaży męskiej, damskiej, dziecięcej, jak: skarpet, pończoch, koszul, rękawiczek, czapek i t. p. nw 5 156

Pietruszewski, komornik sąd. Poznań, Plac Wolności 9.

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo, i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 100 słów, w tem 5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:
1-łamowy milimetr 50 groszy

Znak oferty (naprzykład: n 2395, z 21205, d 1811 i t. d. = 1 słowo.
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 11.

1 SPRZEDAŻE

Motocykl
„Scott" dwucyl. 7 HP bardzo tanio Bittner, Garaże. Dąbrowskiego 79. zdw 25 130

Stół
dębowy rozciągany tanio sprzedam. Krętą 5. mieszkanie 2. zdw 99 955

Losy
wygrane 5 klasy zamieniam lub wypłacam. Tabelki wygranych u mnie bezpłatnie do przejrzenia. Kędziora. Poznań. Sieroca 5/6. zdw 25 050

Dom
ogrodem. 7 lokatorów 16 000.— wpłaty 10 000 Małecki, Rybaki 20 a. zdw 25 071

Maszyny
2 damskie Singera sprzeda Warsztat Kraszewskiego 5. zdw 25 068

Jadalnię
sprzedam Wrzesiński. plac Sapieżyński 7 zdw 99785

Gramofony-Mechanizmy Reparacje
najtaniej F. Bałoń. Woźna 12. — Płyty gramofonowe — nowe od 95 groszy. Pw 4 164 36.9

Maszyny do pisania
liczenia, powielania numeratory perferatory spinacze dziurkacze. pióra wieczne. ołówki automatyczne i wszelkie inne aparaty biurowe naprawia najtaniej „Mechanika" Poznań 27 Grudnia 20 telefon 41-52. zdw 99 843

Sprzedam
aptekę realną na Pomorzu. — Gdzie? wskaże Kurjer Pozn. zdw 96 247

Odstąpię
składzik rzeźnicki, pokój, kuchnia warsztat i stajnia. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 361

Młyn
parowy 20 km od Poznania linja Poznań—Zbąszyń 4 × dziennie dogodna komunikacja, posiada maszyny, leżącą z kotłem 75 PH piekarnię, olejarnię. 72 morgi ziemi, 5 pokoi z kuchnią przy piekarni 2 pokoje 6 koni 8 bydła, 20 świń, kompletne maszyny rolnicze. sprzedam Obejrzeć można w każdym czasie. Agenci wykluczeni. St. Poprawski. Dopiewo. zdw 25 254

Rower
damski dobrze utrzymany za 75 zł na sprzedaż. Nogajewski ul. Grunwaldzka 27. zdw 25 261

Fabryka mechaniczna
w Poznaniu wyrabiająca artykuł zaprowadzony z powodu choroby właściciela bardzo korzystnie do nabycia. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 349

Kuźnia
i dom mieszkalny nowowybudowany w mieście powiatowem do sprzedania. potrzeba gotówki 6 000 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 313

Skład
2 pokoje kuchnia z urządzeniem tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 25 326

Sprzedam
futro sealowe i zegarek damski złoty tanio. Plac Sapieżyński 2 a m. 16. zdw 25 327

Skład
towarów krótkich korzystnie sprzedam. Adres Kurjer Pozn. zdw 25 280

Złoto
funty ang. sprzedam korzystnie. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 292

Bernardyn
1 roczny bardzo ładny okaz, sprzedam 200 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 393

Meble
wykwintne, oraz okaz. używane w bardzo dobrym stanie sypialkę, kanapkę pluszową, 4 fotele, lustro i szafonierkę sprzeda za bezcen fabryka mebli Szczaniecki, Tama Garbarska 3. zdw 25 402

Jadalnia
stylowa, polerowana, bardzo tanio. Stolarnia Bukowska 9. zdw 25 536

Sypialnia
używana w bardzo dobrym stanie jest do sprzedania. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 502

Sypialnie
dębowe materacami 330; jadalnie dębowe 390; kuchnie 100. Gwarancja. Fabryka Mebli. Rynek Śródecki telefon 19-59. zdw 94 257/8

Sypialnie
sprzedaje najtaniej — Stolarnia Rybaki 15. nw 4 147/8

Parcelę
nowym domem las. woda szosa Puszczykowo sprzedam okazyjnie 2 700. Grajewski Lasek Podgórna. pod Poznaniem. zdw 99 851/2

Maszynę
damską sprzedam. Zielona 5. m. 1 zdw 25 415

Skład
towarów kolonjalnych z przyległem mieszkaniem w większej wsi kościelnej sprzedam. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 289/90

Futro
męskie tanio na sprzedaż. Zgłoszenia Wielka 11, m. 6. zdw 25 388

Skład
kawy, cukrów sprzedam towarem 2 600,— w tem 6 miesięcy dzierżawy. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 386

Sprzedam
domek mieszkalny, masywny chlew, ogród, wieś kościelna, nadający się dla rzemieślnika. Fr. Rzepka. Konarzewo. zdw 25 528/9

Gospodarstwo
78 mórg pszennej, blisko Poznania, zabudowania, inwentarze pierwszorzędne, przejęcie 18 000. Polonia, Poznań, Kantaka 5. zdw 25 461/62

Kiosk
tanio sprzedam. Strzelecka 15. zdw 25 608

60
mg. młyn wodny, ogrodnictwo Górnym Śląsku sprzedam. Wpłata 10 000. Znaczek odpowiedź. — Oferty Kurjer Poznański rw 3 196/97

Gramofon
szafkowy tanio. Słowackiego 48 mieszkanie 6. jw 1 669/70

Wiertarkę
nożnąi do żelaza tanio sprzedam. Kraszewskiego 8 „Toorero". jw 1 667/8

Skład
urządzeniem, mieszkaniem, ruchliwa ulica zaraz tanio sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 25 420

Podwozie
Forda sprzeda Lakiernia Strzelecka 15. zdw 25 422

Mórg
60 buraczanych, dom pięciopokojowy, 3 konie, 10 krów, 25 świń, 24 000.— Ratajczak, Plac Sapieżyński 4 zdw 25 492

Pianino
bardzo dobre 600.— Gościniak, Śródka. Warownia reformatów. zdw 25 435

Makinę
Plaubel'a sprzedam połowę ceny. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 431

Futra
damskie, różne polecam Wierzbięcice 13, parter. zdw 25 425

Parcele
1000 m kw. przy Bukowskiej sprzedam bardzo korzystnie. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 416

85 złotych
85 złotych
85 złotych
85 złotych
tylko Sztuciec, czysta Alpaka (60 sztuk) sprzedaje wyłącznie Hurtownia Porcelany, Wroniecka 24. Tamże Porcelanę — Szkło — Słoje — Prezenty — Wyprawy zupełnie tanio. zdw 25 640

„Antyki"
meble używane sprzedaje kupuje Wielkie Garbary 39. Pw 4 452-57.1

Kasę
National sprzedam. Wielka 25, lokal 6. rw 3 200

Sypialnia dębowa
lustrem, marmurem dobrym stanie solidna praca zł 500. Poznański Dom Komisowy Dominikańska 3. Pw 4 437-37.97

3 kasy National
na 4 i 6 obsług, jak nowe, bardzo tanio. Poznański Dom Komisowy. Dominikańska 3 telefon 2442 Pw 4 438 37.96

Pianina czarne
Neumana Hintze-Berlin, krzyżowe, płyty metalowe ładny ton, okazyjnie. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3, tel. 2442. Pw 4 440 37.94

Motor
na ropę 50 KM. 2 cylindrowy, stojący motor na gaz ssany „Deutz" 30 KM. motor na gaz ssany „Hille" 80 KM tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 610

Młocarnia parowa
„Marschall" 60" lokomobila Flöther jezdna 10 KM. tanio na sprzedaż. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 611

Kolonjalkę
towarem i mieszkaniem, bardzo dobre położenie (Łazarz) sprzedam tanio. Tel. 71-13. zdw 25 482

Motosacoche
Jubileuszowy 500 cm. jak nowy sprzedam bardzo tanio. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 481

Skład
spożywczy kolonjalny przy Starym Rynku dobrze zaprowadzony z dużem mieszkaniem sprzedam za gotówkę. Adres Kurjer Poznański zdw 25 466

Majątek
1 900 mórg wysokiej kulturze uroczo położony 500 000. Polonia. Pośrednictwo Majątków Poznań, Kantaka 5. zdw 25 463

Sypialkę
jasną dębową, kuchnią, 2 żelazne łóżka korzystnie sprzedam. Marszałka Focha 82 m. 5. zdw 25 451

Majątek
550 mórg, miasto gimnazjalne, garnizon, światło elektryczne, wpłata 70 000. — Kwiatkowski, Gniezno Lecha 4. zdw 25 581

Repozytorjum
do sprzedania. Wroniecka 3, m. 10. rw 3191

Kolonjalkę
mieszkaniem sprzedam. Adres Kurjer Poznański zdw 25 591

Okazyjnie
zaraz lub oddzielnie Puszczykówku koło stacji kolejowej nr. 26 willę murowaną piętrową 7-pokojową, kuchnią, łazienką, elektr., 10 tysięcy złotych. Dom gospodarczy murowany. — dwupokojowy, kuchnią, pralnią, drewutnią, górką 3 000 zł. 8 000 mtr. ziemi, sad owocowy zdatny na parcele po 1,50 zł za metr. Wiadomość u właściciela Poznań, Skarbowa 15, 8—10 rano. m. 8. Telefon 56-05. zdw 25 589

Jadalnia nowoczesna
wewnątrz mahoń. z wirtyną i zegarówką solidne dobre wykonanie zł 1 600. Poznański Dom Komisowy, Dominikańska 3. Pw 4 439-37.95

Zakład
fryzjerski dobrym mieście powiatowem tanio sprzedam lub wydzierżawię. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 570

Skład
kolonjalny sprzedam Adres Kurjer Poznański zdw 25 564

Majątek
2 000 mórg ziemia buraczana, inwentarze nadkompletne sprzedam tanio bez pośrednictwa. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 593

5 KUPNA

Karoserję
limuzynę dobrze utrzymaną na Fiat 501 kupię. Automontaż" telefon 73 44. zdw 99 841

Tokarkę
dobrze utrzymaną oraz wiertarkę kupię. Oferty Kurjer Pozn. zd 25 095

Kupię
dwa używane, ale w dobrym stanie tylne koła pełnogumowe do traktora „Grossbulldogg Lanz". Korzystne oferty proszę skierować do firmy R. Winkel. Kcynia cegielnia parowa i fabryka rur drenarskich telefon nr. 25. zdw 99 801

Bryczkę
polowiec albo amerykan lekki w dobrym stanie kupię. Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 25 307

Jadalkę
mało używaną kupię za gotówkę Oferty Kurjer Poznański zdw 25 322

Kupię
używany autobus. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 330

Restaurację
mniejszą dobrze prosperującą kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 277

Szafę
do rzeczy używaną kupię. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 305

Rzeźnictwo
wydzierżawię lub kupię. Ofrety Kurjer Poznański zdw 25 299

Kupię
urządzenie składowe kapeluszy lub 2 szafy oszklone. Oferty Kurjer Poznański dw 1170

Maszynę
do prasowania kołnierzyków kupię. Pralnia. Wielkie Garbary 42. rw 3 194

Wannę
z piecem gazowym lub węglowym w dobrym stanie kupię. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 460

Skład rzeźnicki
kupię w Poznaniu lub na prowincji. Warunki cena. Kurjer Poznański zdw 25 575

Forda
ciężarowego używanego możliwie podwozie kupię. — Bracia Waberscy, Gniezno. nw 5 403

6 KAMIENICE

Kamienica
trzypiętrowa składy, wolne mieszkanie, dochód roczny 13 600, cena 90 000 wpłaty 40 000 sprzeda Radowicz Półwiejska 38 a, m. 8. zdw 25 246

Kamienicę
komfortową dochód roczny 10 800 za 70 000 wpłaty 30 000 sprzeda Popielski, Piekary 18, I., telefon 3728. zdw 25 599

Kamienica
przy ruchliwej ul. skład 4 pokoje wolne. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 352

Willę
w Sołaczu kupię. Oferty cena Kurjer Poznański zdw 25 324

Kamienicę dwupiętrową
przy ul. Poznańskiej sprzedam. Zgłoszenia poważnych reflektantów: Dąbrowskiego 59. I piętro, m. 1. dw 1092

Kamienicę
kupię wprost, wpłacę 80 tysięcy. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 421

Kamienicę
wolną od podatku stempli, czynsz 12 000 sprzedam 70 000. Czarnecki, Marcina 62, II. zdw 25 592

Willę
z wolnem mieszkaniem kupię zaraz. 20 000 zł Oferty Kurjer Poznański zdw 25 103

7 PIENIĄDZ

Stawów rybnych
eksploatacji sto mórg poszukuję wspólnika z 15 000 złotych. Dom. Żelazno p. Lubiń. powiat Kościan. zdw 99 856

Wspólnika
(czkę) czynnego z gotówką 3 do 5 tysięcy zł do doniosłego interesu zaraz poszukuję Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 802

2 000
pożyczki wysoki procent, zabezpieczenie od stycznia 200 miesięcznie spłata. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 350

3 000 zł
pożyczki poszukuję zabezpieczenie rzecz traktuje uczciwie. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 359

Poszukuję
pożyczki 1 000 zł. Gwarancja zapewniona. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 335

4 000
wypożyczę I. hipotekę kamienicy Poznań. Warunek: mieszkanie, 2 pokoje kuchnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 378

15 000 — 20 000 zł
na pierwszą hipotekę, nieruchomości, wartości 300 000 poszukuje. Oferty Kurjer Pozn zdw 25 532

Poszukuję
pożyczki od 3—7 tysięcy złotych na I. hipotekę. Zgłoszenia Stanisław Pawlak, Mosina. nw 5404

8 DO WYNAJĘCIA

Mieszkanie
1 pokój w tem kuchnia od gospodarza do wynajęcia. Gendera. Górna Wilda 119. zdw 25 413

Pokój
kuchnia od gospodarza za dzierżawę. Zgłoszenia Chwaliszewo 58/59 mieszk 20 zdw 25 598

Mieszkanie
2 i 3 pokojowe do wynajęcia. Piórо. Focha 137. zdw 25 204

Lokal
próżny z mieszkaniem odstąpię zaraz. Adres Kurjer Poznański zdw 25 318

Dwupokojowe
(Wilda) miesięcznie 80. (Górczyn) miesięcznie 70. Rausch, administrator Grobla 27. zdw 25 334

Czteropokojowe
komfortowe, słoneczne, Górna Wilda 119. Gendera. zdw 25 379

Trzy
pokoje kuchnia oddam. Adres Kurjer Poznański zdw 25 578

Dwupokojowe
jednopokojowe za dzierżawę zgóry wskaże Metelski. Zielona 3, m. 21. zdw 25 554

Mieszkanie
6 pokojowe wyrestaurowane II. piętro. Kantaka zwrot kosztów 1 500 zł zaraz wynajmie. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 394

Dwupokojowe
mieszkania zdrowe suche zaraz wydzierżawię. Ul. Komandorja. Informacja Eisbrenner Górna Wilda 45. dw 1169

Willowe
4 pokoje balkon Langiewicza 2. zdw 25 501

Wynajmę
2—3 pokoje i kuchnię z 1½ morg. ogrodem lub bez. Starołęka, Pochyła 13. zdw 25 440

Nowoczesne
4 i 3 pokojowe mieszkanie z centralnem ogrzewaniem na I i II ptr. okolica Botaniku z czynszem półrocznym od 1. 10. do wynajęcia. Tylko odpowiednich reflektantów proszę o oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 484

Centrum
Pięciopokojowe, czyste zaraz. — Wskaże Kurjer Pozn. zdw 25 508

Mieszkanie
3 pokoje meblami nowemi odstąpię w Górczynie. Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 3 202

Wynajmę
2 pokojowe mieszkanie Zgłoszenia Ostrorogą 6 parter. zdw 25 474

Pięciopokojowe
odremontowane I. piętro gospodarz. Długa 3 telefon 2316. zdw 25 574

2
duże próżne pokoje słoneczne z używaniem kuchni przy ul. Grodzkiej odnajmę Zgłoszenia tel. 34-98 oraz mieszkanie 2 pokojowe tamże. zdw 25 615

9 SZUKA MIESZK.

Mieszkania
1—2 pokojowego z kuchnią od gospodarza poszukuje młodsze, spokojne małżeństwo za czynszem miesięcznym punktualni płatnicy lepsza stała posada — Łaskawe oferty pod zdw 97 776 do ekspedycji Kurjera Poznańskiego. Pośrednicy bezwzgl. wykluczeni.

Pokój
kuchnia dam zgóry. Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 986

4 — 5 pokojowego
czynsz do 160 zł poszukuje w mieście. Pośrednicy wykluczeni. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 220

Poszukuję
pokoju z kuchnią, czynsz za rok okolica Jeżyce Łazarz od gospodarza. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 248

Komfortowe
2 lub 3 pokojowe mieszkanie z kuchnią poszukuje się zaraz ewtl. czynsz zgóry. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 351

4—5
pokojowego mieszkania poszukuję od gospodarza za czynszem miesięcznym od listopada lub grudnia. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 353

Mieszkania
dwu — trzypokojowego od gospodarza poszukuje bankowiec na stanowisku, czynsz zapłacę zgóry. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 312

Pokoju
kuchni Wilda poszukuje bezdzietne małżeństwo na stałej posadzie Oferty Kranz fabryka Fabryczna 31. zdw 25 314

Samotna
spokojna, pracująca inteligentka szuka próżnego lub mieszkanka od gospodarza Usłuży praca. Czynsz miesięczny Oferty Kurjer Poznański zdw 25 493

Pokój
kuchni niedaleko Poznania szuka pani. Oferty cena Kurjer Pozn. zdw 25 316

4—6
pokoi poszukuje nie wyżej II. piętra czynsz miesięczny punktualny. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 282

Dwu-
lub trzyopokojowego mieszkania z kuchnią łazienką niezbyt daleko od Zamku poszukuje em. wyższy urzędnik państw bez dzietne małżeństwo. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 302

Mieszkania
1—2 pokojowego z kuchnią od gospodarza zaraz. Agenci wykluczeni. Oferty Kurjer zdw 25 396

Mieszkania
dwa lub trzypokojowe kuchnią poszukuje natychmiast, czynsz zapewniony Oferty Kurjer Poznański rw 25 535

Poszukuję
pokoju kuchnią od gospodarza okolica Jeżyce Oferty Kurjer Poznański zdw 25 418

Lokalu
z mieszkaniem śródmieściu poszukuję zaraz Zgłoszenia Kurjer Poznański rw 3 201

Krawcowa
poszukuje próżnego pokoju od gospodarza najchętniej w śródmieściu. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 323

10 ZAMIANA MIESZKANIA

Centrum
pięciopokojowe komfortowe tanią dzierżawa zamienię na 3—4 pokojowe. Oferty Kurjer Pozn zdw 99 098

Zamienię
3 pokoje i kuchnię centrum — dzierżawa 50 zł na 3—4 z komfortem centrum lub Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 255

Dom
piętrowy 2 składy restauracja. hurtownia piwa fabryka wód mineralnych zamienie na gospodarstwo do 400 mórg. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 325

3
pokoje. łazienka zamienię na mniejsze. Adres Kurjer Poznański zdw 25 304

11 POKOJE UMEBL.

Pokój
frontowy zaraz Szewska 9. m. 8. zdw 25 409

Panience
wspólny. Gołębia 4 II. zdw 25 389

Frontowy
osobne wejście panu Wielkie Garbary 48 m. 10 zdw 99 392

Dla pani
pokój. Kochanowskiego 17 mieszkanie 6 zdw 99 474

Matejki
68 m 1. 1—2 obiadami — bez spokojnym domu. jw 1660

Jedno-
dwuosobowy Łąkowa 16 m. 8. zdw 99 839

Pokój
umeblowany solidnej osobie od 15 względnie 1 Spokojna 27 II wejście mieszk 9 I. godz. 7—8. zdw 99 940

Frontowy
niekrępujący elektryczność (przy Kaponierze). Zwierzyniecka 3 II piętro zdw 99 945

Krasińskiego
3 parter prawo panu na stanowisku światło elektryczne łazienka ogrzanie. zdw 99 965

Szkolna
7a zaraz Cichocka zdw 99 976

Urzędniczki
studentki gimnazjastki na wspólny lub osobno z utrzymaniem i opieką przyjmie Iza Wichrowska. Nowy Rynek 5 II m. 3 od 10—12 i od 5—7 zdw 99 640

Elegancki
utrzymaniem lub bez elektryczność centralne. łazienka fortepian Jeżycka 45 m.4 narożnik Mickiewicza zdw 25 018

Dwuosobowy
słoneczny, elektryczność. zaraz wynajme. Wielkie Garbary 36 m 22 zdw 99 157

Pokój
frontowy panu z pościelą. Kopernika 4 m 8 zdw 99 567

Niekrępujący
Patrona Jackowskiego 35 II. prawo. zdw 25 360

Pokój
Skryta 11 m. 7 obejrzeć 10—11. zdw 25 247

Przecznica
3 I. ptr. mieszkanie 4. zdw 25 256

Pokój
zaraz. Św. Wojciech 8 m. 9. zdw 25 339

Pokój
dwuosobowy. Szamarzewskiego 20/22 m. 10 parter. zdw 25 348

Pokój
Działyńskich 1 mieszkanie 16. zdw 25 358

Pokój
dla pana lub studenta. Żydowska 33. zdw 25 452

Odnowione
fortepian telefon studentkom lub poważnym studentom utrzymaniem lub bez Długa 3. mieszk. 9. zdw 25 588

Dwuosobowy
Woźna 14 b. m 18. rw 3190

Pokój
Słowackiego 29. m. 9. jw 1674

Pokój
elektrycznością. Kochanowskiego 1. m. 18 jw 1673

Słowackiego
29. I., 7. jw 1671

Dwuosobowy
Wały Królowej Jadwigi 2 m. 5. zdw 25 332

Pokoik
wynajmę. Łąkowa 9. m 10. zdw 25 372

Pokój
elegancko umeblowany z elektr. balkonem. Św. Marcin 56 m. 8. zdw 25 374

Pokój
Wierzbięcice 11. m 17 zdw 25 373

Pokój
Aleje Marcinkowskiego 20 podwórze prawo mieszkanie 36. zdw 25 377

Pokój
ładny. Stroma 26 mieszk. 10. zdw 25 381

Pokój
1 lub 2 osobom wynajmę. Matejki 30 mieszkanie 10. zdw 25 264

Panów
na pokój. Chwaliszewo 23. m. 2 zdw 25 276

Frontowy
2—3 osobowy. Focha 29 m. 6. zdw 25 301

Pokoje
1 i 2osobowe paniom czyste. niekrępujące utrzymanie. bardzo dobre dom kulturalny warunki korzystne. Zgłoszenia 3—5. Ogrodowa 13. mieszk. 3. zdw 25 300

Dwuosobowy
niekrępujący Romana Szymańskiego 8 mieszk. 8. zdw 25 414

Słoneczny
dwuosobowy. utrzymaniem bez Plac Sapieżyński 5 mieszkanie 7. zdw 25 410

Wspólnik
z pościelą. Szymańskiego 9 mieszkanie 8. zdw 25 384

Operze
Uniwersytecie dwa pokoje dwu trzyosobowe zaraz. Libelta 3. mieszkanie 4. zdw 25 385

Zacisze
4 mieszkanie 6. dwuosobowy zaraz. zdw 25 387

Frontowy
słoneczny. dwuosobowy. Aleje Marcinkowskiego 17 a mieszk. 7. zdw 25 397

Centrum
pokój na 2 osoby. Kręta 22. m. 10 zdw 25 399

Ratajczaka
10. I., dwuosobowy także utrzymaniem zdw 25 400

Frontowy
duży. dwie osoby. Rzeczypospolitej 8. mieszkanie 11. zdw 25 562

Spokojna
19. m. 9. zdw 25 560

Spokojny
słoneczny pokój 1—2 osob. Łazienka oświetlenie elektryczne. Konopnickiej 16. m. 5. zdw 25 553

Tanio
odnowione dwa pokoje duży oraz mały elektryczność Śniadeckich 4 parter prawo Gordziałkowski. zdw 25 450

Pokoik
Wierzbięcice 11. m. 9. zdw 25 444

Pokoik
czysty. elektryczność. Górna Wilda 44 10. zdw 25 441

Skromnie
umeblowany z kuchenka. Adres Kurjer Poznański zdw 25 515

Niekrępujący
z klatki zaraz. Półwiejska 9 b. mieszkanie 4 zdw 25 523

Pokój
Wierzbiecice 31 a m 11. zdw 25 417

Frontowy
pokój umeblowany na 2 osoby. — Przecznica 2 m. 8 zdw 25 499

Wspólny
Św. Marcin 27. drugie skrzydło. Czerniejewicz. zdw 25 495

Panom
dwadzieścia pięć obiady Wrocławska 13 m 11. zdw 25 429

Przy Kaponierze
lepszy pokój dla 1 lub 2 panów. Bukowska 9 mieszkanie 1. zdw 25 571

Niekrępujący
frontowy słoneczny 2. I. Sapieżyński 8 mieszk. 5. zdw 25 569

Panience
za pomoc. Wroniecka 1/2 mieszkanie 16. rw 3 205

Klatka
schodowa dwom panom wolny. Orzeszkowej 16 górny dzwonek. dw 1 175

Dwuosobowy
dobrze umeblowany. Wodna 25 m 9. zdw 25 472

Pokoik
panience. Ogrodowa 4 parter. zdw 25 618

Pokoik
Woźna 14 b m. 19 zdw 25 635

Pokój
Poznańska 33 m 7 zdw 25 467

Przyjmę
panienkę na wspólny pokój. Dolina 3 mieszkanie 7. zdw 25 612

Poszukuję
dużego pokoju umeblowanego z telefonem na biuro. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 357

Kino
Poznaniu 220 miejsc urządzone. wynajmę. Półwiejska 2 gospodarz. zdw 25 407

Wynajmę
pracownię cukierniczą w centrum Dostawa ciast zapewniona. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 487

Skład
nowoczesny jasny dwa okna wystawowe przy ul Kramarskiej 15 ewent. z dużemi suterenami do wynajęcia. Zgłoszenia tel. 20 48 zdw 25 533

Zgubiono
w Poznaniu legitymację służbową wystawioną na nazwisko Derezińskiego Aleksandra nauczyciela w Powidzu przez Inspektorat Szkolny w Gnieźnie. zdw 25 585

Przybłąkał
się pies jamnik (nr. marki 853). Gąsiorowskich 2. m. 1. zdw 25 503

16. OSOBISTE

Ostrzegam
przed rozsiewaniem nieprawdziwych wieści ponieważ pociągnę do odpowiedzialności sądowej. — Właśc. fryzjerni G. Wilda 147. zdw 25 485

Futra
damskie, modernizuje, naprawiam. Wierzbięcice 13 parter. zdw 25 424

Kołdry
przerabiam. poszywam. Smoczyńska. Kwiatowa 8. zdw 25 477

Kto
dopomoże studentowi do studjów i kupi carskie ruble w papierach. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 471

Obiady
kresowe smaczne. Kantaka 8/9, brama. prawo III zdw 25 434

23 OŻENKI

Wdowiec
średni wiek wysoki kupiec lepsze przedsiębiorstwo bez długu szuka żony z majątkiem. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 363

Panna
lat 23. wyprawą mieszkaniem, pragnie zapoznać urzędnika lub lepszego rzemieślnika celem ożenku. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 251

Kawaler
lat 29 drogerzysta wyższem wykształceniem zawrze znajomość zdecydowanej inteligentnej pani słonecznego usposobienia w celu matrymonjalnym która dopomóc chce do usamodzielnia. Łaskawe oferty Kurjer Poznański zdw 25 258

Inżynier
szuka towarzyszki życia do lat 30 z gotówką dla wspólnego założenia interesu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 274

Panna
z gotówką 5 000 zł wyjdzie za kolejarza lub rzemieślnika od lat 37. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 509

Kawaler
lat 26 właściciel poważnego i dobrze prosperującego przedsiębiorstwa wartości 200 000 zł. w mieście powiatowem na Pomorzu, szuka znajomości pań celem ożenku. Panie do lat 25 z odpowiednim majątkiem zechcą swe oferty wraz z fotografją którą się zwraca, nadesłać do Kurjera Poznańskiego zdw 25 605

Kawaler
przystojny blondyn mistrz rzeźnicki z dobrze zaprowadzoną egzystencją, nawiąże w celu matrymonjalnym korespondencję z religijną sympatyczną panią od 19 do 26 lat. Łaskawe oferty do Kurjera Poznańskiego nw 5 408

Nawiąże
korespondencję inżynier lat 32, kawaler czasowo będący w Południowej Ameryce z panią z towarzystwa materjalnie niezależną. Cel matrymonjalny. Możliwie wyczerpujące zgłoszenia. Fotografja pożądana. — Paraguay. Asunciom. Consulado de Polonia dla „P. N." zdw 25 602

24 NAUKA

Pięknie pisać
nauczę w kilku lekcjach Gniatczyńska Długa 11. parter. zdw 25 328/9

Panienka
inteligentna do dwunastoletniej, półtory godziny po południu nadzór lekcji, spacer potrzebna. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 391

Angielskiego Francuskiego
udzielam (także za pokój) Dołgow Młyńska 12 I. Zgłoszenia 6—8. zdw 25 390

Seminarzystka
pomoże w odrabianiu lekcyj. Godzina 75 gr Kwiatowa 9. m. 8. zdw 25 382

Kursy
kroju szycia po zniżonej cenie wyucza Marji Magdaleny 1 narożnik Raczyńskich dpw 999

Nauczycielka
udziela lekcyj matematyki w zakresie wszystkich klas gimn. — Oferty Kurjer Pozn zdw 25 104

R. de Brugière
lektor U P udziela lekcyj języka francuskiego. Ul Matejki 59, m 8 zdw 96 326

Angielskiego
francuskiego włoskiego udziela tanio wykształcona rutynowana osoba. Strzelecka 31 podwórze wprost II prawo. zdw 99 602

Panienkę
uczęszczającą do szkół przyjmę, najtroskliwsza opieka. Szumanówna. Mostowa 39 m. 11. zdw 25 249

Udzielam
lekcyj, zakres gimnazjum. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 310

The Foné
School of English. 27 Grudnia 5 zdw 99 770

Angielka
konwersacji literatury handlowości. 27 Grudnia 10 mieszkanie 2 podwórze. zdw 25 616

25 MUZYKA

Lekcyj
gry fortepianowej udziela. Wielkie Garbary 48 mieszkanie 10. zdw 95 397

Absolwentka
konserwatorjum udziela lekcyj muzyki — fortepian. Dolna Wilda 71. m. 2. zdw 97 251

Ogłoszenia „drobne"

doznały w piśmie naszem niebywałego liczebnie rozrostu. Tłumaczy się to wielką poczytnością największej w Zachodniej Polsce gazety wychodzącej dwa razy dziennie a także i tem, że ogłoszenie „drobne" zastępuje często, zwłaszcza w dobie panującego obecnie kryzysu gospodarczego reklamę handlową wielu przedsiębiorstw przemysłowych i kupieckich.

Ten rozrost spowodował nas do usunięcia przeszkody utrudniającej inserentowi nadanie ogłoszenia „drobnego" na ten sam dzień, a wydawnictwu wydrukowanie ogłoszenia jeszcze tego samego dnia. Z żalem musieliśmy nieraz odmawiać przyjęcia ogłoszenia na ten sam dzień, jeśli nadane zostało w porze spóźnionej, a mianowicie po godzinie 11-tej. Od

jutra począwszy

przyjmować będziemy ogłoszenia „drobne" **do godz. 12-tej w południe z zapewnieniem wydrukowania jeszcze tego samego dnia.** Ta rozbudowa technicznej strony naszego warsztatu przyjęta zostanie niezawodnie przez Szanownych Inserentów naszych z zadowoleniem. Prosimy o jak największe skorzystanie z niej.

Oczywiście

☞ zalecamy gorąco, aby nie zwlekano z nadaniem ogłoszenia do ostatniej chwili, lecz załatwiano to możliwie w wczesnych godzinach porannych (od godz. 8-mej), by wielki nawał nie stworzył nowych komplikacyj.

Administracja.

P. S. Panom Kupcom i Przemysłowcom podajemy ponownie do łaskawej wiadomości, że objętość jednego ogłoszenia „drobnego" powiększyliśmy do 100 słów.

Elegancki
pokój dobrem utrzymaniem blisko Uniwersytetu. Skarbowa 11, mieszkanie 4. zdw 25 609

12 SZUKA POKOJU

Student
poszukuje pokoju jednoosobowego tanego z fortepianem Cena Kurjer Poznański zdw 25 065

Panienka
szuka pokoju niekrępującem wejściem. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 366

Pokój
dobrze umeblowany ewentl. 2 panów blisko Kaponiery albo Świętokrzyskiego od 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 345

Śródmieście
wzdłuż linji 9 możliwie I. piętro lub wysoki parter od 1. 10 poszukuje studentka pokoju ciepłego, słonecznego, łazienką Warunek zdrowa kuchnia dom kulturalny. Wyczerpujące oferty cena umiarkowana Kurjer Poznański zdw 25 294

2 pokoi
absolutnie niekrępujących możliwie klatka schodowa poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 308

Skromny
pokoik pani. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 333

Skromnego
elektrycznością 20 zł ewentualnie za lekcje. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 275

Spokojny
elektryczność 25 zł. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 278

Małżeństwo
poszukuje pokoju używaniem kuchni Jeżyce lub Łazarz. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 306

Skromnego
czystego, do 20 zł. poszukuje bezrobotny. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 543

Duży
próżny centrum Oferty Kurjer Poznański zdw 25 539

Dwóch
umeblowanych lub próżnych pokoi centrum. możliwie telefonem poszukuje Oferty Kurjer Poznański zdw 25 490

Pokoiku
skromnie umeblowanego niekr. od 15—20 zł szuka pani Oferty do Kurjera Pozn zdw 25 504

Frontowego
centrum od 15 X. poszukuję. Oferty z cena do Kurjera Poznańskiego zdw 25 573

13 LOKALE

Lokal
przemysłowo handlowy ogrzewalny około 60 mtr. kw potrzebny. parter albo sutereny ewentl. w podwórzu. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 346

Garaż
oddam w centrum Karaś Pocztowa 3. zdw 25 537

Piwnicę
suchą 180 m² przy Wrocławskiej 3 wynajmę Zgłoszenia tamże w firmie Schubert. zdw 25 459

Skład
na rzeźnictwo obuwie galanterję, inne branże Grobla 22 Petz zdw 25 526/7

2 ubikacje
suterynowe jasne na cele handlowe poszukuje Okolica obojętna. Oferty Kurjer Poznański zd 99 299

14 DZIERŻAWY

Szukam
dzierżawy piekarni w mieście lub na ws — Zgłoszenia Tabaka. Gniezno św. Wojciech 7. zdw 25 398

Wydzierżawię
2 morgi ziemi ogrodem, zabudowaniem stosowne dla stelmachów lub piekarzy. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 513/14

Dzierżawy
piekarni z urządzeniem poszukuję. Oferty Orędownik Wielkopolski zdw 25 636

Skład
żelaza od przeszło 100 lat istniej. dobrze zaopatrzony oddam w dzierżawę lub sprzedam wraz z nieruchomością Oferty tylko poważnych reflektantów do Kurjera Poznańskiego zdw 25 158

Poszukuję
piekarni w celu objęcia. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 245

Skład
na towary kolonjalne. drogeryjne poszukiwany Oferty Kurjer Poznański zdw 25 486

Lokale
restauracyjne przy Górnej Wildzie 41 istniejące od r. 1900 są wraz obszernem mieszkaniem od zaraz do wydzierżawienia. Zgłoszenia w godzinach od 2—4 T. Jaruszewski, Poznań. Woźna 6. — Fabryka broni telefon 3266 zdw 25 506

Poszukuję
dzierżawy ogrodnictwa z mieszkaniem lub mniejszego mieszkania z ogrodem. Zgłoszenia Suchorska Szamotuły Rynek. nw 5 401

15 LETNISKA 1 UZDROWISKA

Pobyt na wsi
z okazją do wędkowania i pierwszorzędnem polowaniem na jelenie (ze stanowisk) 5 zł dziennie. Friske Rożnowo Młyn p. Parkowo (Wielkopolska) zdw 99 211

21 ZGUBY

Pamiętnik
oficera wojsk polskich Broekerego z czasów Napoleona zgubiono. Znalazca otrzyma za zwrot 5,— zł. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 534

22 ROZMAITE

Detektywne
Biuro Greif od 20 lat Wywiady obserwacje w całej Europie i Ameryce. Poznań. Cieszkowskiego 8. zdw 99 430

Prace malarskie
wykonuje szybko, dobrze, tanio także firmy reklamy transparenty. Ig Cieśliński, mistrz malarski Półwiejska 5 zdw 99 753

Skórki
na obsady i kapelusze damskie najtaniej u P Szczawińska S-ka Wodna 1 Przyjmujemy asygnaty Kredytu. Pw 4 161 2 35 96/7

Dziewczynkę
4 miesięczną oddam na własną Oferty Kurjer Poznański zdw 25 354/5

Odpadki
restauracyjne do odoania. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdw 25 405

Zawiłe
sprawy hipoteczne kto załatwi. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 556

Mydlarz fachowiec
udziela rady i pomocy usuwa trudności i wyucza w cedzeniu wszelkich gatunków mydła. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 531

Krawcowa
samodzielna poleca się w dom, poza domem. Długa 14 mieszk. 4. zdw 25 446

Dla naszych Milusińskich

Bielizna niemowlęca wszelkiego rodzaju w wielkim wyborze po cenach nadzwyczaj korzystnych poleca Fabryka Bielizny J. Schubert. Poznań. ul Wrocławska 3. Pw 4180-37.73

Parkiety
kto wyczyści gruntownie? Oferty z ceną Kurjer Poznański zdw 25 279

Kuśnierz - Futra
wszelkiego rodzaju wykonuje reparacje oraz przeróbki w zakres kuśnierstwa wchodzące fachowo tanio. Ogrodowa 4 m. 2. zdw 25 286

Na raty
dostarczam wszelkie artykuły, sprzęty domowe — pisemne. Zgł. Kurjer Poznański zdw 25 507

Krawcowa
w dom poza dom na wieś poleca się Wybickiego 15 m 11. zdw 25 439

Warszawska
pierwszorzędna pracownia sukien okryć i futer polecają były krojczy firmy Herse Franciszek i Matylda Olszewscy piękne fasony dobrą robotę ul. Fredry 4. I. piętro zdw 99 490

Lekcyj
gdy fortepianowej udzielam taniol Ratajczaka 19. mieszkanie 5. zdw 25 617

26 ROZRYWKA

Miły
pobyt poleca „Paryżanka". Półwiejska 30. Koncert zdw 25 517

27 SZUKA PRACY

Ogłoszenia do 30 słów dla poszukujących posady w tej rubryce obliczamy po jednej trzeciej cenie drobnych

Dyktandem
biegle pisząca maszynistka poszukuje posady ewentl. dorywczo.— Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 879

Gorzelany
(ślązak) z dobremi świadectwami poszukuje posady Miejscowość obojętna — Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznańsk. zdw 98 077

Osoba
w średnim wieku znająca gospodarstwo miejskie i wiejskie szuka posady do samotnej osoby za skromnem wynagrodzeniem. — Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 650

Ogrodnik
w średnim wieku bezdzietny obeznany wszechstronnie z wszelkiemi pracami ogrodniczemi może się okazać dobremi świadectwami poszukuje posady 1 10. Łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 99 433

Ekspedjentka
starsza, pracowitą szuka posady kolonjalce rzeźnictwie. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 827

2
osoby żeńskie szukają wspólnie pracy sprzątania biur lub podobnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 134

Drogerzystka
dyplomowana poszukuje posady jako siła pomocnicza. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 164

Dziewczyna
wiejska uczciwa z szyciem lubiąca dzieci szuka pracy od zaraz. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 336

TEATRY

Teatr Wielki: Niedziela, 18 9. II koncert symfoniczny. — Dyrygent Bronisław Wolfstal, solista Enrico Mainardi (wiolonczela)

Teatr Polski: Dziś — „Lady Frederick".

Sobota, 17. 9. — „Błędny Bokser", premjera

Niedziela, 18 9. wieczorem: „Błędny Bokser"

Niedziela. 18. 9 po południ.: „Obrona Częstochowy" — po raz ostatni.

Poniedziałek, 19. 9. — „Błędny Bokser".

Teatr Nowy: Dziś — „Rozkosz uczciwości", występ A. Różyckiego.

Sobota, 17. 9. — „Rozkosz uczciwości", występ A. Różyckiego.

Niedziela, 18. 9. — „Rozkosz uczciwości", występ A. Różyckiego.

Teatr Narodowy: Niedziela, 18. 9. Godz. 15. — „Powrót królewny" (bajeczka).

Niedziela, 18. 9. Godz 20: „Azya Tuhay-bejowicz"

Poniedziałek, 19 9 — „Wesele Arletty", premjera, — z A. Różyckim.

DZISIAJ w KINIE

Apollo: „Przedziwna sprawa Klary Deane"
Aurora: „Djabelski Pazur".
Corso: „Niewinny morderca" i „Wstydź się, Ossi".
Calosseum: „Gdy północ wybije . . "
Metropolis: „Cudotwórca".
Muza: „Porucznik Armand".
Odeon: „Cienie więzienia".
Orzeł: „Żółta kontrabanda".
Roxy: „Księżniczka Jazzbandu"
Renaissance: „Tajniki San-Francisco"
Sfinks: „Mała niewolnica" oraz „Harold Lloyd prezydentem"
Słońce: „Król to ja".
Tęcza: „Trujący Kwiat"
Wilsona: „Triumf miłości".

Biuralistka
z kaucją kilkoletnią praktyką referencje szuką posady maszynistki kasjerki ewentl. jako nauczycielka ma również praktykę. Zgłoszenia Agencja Kurjera Poznańskiego Gniezno 189. nw 5 379

Sierota
uczciwa, sumienna szuka posługi zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 108

Biuralistka
książkowa, korespondentka polsko - niemiecka stenotypistka z długoletnią praktyką i szkołą handlową poszukuje pracy Oferty Kurjer Poznański zdw 99 875

Rządca gospodarczy
Pomorzanin lat 40, 18 lat praktyki w bardzo wzorowych majątkach przyjmie posade rządcy pod dyspozycje, lub samodzielnie zaraz. ewtl. później. Warunki skromne. Okolica obojętna. — Świadectwa bardzo dobre Łask. zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 98 794

Wychowawczyni
samodzielna będąca u dzieci nie mających matki szuką podobnej posady w Poznaniu lub w innem mieście powiatowem. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 364

Była
nauczycielka rząd. szuka posady wychowawczyni w domu kupieckim — praktykę posiada — pomagała również w cukierni. — Oferty Kurjer Poznanski zdw 25 370

Wielkopolanka
lat 35 znająca się na ogrodnictwie szuka posady do większego ogrodu handlowego lub pałacowego pod dyspozycje lub do mniejszego jako samodzielna Łaskawe zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 257

Ogrodnik
kawaler lat 32 dzielny w swym zawodzie obeznany wszelkiej kulturze ogrodniczej i polowaniem poszukuje posady zaraz lub 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 263

Służąca
z dobremi świadectwami poszukuje posady zaraz. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 337

Krawcowa
wszelkiego rodzaju szycia poszukuje pracy po domach. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 338

Dziewczyna
uczciwa pracowita z szyciem gotowaniem poszukuje posady od 1 Oferty Kurjer Poznański zdw 25 347

Służąca
do wszelkiej pracy domowej poszukuje posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 309

Uczciwa
mężatka poszukuje taniej posługi z praniem lub bez. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 311

Kucharka
samodzielna poszukuje posady do dwóch osób, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 315

Maszynistka
biegła znająca prace biurowe, także adwokackie poszukuje posady. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 317

Panienka
umiejąca szyć szuka posady do dziecka lub składu Oferty Kurjer Poznański zdw 25 320

Panienka
szuka posady w składzie lub restauracji. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 321

Samodzielna
kucharka do wszelkich prac domowych znająca zaprawy poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 25 342

5 000
kaucji złoży kupiec za posadę kasjera lub podobna. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 331

Krawcowa
szyje płaszcze, suknie i wszelką garderobę poszukuje pracy poza dom 3 zł dziennie. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 380

Française
cherche demi place Oferty Kurjer Poznański zdw 25 267

Wdowa
w średnim wieku, inteligentna poszukuje posady do gospodarstwa domowego. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 285

Pielęgniarka
z dobremi świadectwami poszukuje posady do pielęgnowania chorych lub dziecka Oferty Kurjer Poznański zdw 25 243

Gospodyni
pierwszorzędna z bardzo dobremi świadectwami poszukuje posady od 1. 10. Zgłoszenia uprasza Zmysłowska Gulcz pow Czarnków. zdw 25 445

Szofer - ogrodnik
poszukuje posady zaraz lub od 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 303

Szofer
posiadający 1 000—3 000 zł gotówki jako udziałowiec do pewnego przedsiębiorstwa poszukiwany. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 296

Panienka
poszukuje pracy do dziecka znaszycie robótki miejscowość obojetna. Zgłoszenia Kurjer Pozn. zdw 25 295

Osoba
w średnim wieku, z długoletnią praktyką poszukuje posady w charakterze gospodyni, najchętniej do jednej lub dwojga osób. Zgłoszenia pod adres: Jasna 13, mieszkanie 10 Trąckowiak. zdw 25 408

Szukam
posługi lub dobrej posady od 1. 10., dobre świadectwa. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 411

Pokojowa
znająca obsługę stołową poszukuje posady lub do dzieci. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 383

Posługi
poszukuję. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 395

Cieśla
dzielny szuka jakiejkolwiek pracy za niskiem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Pozn zdw 25 401

Poszukuję
pracy do gotowania, prasowania sztywnej bielizny jako przychodnia. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 561

Dziewczyna
poszukuje posady Oferty Kurjer Poznański zdw 25 541

Kucharka - gospodyni
samodzielna szuka posady gdzie pokojowa. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 530

Dziewczyna
do wszelkich prac domowych, dobrze polecona poszukuje posady 1. 10. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 443

Zegarmistrzowski
pomocnik poszukuje pracy łaskawe zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 201/2

Ogrodnik - szofer
lat 27 długa praktyka dobre referencje szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 98 948/9

Bufetowa
ekspedjentka inteligentną znająca „Ekspresso" poszukuje posady. Oferty Szalaty Wronki. zdw 25 630/1

Panna
inteligentna znająca szycie robótki poszukuje posady do dzieci za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Szalaty. Wronki. zdw 25 632/3

Freblanka wychowawczyni
kochająca dzieci poszukuje posady, miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 488

Praczka
rzetelna, czysta szuka prania. — Oferty Kurjer Poznański zdw 25 524

Poczciwa
dziewczyna wiejska poszukuje posady z gotowaniem zaraz. Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 392

Dziewczyna
poszukuje posługi Oferty Kurjer Pozn zdw. 25 497

Dzielna
ekspedjentka w swym zawodzie posady od 1 lub zaraz. Oferty z kilkoletnią praktyką poszukuje Kurjer Pozn. zdw 25 436

Nianka
poszukuje posady do dzieci Miejscowość obojętna. Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 428

Dziewczyna
uczciwa, pracowita szuka posady z gotowaniem do wszystkiego. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 25 427

Ogrodnik
żonaty, przedewszystkiem trzeźwy czteroletnia praktyka dobre świadectwa oraz dobre polecenie, szuka posady od zaraz lub później. Oferty proszę nadesłać Jan Rogacki Podlesie, poczta Żerków powiat Jarocin. zdw 25 438

Praczka
młodsza, czysta szuka zamówienia. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 483

Poznanianka
samotna, polsko niemiecka stenotypistka stenografka szuka posady. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 478

Panienka
z praktyką do dzieci i prac domowych szuka posady. Wynagrodzenie skromne. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 470

Za utrzymanie
przyjmie jakąkolwiek posadę biuralista młodszy 6 kl. gimn. piszący biegle na maszynie. Miejscowość obojętna. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 468

Służąca
poszukuje posady z dobremi świadectwami zaraz lub 1 października. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 454

Szofer
szuka posady lub innego zajęcia. Złoży kaucje do 1 000 zł. Oferty Kurjer Poznańs' zdw 25 453

Inteligentna
do dzieci szuka posady ewentl. godzinowo pomoc w lekcjach, niemiecki. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 600

Leśnik
obecnie w posadzie lat 29 żonaty z szkoła dla leśniczych w Margoninie poszukuje posady od 1. I. 33, ewentl. zaraz. Oferty proszę kierować do leśn. Zielony-Jeleń p. Słupia powiat Rawicz, wojew. poznańskie. zdw 25 603

Urzędnik
gospodarski poszukuje praktyki na większym majątku z ukończoną szkołą rolniczą. J. Walaszczyk, Szamocin. zdw 25 604

Ogrodnik
i lokaj kawalerowie z dłuższą praktyką i dobremi świadectwami poszukują posady od 1. 10. 1932 r. Łaskawe zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 25 583

Rzutki
rzetelny i zaprowadzony skórnik (oficer rezerwy) szuka posady kierownika zawiadowcy lub zastępcy. Znajomość księgowości i niemieckiego. Kaucja. Łaskawe oferty pod zdw 25 582

Dziewczyna
uczciwa, samodzielnem, dobrem gotowaniem i praniem szuka posady od 1 października Oferty Kurjer Poznański jw 1672

Dziewczyna
z gotowaniem do wszystkiego, świadectwami lub poleceniem od 1. 9. Oferty Kurjer Pozn. jw 1666

Tanio
2 pokoje osobne wejście używalność kuchni. Zwierzyniecka 9 II. od 7—9 wiecz. zdw 99 891

Inteligentna
młoda panienka przyjmie posade jako laborantka, lub asystentka przy lekarzu za skromnem wynagrodzeniem. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 685

Marszantka
samodzielna poszukuje posady na prowincję. Zgłoszenia agentura Kurjera Poznańskiego, Leszno, Komeniusza. nw 5 369

Poszukuję
posługi z gotowaniem i dobremi świadectwami zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 821

Dziewczyna
uczciwa z cośkolwiek gotowaniem poszukuje posady zaraz lub 1. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 820

Uczciwa
poszukuje prania lub posługi. — Oferty Kurjer Pozn. zdw 99 817

Młynarz
samotny z kilkoletnią praktyką, dzielny fachowiec uczciwy pracownik poszukuje posady zaraz lub później S. Poliński Studzienki, poczta Lipiory pow. Szubin. zdw 99 800

Osoba
starsza inteligentna szuka samodzielnej posady zarządczyni z wszelką pracą domową u samotnej osoby. Oferty Kurjer Poznański zdw 99 914

Uczciwa
starsza, samodzielna osoba z dobrą kuchnią, prasowaniem, zna język niemiecki poszukuje posdy najchętniej do 2 osób. Zgłoszenia Kurjer Poznański zdw 25 074

28 WOLNE MIEJSCA

Służąca
czysta z dobrem gotowaniem potrzebna do większego domu od 1 października. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 344

Bufetowa
wykwalifikowana potrzebna zaraz. Gdzie? wskaże Kurjer Poznański zdw 25 406

Dziewczyna
potrzebna zaraz. Konopnickiej 8 zdw 25 496

Dziewczyna
potrzebna Knaflewska Chwaliszewo 9. m 14. zdw 25 476

Kucharka
dobra, obywatelska kuchnia do wszystkiego potrzebna. Adres wskaże Kurjer Pozn zdw 25 475

Bieliźniarka
na bieliznę damską męska siła pierwszorzędna. Zgłoszenia Dill, Pocztowa 1. zdw 25 469

Potrzebna
nauczycielka, katoliczka z wykształceniem gimnazjalnem do dwóch chłopców lat 8 i 9. celem przygotowania do klasy I i II gimnazjum. Wymagana gruntowna znajomość języka niemieckiego. Adresować: Walerja Malinowska, majątek Kaleń poczta Kłodawa, pow. Kutnowski. nw 5387

Magistrę (a) farmacji
z roczną prakt. polecon. przyjmie od 1 października. Stara Apteka Kępno. dw 1171

Dziewczyna
młodsza dziecka, wszelka praca domowa . Jaśkowska, ul. Strzelecka 14 a. zdw 25 639

Kucharka
z wykwintnem gotowaniem, pieczeniem, znająca się na chowie drobiu potrzebna na wieś wiek 30—35. Pożądane dobre świadectwa, własna pościel. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 98 510

Woźnicę
przyjme do sprzedaży mleka po mieście z odpowiednią kaucją. — Oferty do Kurjera Poznańskiego zdw 25 270

Dziewczę
do posyłek może się zgłosić zaraz Adwokat Gniatczyński, Plac Wolności 14 a. zdw 25 288

Uczennica
najmniej szesnastoletnia, najchętniej z ukończoną szkołą handlową do składu towarów krótkich i bielizny zaraz potrzebna Zgłoszenia zodpisem świadectw do Kurjera Poznańskiego zdw 25 297

Zastępców
na poszczególne powiaty na bardzo dobrze zaprowadzone artykuły potrzebuje. Pilni i obrotni bardzo dobry zarobek. Zgłoszenia do Kurjera Poznańskiego zdw 99 803

Posługaczka
zaraz potrzebna. Dolna Wilda 10. zdw 25 244

Trykociarek
wykwalifikowanych poszukuję na stałe. Warunki bardzo dobre. — Zgłoszenia piśmienne z podaniem na jakich maszynach wpracowane do Kurjera Poznańskiego pod zdw 25 260

Służąca
do wszystkiego natychmiast — Nowość" Szamarzewskiego 14. zdw 25 376

Ekspedjentka
z branży rzeźnickiej, siła samodzielna, potrzebna od 1 października. Golak. Wodna 2. zdw 25 375

Magistra
z praktyką poszukuje od 1 października z podaniem warunków apteka w Gostyniu. dw 1 156

Kuśnierka
biegła w damskim kroju, potrzebna na kilkodniowy wyjazd. — Oferty do Oredownika zd 99 782

Dziewczyna
prędka, uczciwa, dobrem gotowaniem do wszystkiego, potrzebna. Chwaliszewo 70 skład tow krótkich. zdw 25 419

Dziewczyna
do wszystkiego szybka, uczciwa. Długa 10 mieszk. 17. rw 3 204

Prasowaczkę
i uczennice przyjmie Pralnia. Wielkie Garbary 42. rw 3 195

Młoda
posługaczka. Zgłoszenia 4—5. Kozia 27 mieszkanie 4. rw 3 192

Dobrem
gotowaniem potrzebna. Młyńska 3 9. Pw 4 453-57,4

Kupuję wagonowo
jęczmień
pierwszej jakości. Oferty z próbkami. Skrzynka pocztowa 6, Tarnowskie Góry. zw 15 928

Stolarzy
na meble na prowincję. Jan Piątkowski św. Marcin 31. zdw 25 594

Do dzieci
6 i 7 letnich przychodnia z praktyką, szyciem potrzebna. Zgłoszenia odpisy świadectw Kurjer Poznański zdw 25 473

Pomocnik
obuwniczy na reparacje. Piotrowski. Promienista 37 zdw 25 465

Maszynistka
biegła, obeznana z pracami notarjalnemi potrzebna zaraz do kancelarji notarjalnej. Oferty Kurjer Poznański zdw 25 458

Biegła
maszyniarka zarazem ręczniarka męska konfekcja potrzebna Poznańska 33 m 4. zdw 25 456

Nauczycielka
rysunków potrzebna od zaraz dla uczennic szkół średnich. Panie, posiadające kwalifikacje mogą się zgłosić do Kurjera Poznańskiego zdw 25 601

Potrzebujemy
zaraz dwóch pomocników damsko-krawieckich którzy znają litylko pierwszorzędną pracę oraz kuśnierkę i pannę do pomocy. — Zgłoszenia Adam Perkowski Towarowa 20 dw 1 174

Ogrodnik
młodszy potrzebny Oferty Kurjer Poznański zdw 25 555

Fryzjerka
manicurzystka potrzebna. Wrocławska 20. zdw 25 542

Służąca
uczciwa i pilna potrzebna zaraz. Adres wskaże Kurjer Poznański zdw 25 587

Służąca
znająca się na gotowaniu (średnia kuchnia) potrzebna zaraz Zgłoszenia Szambelan Bukowska 33, m. 9 zdw 25 505

Fryzjerka
stała posada Górna Wilda 45. zdw 25 518

Fryzjerka
dzielna potrzebna zaraz Hotel Polonia Grunwaldzka 18 zdw 25 512

Pomocnik
szewski zaraz potrzebny. Półwiejska 22. zdw 25 457

Służąca
do wszystkiego Oferty Kurjer Poznański zdw 25 557

Pomocnik
fryzjerski na wypomóżkę potrzebny Wierzbięcice 33. zdw 25 464

Służąca
czysta zdrowa, potrzebna zaraz do wszystkiego. Niegolewskich 5, m. 8 zdw 25 455

Służąca
młoda gotowaniem dobre polecenia potrzebna. Przecznica 1a, m. 7 zdw 25 442

Służącą
do wszystkiego. Skryta 14 m. 9. zdw 25 558

Humor zagraniczny

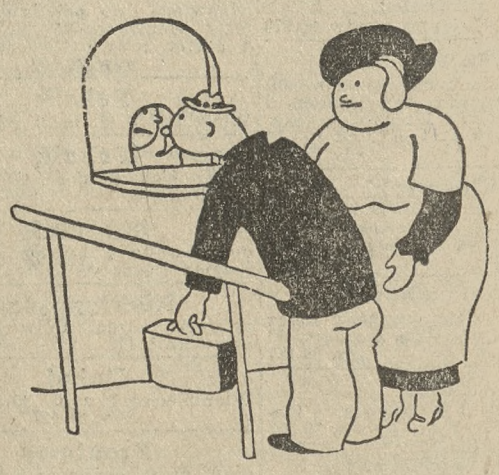

Nieporozumienie.

— Na formularzu musi pan dokładnie podać, ile pan zarabia.
— 150 zł. miesięcznie...
— To nie wystarcza.
— Wiem o tem, lecz szef mi więcej nie chce dać.
(Matin, Paryż) S F.

Przedpłata na miesiąc październik 1932 r. za oba wydania razem w Poznaniu w ekspedycji zł 3,20, w agencjach w mieście zł 3,50, z odnoszeniem do domu w Poznaniu zł 3,70, z odnoszeniem przez pocztę poza Poznaniem miesięcznie zł 4,14, kwartalnie zł 12,40, pod opaską miesięcznie w Polsce zł 7,50, w innych krajach zł 9,50. W razie wypadków spowodowanych siłą wyższą, przeszkód w zakładzie, strajków i t. p. wydawnictwo nie odpowiada za dostarczenie pisma, a abonenci nie mają prawa domagania się niedostarczonych numerów lub odszkodowania.

Ogłoszenia na stronie 6-łamowej 25 gr. na stronie 4-łamowej przy końcu tekstu redakcyjnego 60 gr, na stronie czwartej 100 gr. na stronie drugiej 120 gr, przed wiadomościami potocznemi 200 gr od 1-łamowego milim. Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca 20% nadwyżki. Ogłoszenia do wydania porannego przyjmujemy do godz. 18,30, w nagłych wypadkach do godz. 22 u stróża: do wydania wieczornego „drobne" do godz. 11, większe dłużej według możności. Drobne ogłoszenia (najwyżej 100 słów, w tem 5 nagłówkowych): słowo nagłówkowe (tłuste) 25 gr. każde dalsze słowo 15 gr. Za różnice między zestawem a wysokością ogłoszenia, powstałe wskutek matrycowania, wydawnictwo nie odpowiada.

W wydaniach wielkoświątecznych i uroczystościowych poprzedza normalną codzienną część numeru z reklamami i ogłoszeniami materjał poświęcony danej uroczystości.
Telefony do Redakcji i Administracji: 4461, 1476, 3307, 3524, 3525, 4072, w niedziele, święta i nocą tylko 1476, 3524 i 4072, filja Stary Rynek 2305. — P. K. O. Poznań nr. 200 149.